

DANUBIUS PANNONICO- MYSICUS,

Observationibus

GEOGRAPHICIS, ASTRONOMICIS,
HYDROGRAPHICIS, HISTORICIS,
PHYSICIS

PERLUSTRATUS

Et in sex Tomos digestus

AB ALOYSIO FERD. COM. MARSILI

Socio Regiarum Societatum Parisiensis, Londinensis, Monspeliensis.

TOMUS SEXTUS.

HAGÆ COMITUM, Apud P. GOSSE, R. CHR. ALBERTS, P. DE HONDT.
AMSTELODAMI, Apud HERM. UYTWERF & FRANç. CHANGUION.

M. D. C. C. X X VI.

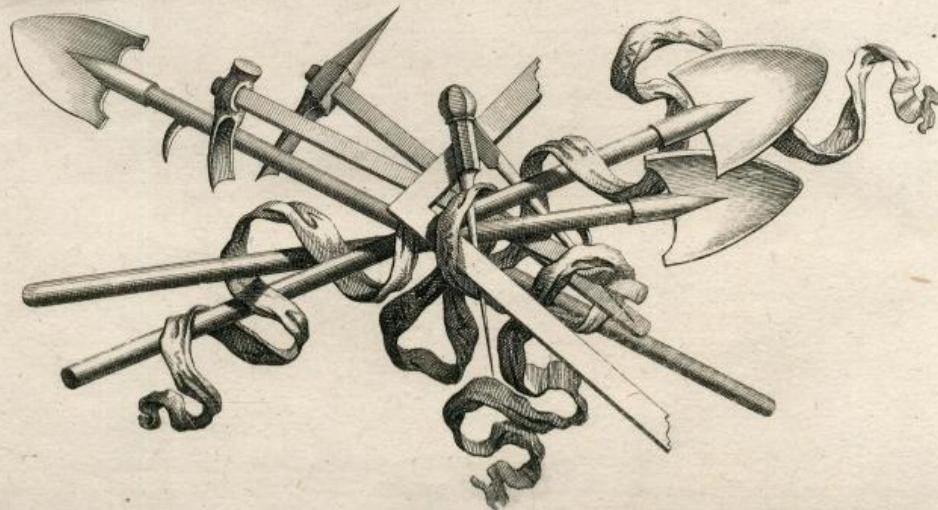
PRÆFATIO

A D

T O M U M V I.

Ostquām Danubiale opus in quinque Tomos digessi, & eosdem exegi, nonnulla mihi subierunt quoad materiam ad eosdem Tomos spectantia; sed cūm haud facile videretur singulis Tomis ista coaptare, omnia collegi, & alium sextum Tomum ex iisdem conficere non abs re sum arbitratus. Quarè etiam in Prodromo pollicitus fui sextum hunc Tomum me fore editurum, quem tamen Analectorum nomine inscribendum esse tunc dixi; at re melius perpenſā, magis consentaneum duxi, miscellanearum observationum titulo nuncupare. Insuper verò nonnulla congeſſi, quæ circā Danubium porrò versantur; sed ad præfatas materias in cæteris quinque Tomis tractatas nullum habent respectum, ideoque de iis partem, secundam miscellanearum pariter observationum Tomo huic adjeci, cūm singularem librum pro iis conficere non expediet, & satiūs foret uberiorem hunc reddere. Videbit igitur unusquisque Tomum hunc ex variis rebus esse conflatum, quarum singulæ, si fusiūs tractatæ forent, singulos Tomos componere potuissent. Et cūm ego id agere, tot curis, negotiisque vetantibus, non potuerim, aditum sibi ad hoc perficiendum patere sentiet, & quot, quantaque supersint dicenda, ex indicatis faltem observationibus colliget.

D E

FONTIBUS
DANUBII.

D E
FONTIBUS
D A N U B I I.

Ostquam Romanorum tunc Rex, Imperator Joseph Landau expugnavit anno 1702. mihi contigit cum manu militum considere aliquot hebdomadis in Sylvâ nigrâ, aut *Schwartz Wald* in Sueviâ, undè putatitii Fontes Danubii non longè aberant. Libuit eos recognoscere cum meis Amanuensibus pro scribendo, & delineando. Sed ubi illuc perveni, & nonnulla ab Incolis de iisdem accepi, novi in altiori loco, quem *Doneschingen* vocant, esse veros Danubii Fontes, & æquum dicens recognoscere verum ortum tanti fluminis, quod primum fuit instrumentum tot victiarum Christianis, & primaria causa earum observationum, quas collegi, volui ad supremum usque apicem veteris Abnobæ tendere, & conferre ipsius altitudinem cum Alpibus Helvetiæ, & Rhetiæ, quas indè inspiciebam, & hujusce condere exactam cartam topographicam, postquam alias quoque confeci, ut clarior fierem in conscribendâ meâ dissertatiunculâ, quam potuisse inferere in meo primo Tomo hujus operis, nisi iste, antequam in ea Castra proficerer, absolutus fuisset. Huc accessit, quod

Tom. VI.

B

mei

mei instituti fuit, meam descriptionem aggredi de Danubio à Cæsio monte. Verum ubi agitur de publicandis tot dotibus, quas natura contulit in hunc tractum Danubii, haud importunum visum est litteratum orbem edocere de vero ortu tanti fluminis in Europâ, ut videat unusquisque, qualis, quantusque tractus ei subtrahatur à scriptoribus, sive ut assentarentur iis, qui suis terris hanc gloriam vindicabant, sive quia id ipsum non videre, quod meridianâ luce clarius est.

Veteres ergo Geographi originem Danubii adscripsere monti tunc dicto Abnobæ, nunc verò *Schwartz Wald*, vulgo, sylvæ nigræ nuncupato.

Nescio modò, cur hodierni Geographi eamdem adscribant Doneschingæ, nisi fortè id agant adulatio[n]is gratiâ erga familiam Fissembergam, quæ ibi possidet Baroniam. Hoc planè ridiculum videtur, velle ut regius inde nascatur Danubius, utque tanti fluminis decrescat gloria, quo gloria crescat unius familiæ.

Et porrò rationibus evincitur firmissimis, Danubium altiora trahere principia; utque clarè id elucescat, mappas ordine pono, oculisque subjicio.

Prima est, quâ cernitur tractus ille regionis intercedentis in Circulo Sueviæ monti Abnobæ, & Territorio Doneschingæ.

Hæc in tres partes dividitur.

In primâ habetur modicus tractus à majore summitate montis Abnobæ ad *Buckelreim* in omnibus, ac singulis partibus in secundâ parte descriptus.

Secunda monstrat tractum intercedentem à *Buckelreim* ad Doneschingam.

Tertia exhibet territoria ipsius Doneschingæ, & *Almenshofen*.

In secundâ mappâ continetur locus ille summitatis prædicti montis, & descrip[tion] *Buckelreim*, ubi parvula rusticorum aedes appareat, quæ duo in tecta dividitur, quorum ex uno in Danubium, ex altero in Rhenum aquæ demittuntur. Hujus loci solum refertum est pratis uberrimis, & à Pastoribus irrigatis quibusdam arte factis canalibus, utque suum quisque sibi habeat, notatis, atque distinctis quibusdam ligneis septis, prout in mappâ videre est. Ponè sequitur aquæ receptaculum ad quam pecora ducuntur ad potandum. Inferiùs horum canaliculorum plerique in lacusculo colliguntur, quo vis adaugeatur ad versandum molam in situ proximo *Buckelreim*.

Situs iste, undè incipit secunda pars hujus mappæ, terminus est illorum deliciis affluentium Pratorum, montibusque comprehenditur, quo littorales alii rivuli confluunt cum suis nominibus in hac mappâ notatis.

In territorio *Fortwangen*, qui primus est locus primæ aquarum collectionis instar limpidissimi fluminis decurrentium nomen sumit *Bregæ*. Hic diversa inter Territoria cursum prosequitur aquis semper uberioribus donec colligatur sub *Almenshofen*, & *Doneschingen* in alio flumine *Brigæ* per *Willenghen* decurrente, suamque originem sortito in locis humilioribus, quām sortitus fue-

rit

rit alter descriptæ Bregæ. Eorumdem locorum primus *Kirna*, secundus *Schlegelstath* nuncupatur.

Tertia pars composita duobus territoriis *Doneschingen*, & *Almenshofen* expressa patet in tertiat mappâ.

In hac tertiat mappâ videmus modicos tractus utriusque Brigæ cum duobus Rivulis defluente altero à fonte lapidibus septo in plateâ Doneschingæ, posito, quem vulgus jactat primum Brigæ Danubii nomen imponere, sed pari ratione, aut melius dixerim abusu parem gloriam vindicare posset *Almenshofen* ad eamdem, ut videre est, altitudinem positus. Si enim *Doneschingen* vult, ut parvulo suo rivulo Briga primùm fiat Danubius, idem velle quidni possit *Almenshofen* in Bregam confluens majorem? Hic siquidem naturâ, ille arte similem gloriam meretur; & reverà si aqua in *Almenshofen* fonte collecta foret clauso, mucisque circumdato, esset planè idem, ac ille, qui in plateâ Doneschingæ reperitur.

Verum neutri certè gloria hæc debetur; absurdum quippe foret totum illum regionis tractum Abnobæ, & Doneschingæ interjacentis Danubio subtrahere, tractum verè haud mediocrem ob distantiam quinque horarum cum dimidia à Monte prædicto ad prædictum Territorium intercedentem, prout in 1. & 2. mappâ demonstravimus.

In eodem monte tentatæ fuerunt à meis Amanuensibus, ut in aliis sitibus Helvetiam versus observationes per Barometrum, animo eas conferendi cum observationibus habitis in Monte Septimo Helvetiam inter & Rhetiam posito, aliisque altissimis Montibus, qui maximorum Europæ fluminum sunt origines, Rheni videlicet, Rhodani, & magna ex parte Padi ob Thesinum flumen in eum confluens. *Saifer* eruditione præcipuâ Orbi notissimus, meique amantissimus compater, qui cunctas hasce altitudines in Helvetiâ Barometro dimensus fuerat, eas junxit, quas in Briscoviæ, aliorumque adjacentium locorum regionibus collegeram, illasque fecit calculationes, queis ipse statuerem profilum suo loco hic exhibut. Ego qui gloriam usurpare volui propriam asperitatis Helyetiæ, primorum Europæ fluminum Matris,

Quartam hanc mappam composui, quæ partem illam continet Sueviæ, quæ necessaria fuit ad exhibandum verum situm Montis Abnobæ, undè aquæ derivantur Danubium constituentes, & situm altissimi, asperissime Montis Septimi, ad cuius pedes propè Malojam fontes Æni consurgunt, qui Passaviae Danubio immiscetur.

Lineâ tortuosâ punctis signatâ, situs notantur, in queis experimenta confecta sunt inter Montes Abnobam, & Septimum, protendendo usque ad *Chiavera* propè scaturiginem Lacus Comi in Italiâ.

Lineam eamdem, ut dixi tortuosam,

In quintâ mappâ in rectam lineam redigi, sectionem faciendo in ea patentem
Tom. VI.

cum perpendicularibus altitudinibus locorum omnium, in queis dictis experimentis opera data fuit, & quæ cum scalâ mensurari commodè possunt; indè facile cuique dabitur cernere, quanto sint altiores dicti Montis Horizontes, Horizontibus Doneschingæ, cui Danubii origo imputatur.

Ego qui situs Abnobæ diligenter oculis, pedibusque lustravi, illosque asperrimorum, altissimorumq. Montium Helvetiæ, undè maxima, ut dixi, Europæ flumina dilabuntur, descriptarum observationum fundamento innexus, nec potui, nec unquam potero aliud, sentire, quām ut ponenda in Helvetiâ sit Danubii origo, ubi sunt Æni fontes, & hoc adjiciam amplius modicum discriminem intercedere duas inter distantias fontium sub monte Abnobâ in suis lineis ad centrum Maris Euxini ubi Danubii nomen amittitur.

Inveteratus usus Abnobæ Danubii Patera adjudicans, validissimum pro ipso fundamentum est, cæterū naturalibus attentis rationibus in dubium revocandum non effet ab Helvetiæ Alpibus, æquè, ac maxima Europæ flumina, Danubium profici sci, Ænumque flumen ipsius esse tributarium, & in eo nomen amittere.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ
I N
A V I B U S,
Ac præsertim
I N
A Q U I L A
E T
ONOCROTALO.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ.

- I. Anatomia Aquilæ quantum ad ejus Intestina præcipue attinet.
- II. Anatomia Onocrotali quantum præcipue spectat ad asperæ arteriæ bifurcationem, & ossa ejus levia, ac solida, omnique omnino medullâ carentia.
- III. Anatomicæ breves Observationes circà Aves rapaces piscivoras.
- IV. Anatomicæ breves Observationes circà Aves Longicuras circà aquas vagantes.
Causa suscepæ Anatomiae in Avibus quibusdam.

Cùm Avium illarum, quæ circà Danubium, & per ejus aquas vagantur, proprietates, qualitatesque descripsimus, placuit nonnullas ex ipsis intimius aliquantò scrutari, earumque interiora brevibus institutis sectionibus, nonnihil perlustrare. Augustiores (a) præ aliis feligere libuit, cultroque Anatomico subjicere; ac præferunt Onocrotalum, & Aquilam, quamvis hæc non propriè degat circa Danubium. Neque verò has aves præ cæteris examinandas suscepi ob solam earum magnitudinem, sed ut inspicere possem ordinem nutritionis horum viventium, & quorum mechanicò systemate natura in ipsis pro opere nutritionis uteretur.

I.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ

IN AQUILA.

VOracitas Aquilarum satis nota est, nec minùs Onocrotali, Germanis proinde dicti *Nimmer-fat*.

In Aquilâ vidimus satis apparentes Glandulas in Esophago succo acidissimo repletas, & multoties magnam vermium copiam. Humor ille acidus videtur non minùs causa illius voracitatis, quæm subsequentis subitæ digestionis; quia si in ventriculo deficiat substantia per acidum dissolvenda, quæ illud veluti occupet, fit postea mordicatio in ventriculi fibris, undè oritur naturalis appetitus, qui frequenter, & major est in istâ Rupicolâ Ave, quæm in aliis propter exuperantem copiam prædicti humoris acidi, & activitatem subitò macerandi cibum comeustum.

Quod verò attinet ad vermes illos, qui tam copiosè ibi reperiuntur, dubitandum non est eos originem suam ducere ex Ovis, quæ inveniuntur in cadaveribus,

quòd circà Cadavera Aves istæ continuò versentur, & devorent. Et hoc ipsum comprobat quæ de Insectis aliàs diximus (Vid. de his omnibus figuræ, ubi tam nudo, quàm armato oculo nonnulla hujusmodi explicantur, & demonstrantur.)

I I.

O B S E R V A T I O N E S A N A T O M I C A E I N O N O C R O T A L O.

IN Onocrotalo naturam admirati sumus valdè providam in indulgendâ structurâ, cuius ope ciborum copia suppeteret voracitati naturali hujus in Aquis degentis Pennati.

P^o. Siquidem Rostrum dedit productius in summo apice aduncum, rubescens, (sicut & in eodem superioris partis inferior margo rubescit) pro continuâ ferè piscatione. Deinde ingluviem sive marsupium sub rostro immanè patens pro conservandâ prædâ. Hoc marsupium ubi extendatur, ad decem vel duodecim libras piscium servare potest, prout quidem in paludibus, avis ista continuò occurrit. Factâ piscatione rostri ope & collectione in illo facco in arenam prædam evomit, & magnâ voracitate comedere incipit, & ociùs dicto omnem illum commeatum (quod vix credibile) valet absumere.

Aperire placuit, nec sine admiratione observavimus ventriculi molem oppidò parvam, ipsumque nimis exiguum & angustum respectu molis totius Avis, ac tam notabilis ciborum copiæ ab ipsâ devoratæ.

Intestina verò admirabili erant longitudine, & pari modo satis angusta. Intestinum cæcum, quod tum aperuimus, & siccavimus, duplex. Ventriculum ferè totum repletum glandulis vidimus, quæ interiùs minores, exteriùs autem majores sunt, figurâ, & formâ nucleorum pineorum, & succo quodam acidissimo replete, ope cuius Pisces, quos harum Avium deglutit rapacitas, quàm celeriter dissolvuntur. Illæ (a) glandulæ nudo oculo se manifestabant nec non & tactui. Humor earumdem & copiosior erat, & actuosior, quàm in Aquilâ; ita ut non difficile sit à structurâ, & acidissimi liquoris activitate statuere cibum quàm brevissimo tempore macerari, ac dissolvi, dein per ingentem illum intestinorum circumvolutorum tractum delabendo, ita partium utilium sensim in illis secrezione factâ demùm ad postremas partes, ac secessum, quod minus utile est, transire, ac devolvi.

Credo equidem cætera inter animantia, quæ cibum avidè tot repetitis vicibus ingurgitant, non posse clariùs quàm ab hujusce Avis dissectione nobis demonstrari causam digestionis ciborum potissimam refundendam esse in humorem istiusmodi proportionaliter acidum ex similibus glandulis derivatum.

Præterea in hac Ave dignum aliquâ animadversione nobis visum est par illud
spec-

spectabile summorum ossium alarum, omni omnino medullâ carentium, quibus ceu fulcris moles illa corporis sustinetur. Et quantò majori formâ conspicuntur, tanto magis proportionaliter sunt levia, adeò ut in aëre sic quoque facilius librentur. Vid. figuræ, ubi hæc cuncta explicantur.

I I I.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ CIRCA AVES RAPACES PISCIVORAS.

AVES rapaces piscivoras observavimus habere ventriculum ex Tunicis sive membranis compositum, sicuti habent animalia quadrupedia. Quæ autem insectis herbis, aut seminibus vescuntur, ventriculum habent musculosum, qualem habent communiter cæteræ Aves. Ac ubi deficiunt Lapilli, uti circà Tibiscum, tunc devorant integras parvas limaculas, aut harum frustilla, quæ gerunt vicem lapillorum, & inserviunt pro aliquâ durioris cibi trituratione.

I V.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ CIRCA AVES LONGICRURAS CIRCUM AQUAS VAGANTES.

AVES longicruræ circà aquas vagantes longo intestinorum tractu munitæ sunt, & stomachum habent muscularis carnofis constructum, videlicet Gallinulæ, harumque similes. Id quod autem superius memineramus, potissimum observatur in limosugis, quæ quoque in suo ventriculo lutum semper continent, arenam, aut lapillos.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ

I N

H U S S O N E.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ DE HUSONE.

- I. Sectio brevis, sive evisceratio Husonis per excellentiam ita dicti.
- II. Antacæi stellati *Ester* propriè Germanis, sive *Waxdik.*
- III. Antacæi nostrati, *Scherg* propriè Germanis dicti.

Causæ susceptæ Anatomiae in Piscium aliquibus.

Pennata postquam aliqua majora in aëre contueri libuit, meritò & squammatum, dulcibus in aquis, Pucus tum unà excutere par erat.

Ex his igitur Piscibus nullus Husone dignior visus est, quem hīc considerandum sumeremus; Husone, inquam, cuius VI. genera Tomo IV. de Piscibus recensuimus. Inter hos verò ille, quem hīc expendimus, primi generis, sive primæ magnitudinis unicè eminet. Neque id verò tantùm propter molem, quâ cæteros antecelлит, sed etiam propter constitutionem illam cartilaginosam, quæ in reliquis Piscibus, & animantibus minimè observatur, utpotè quæ nonnisi ossibus ac spinis donantur.

Ad hanc verò anatomicam exercitationem potissimum inducti fuimus, ex quo nostrâ militari morâ durante in Insulâ ad Cataractas Danubii infra Orsovam An. 1690. unico quandoque die 50. 60., & etiam 100. Husones à Piscatoribus aperiebantur. De quibus, ut ita dicam, cetaceis in victimum humanum capi solitis, illud notatu dignum videtur, quod nec in patenti illo oris hiatu, nec in Oesophago, nec in Ventriculo, nec demùm in intestinis quidquam cibi solidi inveniebatur sed tantùm luteus quidam mucus crassus, & coloris dilutè flavi, omnes has partes undèque à summo usque ad imum magis vel minus explebat. Quin & Piscatores in hanc Piscationem incumbentes (quemadmodùm in descriptione nostrâ eorumdem Piscium meminimus) nil solidi præter herbulam aliquam, aut folium arboris, quæ accidentaliter tantùm non cibi loco assumi credibile est, in illo genere aliquoties inventum fuisse testantur. Cum Patavii recenseretur Anatomia hæc Husonum, adstante peritissimo ejusdem Professore in eādem Universitate, Morgagni, ad quem plures Husonum species deduxeram, exceptâ illâ primæ magnitudi-

nis, quæ rarissimè capit in Pado flumine, in ventriculo duorum Husonum, qui secti fuerunt, sive in intestino duodeno parvuli pisces detecti sunt jam consumpti, quorum non nisi spinæ adhuc extabant.

I.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ
IN HUSONI.

Huso primæ magnitudinis ab aliis omnibus differt ventriculo, quem habet in formâ cujusdam facci ex puris membranis, cum cæteri è contrâ ventriculum habeant carnosum sicuti est in Pennatis seminivoris. Juxta structuram illam igitur internam ventriculi, possemus quidem illas VI. species in duas reducere, quia Huso, qui est majoris molis, ventriculum, ut diximus, magis elaboratum non habet, qui non est nisi continuatio quædam Oesophagi ad Intestinum Duodenum: at verò species aliae ventriculum habent carnosum, & accendentem ad formam & structuram ventriculi Pennatorum. De reliquo in omnibus istis speciebus, demptâ ventriculi structurâ, ut jam dictum, modicam differentiam invenimus; & in istis quoque nil planè cibi contineri adnotavimus. Propterea nobis modò placuit exactior rem nonnihil Anatomiam primarii Husonis, & quoad Cartilaginem conformatiō nem sive Osteologiam aliquid demonstrare, ut investigari demùm possit ab aliis, quibus id commodius est, quâ ratione tanta carnium moles (quod sanè mirum est) non nisi per has Cartilagini spinam Dorsi efformantes regatur. Quarum productam formationem hic omnium oculis exponi curavimus, quantumvis nos circâ talēm structuram cæcutiamus quam forsan nonnulli deinceps melius illustrare poterunt auxiliante fundamento nostrorum tentaminum. Quamobrem diligenter curavimus, ut figuræ fideliter exprimerent quidquid nos vidimus, & observavimus.

OBSERVATIONES ANATOMICÆ

I N

L U T R A.

ANATOMIA LUTRÆ.

LUTRA, cùm Amphibium sit Animal; quòd & terrâ gradiatur & undis plerūmque se tegat; illâ tamen facultate eam nos hîc potius censere volui-
mus: & in hanc partem conjicere quæ, quasi sepimentum quoddam, vel tan-
quam paries intergerinus sit, inter Alatum ac Squamosum genus istud Ani-
mantium.

LUTRA, Animal Amphibium, Quadrupes pilos habet curtos, spissos, co-
lori Castaneo accidentes; caput atque dentes, similes ferè capiti atque denti-
bus Canis Venatici; caudâ rotundâ, crassâ, inque acumen desinente: Vescitur
herbis, ac fructibus, & præcipue Piscibus; quos mirâ arte venatur & capit.
Pluribus videatur Jonston. Histor. Animalium.

E X P L I C A T I O F I G U R A R U M.

Fig. I.

- A. A. Renes visi à parte posticâ.
- B. B. Eorundem Renum in plures veluti Renes divisio, qui tamen, com-
munibus vasis appenduntur, veluti in Urso.
- C. Truncus venæ cavæ.
- D. Truncus arteriæ magnæ.
- E. E. Vasa emulgentia.

Fig. II.

- A. Uterus.
- B. B. Ovaria.
- C. C. Ligamentum, sive expansio membranosa.
- D. D. Tres parvæ protuberantiæ, in cornubus uteri observatae; pau-
ci enim temporis prægnans erat animal.
- E. Vesica urinaria, à suo situ naturali, reclinata.
- F. Uteri vagina.
- G. G. Pudendi labia.
- H. Pudendi rima angustior.

Fig. III.

Exhibit unam, ex prædictis protuberantiis, apertam, in quâ, aqua lim-
Tom. VI. K pida,

pida , & modicæ crassitie reperta est , in cuius medio innatabat corpusculum albi coloris , sub litera B. hic adumbratum.

A. A. Latera dissecti tuberculi.

Fig. IV.

A. A. Hepar in septem lobos divisum.

B. Vesicula fellis exigua , & bile subluteâ referta.

Reliqua in hoc viscere non differunt à cæteris quadrupedibus.

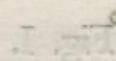
Fig. V.

A. A. Pulmones , in sex lobos divisi.

B. Aspera arteria.

C. Cor satis robustum , & magis ad rotunditatem accedens , quam in cæteris animalibus.

M U L A L U C I T O T A O I T X I

I.

Aspera arteria. A. A.

Cor satis robustum. A. A.

Truncus arteria. C.

Truncus arteria. D.

Vena. E. E.

II.

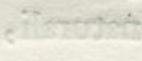
Arteria. A.

Arteria. B. B.

Truncus arteria. C.

Truncus arteria. D.

Vena. E. E.

III.

Arteria. A.

Arteria. B. B.

Truncus arteria. C.

Truncus arteria. D.

Vena. E. E.

X

XV DE

D E
EXPERIMENTIS
HABITIS AD MENSURANDAM
VELOCITATEM
A Q U A E
DANUBII AC TIBISCI.

Exhibentur h̄ic Tabulæ experimentorum, quæ habita sunt ad mensurandam velocitatem aquæ fluentis Danubii ad Pontem Petervaradini, ac fluentis aquæ Tibisci ad Pagum Sablia, & ad Pontem Betz. Atque utinam tempus modusque adfuissent, ut eadem experimenta perficerem in singulis majoribus fluminibus Danubium ineuntibus, & in variis ejusdem Danubii sitibus, ubi novis idem fluminibus impinguatus est, ac præcipuè in ejus tam angusto situ paulò suprà cataractas. Hinc enim clarius, & ineluctabile systema ratum fuisset circà naturam motū fluminum, & plurium experimentorum copia plenissimam de hoc fidem fecisset. At quæ per me fieri potuerunt observationes exactæ sunt. Methodus autem, quâ in iisdem peragendis sum usus, in ponè sequentibus Tabulis, in queis eadem experimenta sunt, præmittitur.

T A B U L A P R I M A MENSURÆ VELOCITATUM AQUÆ FLUENTIS DANUBII.

Quadrante exploratæ ad Pontem Peterwaradini,
Cujus Pontis longitudo est Orgyarum 212.

Fluminis profunditas in singulis stationibus in partes tres, superiorem, medium, & inferiorem, æstimatione dividebatur, atque in hisce singulis experimenta capiebantur, demissa usque ad eam profunditatis partem bolide penduli ex quadrantis centro suspensi. Pro velocitatum mensurâ notantur in singulis observationibus gradus deviationis penduli à linea perpendiculari; quod nempè velocitates ipsæ horum angulorum tangentibus sint proportionales.

Stationes Navis, ac Instrumenti.	Profunditas tota Flum. in singulis hujus sectionis sta- tionibus.	Gradus deviationis Penduli à perpendiculari, sive velocitas aquæ in parte ejus profunditatis.		
		Superiori.	Media.	Inferiori.
		Org. Ped.	Gr.	Gr.
I.	3. —	3.	5. plus.	9.
2.	1. 2 $\frac{1}{2}$.	3.	6.	8.
3.	1. 3.	3.	7.	11.
4.	2. 1.	3.	6.	11.
5.	2. 2.	5.	7.	10.
6.	2. 4	6.	8. plus.	11.
7.	4. 5.	7.	11.	13.
8.	5. $\frac{1}{2}$.	8.	15	21.
9.	6. plus.	10.	25.	28.
10.	7. 1.	12.	26.	30. plus.
11.	7. —	11.	23.	27.
12.	5. 5.	6.	13.	19.
13.	4. $\frac{1}{2}$.	5. minus.	7.	9.
14.	4. —	4.	6.	9.
15.	4. —	3.	6.	9. minus.
16.	3. —	3.	5.	8.

T A B U L A I I.

MENSURÆ VELOCITATIS AQUÆ
FLUENTIS TIBISCI.

Quadrante exploratæ ad Pagum *Sablia*, ubi Flu-
minis latitudo est *Orgyarum* 105.

Mensurandi ratio eadem fuit quæ suprà est tradita de Danubio ad Pontem Pe-
terwaradini.

In hujus sectionis velocitatibus dimetiendis, latitudo ejus in partes æquales sex
divisa fuit, & totidem in iis stationes habitæ.

Stationes Navis ac Instrumenti.	Gradus deviationis penduli à per- pendiculo sive velocitas aquæ in parte ejus profunditatis.		
	Superiori	Media	Inferiori
	Gr.	Gr.	Gr.
1.	10.	24.	15.
2.	10 $\frac{1}{2}$.	40. plus.	30 $\frac{1}{2}$.
3.	10.	33. plus.	32.
4.	3.	10.	15.
5.	7.	15.	22.
6.	2.	3.	4 $\frac{1}{2}$.

Latitudine autem Fluminis in partes 16. di- visa inventæ sunt in hisce singulis, quæ se- quentur aquæ profunditates.		
Stationes	Profunditas Fluminis	
	Org.	Ped.
1.	3.	
2.	4.	
3.	4.	5 $\frac{1}{4}$.
4.	5.	3.
5.	5.	3.
6.	5.	4.
7.	6.	plus.
8.	6.	3.
9.	6.	1.
10.	6.	$\frac{1}{2}$.
11.	6.	minus.
12.	6.	minus.
13.	5.	5.
14.	2.	4.
15.	1.	0.
16.	0.	4.

T A B U L A III.

MENSURÆ VELOCITATUM AQUÆ FLUENTIS TIBISCI.

Quadrante exploratæ ad Pontem Betz ubi Flu-
minis latitudo est Orgyarum 100.

Mensurandi ratio eadem atque in sectionibus suprà traditis.

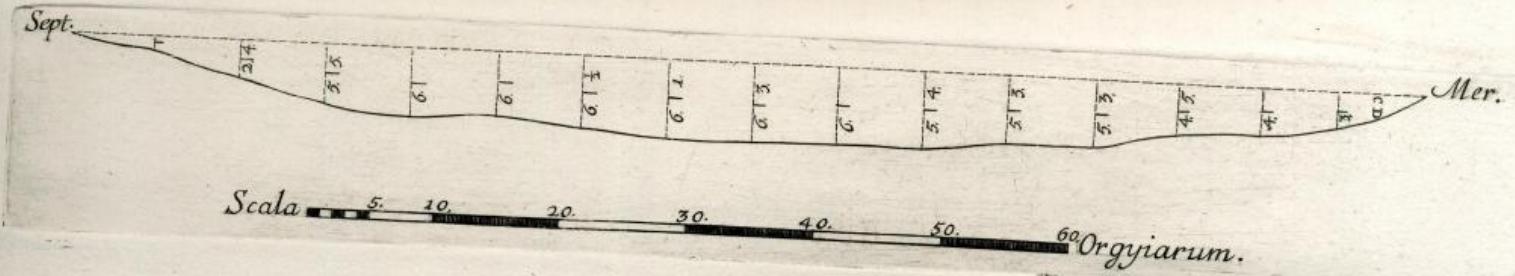
Stationes.	Profunditas tota Fluminis in singu- lis hujuscet sectionibus.		Gradus deviationis penduli à perpendiculari, sive veloci- tas aquæ in parte ejus profunditatis.		
	Superiori	Media	Inferiori.		
	Org.	Ped.	Gr.	Gr..	Gr.
1.	5.	5.	3 $\frac{1}{2}$.	7.	17.
2.	6.	1.	3.	7. plus.	18.
3.	4.	2.	3.	7 $\frac{1}{2}$.	15.
4.	3.	3.	2 $\frac{1}{2}$.	4.	9.
5.	3.	5.	3.	7.	12.
6.	4.	—	8.	11.	12.
7.	3.	4.	2.	6.	9.
8.	2.	3.	2.	6.	12 $\frac{1}{2}$.

ADNOTATIONES A D T A B U L A S P R A E C E D E N T E S.

IN tabulâ experimenti habitî in Danubio ad Pontem Petervaradinum actæ fuerunt sexdecim stationes navis, quæ sustinebat instrumentum ad dignoscendas di-versas velocitates aquæ in profunditate superiori, mediâ, & inferiori.

In majori profunditate, quæ septem orgyas æquat, deprehendimus velocitatem superiorem 12. grad., medium 26., inferiorem verò 30. grad., undè colligitur tanti fluminis velocitatem paulò minus triplo majorem esse in inferiori, quam su-periori profunditate.

In tabulâ Tibisci ad Pontem Betz deprehendimus majorem profunditatem sex orgyas æquare, velocitatem in inferiori profunditate sexies majorem esse superficiali, & bis ferè cum dimidio, mediâ majorem esse; & repeto, maximæ futurum utilitatis si experimenta eadem in cæteris fluminibus maximæ magnitudinis perage-rentur, ut statueretur theoria motûs aquæ per tot Flumen experimenta.

D E
V A R I E T A T E
A Q U A R U M
D A N U B I O
S E S E
I M M I S C E N T I U M.

D E
VARIETATE AQUARUM
D A N U B I O
S E S E
I M M I S C E N T I U M.

DIversitas aquarum fluentium, stagnantium, putealium, mineralium, glacialium, pluvialium, thermalium, cum aquâ cuprâ *Ciment* dictâ, quæ multoties Danubio nostro, uti diximus, immiscentur, in causâ fuit cur molirer experimenta, & observationes haberi solitas in hoc elemento vario, pro tot variis immixtionibus, & motibus, & ocio aquarum.

Experimenta hæc omnia, & singula, ut illico sub oculos veniant, exhibeo tabulis ponè sequentibus, in suas rubricas divisis, quæ in iisdem tabulis distinguuntur.

Hicce omnibus subjici adnotationes, quæ non modò respiciunt aquarum experimenta, sed & diversos effectus, quos gignunt in hominibus, atque animalibus, ut inferat unus quisque cuius naturæ sint præcipue aquæ fluentes in flumina Hungariæ piscibus refertissima.

T A B U L A

Experimentorum, habitorum in Aquis Thermalibus, ad Ripas Danubii.

No-men Balne- arum	Locus Experi- menti.	Tem- pus	Color	Odor	Sapor	Fermentatio- cum	Color per de- coctionem cum	Pondus secundūm depressionem Bilan- cis Hydrostaticæ, divisæ in certos Gr: tam in Aquâ	Evaporatio distincta secundūm suas partes; hoc est								Aqua distillata per Alembicum.												
									Quantitas Aquæ evaporatae.				Sedimentum distinctum juxta				Pondus				Color.				Fermentatio- cum				
									Libr:	Unc:	Color:	Odor:	Sapor:	Accen- tion:	Gran:	Alkal:	Gallis	Corticib: Pomi	Granati:	Gran:	Acido	Alkal:	Gallis	Corticib: Pomi	Granati:				
Budæ, Balneis destruētis.	In Loco	Octo- br:	9.	Clarus Limpidus.	Sulphu- reus.	Sulphur:	Nulla.	Præcipitata materia qua- dam Alba.	Subvi- rens.	Cerevisiæ.	9.			8.	1.	6.	Ciner: Obscur:	Terres: comm: craff.	Salis abfq: ullo mo- tu.	4.	Clara.	Alembici.	Alembici.	8 $\frac{1}{2}$.	Null:	Null:	Ob/cure viridis; forte proper vas cup:	Cerevisiæ ni- gre dilutior:	
ad Pontem Volantem.	In Loco	Octo- br:	9.	Clarus Limpidus.	Sulphur.	Sulphur:	Nulla.	Præcipitata materia qua- dam Alba.	Viridis.	Cerevisiæ.	9.			8.	1.	6.	Ciner: Insen- clar: comm:	Purior: ut su- præ.	ut su- præ.	5.	Clara.	Alembici.	Alembici.	8 $\frac{3}{4}$.	Null:	Null:			
Civitatis Rascianæ.	In Loco	Octo- br:	9.	Clarus Limpidus.	Sulphur:	Sulphur:	Nulla.	Præcipitata baud tan- tum quan- cedentes.	Nulla.	Cerevisiæ.	9.			8.	1.	10.	Flavef- cent:	de Sul- phur: particip	Sal: comm: cum ac- re Nitr:	ut su- præ.	5.								
Opidan: Balm:	In Loco	Octo- br:	9.	Clarus Limpidus.	Sulphur:	Mediocri- ter.	Nulla.	Præcipitata mat: Priorib: similis.	Nulla.	Cerevisiæ.	9.			8.	1.	6.	Nigr:	Null:	Sal: comm: debilis.	ut su- præ.	3.								
Balm: Regiis.	In Loco	Octo- br:	9.	Clarus Limpidus.	Sulphur:	Sulphur:	Nulla.	Præcipitatio magis auta Priorib:	Valdè.	Viridis.	10.			8.	1.	6.	Ferr:	Null:	Parùm fals:	ut su- præ.	5.								
Frigenti- bus, Re- giis.	In Loco	Octo- br:	9.	Clarus Limpidus.	Nullus.	Nulla.	Nulla.	Præcipitatio exigua Alba.	Viridis.	Cerevisiæ.		9.	8.		1.	6.	Flavef- cent:	Null:	Sals: ad Nitrum tendent:	Hum: vapor: emit:	5.								
Teutsch- Altenbur- gi.	In Loco	Octo- br:	12.	Clarus Limpidus.	Sulphur:	Sulphur:	Nulla.	Præcipitatio major Alba.	Valdè,	Lixivial:			8.	7 $\frac{1}{2}$.	1.	6.	Ciner:	Null:	Sal: comm: cæteris fortior:	Nullam excit:	13.								
Strigoniæ, Calidis.	In Loco	Jun:	14.	Clarus Limpidus.	Terreus a- liquomodo.	Acidus.	Nulla.	Præcipitatio minor mate- ria Alba.	Subfla- minor Viri- dis.	Viridis luci- dioris.	7.																		
Pag: Al- mash, Te- pidis.	In Loco	Jun:	14.	Clarus Limpidus.	Sulphur:	Sulphur:	Nulla.	Præcipitatio mat: cujusd: color: columb.	Flavo- Albus.	Vini albi cla- ri.	8.																		

T A B U L A

Experimentorum, & Anatomiae Fontium Aquaæ Cupreæ Ciment dictæ, qui reperiuntur in Hungaria.

Locus scaturiginis, ac cursus fontis.	Separatio particularum cupri existentium in ea Aqua, cum				Color	Odor	Sapor	Alkalico Tartari	Acidi Vitrioli.	Frigida	Calida	Gallarum	Cortic Pom:Gr:	Colorem	Odorem	Saporem	Accen- sionem.	
	Ferro	Præcipitatio.	Viridis	Nullus														
Montium penetralia <i>Nerrngrundt</i> , & <i>Eibmelnitz</i> : ille 2. Milliaribus distans à <i>Heußoll</i> in Comitatu hujuscem nominis; alteri $\frac{1}{4}$. Milliaris distans ab Oppido <i>Sebmelnitz</i> dicto in Comitatu Sepusiensi. Ac viae portiūs & dicenda & habenda erunt, quām Fontes inter scissuras Lapidum, ac porositates Terræ; per quas vias pluviales aquæ aut solitarum nivium labuntur, venas montium & in iis mineras cupri ac vitrioli perreptando lavantes. Horum substantia ipsimet humori commixta, efficit ut pluribus demùm receptaculis studiose asservetur in usum; & in causâ est, ut illud de ipsa vulgo circumferatur, hujusmodi aquam mutare ferrum in cuprum; quando nimirum ipsa quas in se tenet mixtas vitriolo cupri particulas super ferrum deponit quod paulatim corrodenti Vitrioli vi, aut totum, aut saltem ex parte solvit, & subigitur modo suæ crassitie; Æri incisæ Montium figuræ modò dictis clariore lucem dabant. Hujusmodi aqua ab hor, Locor, Metallurgis, nomine <i>Ciment</i> indigitatur.	Minus purum Metallo istud à quibusdam in fundum reservatoriorum <i>Ciment</i> immittitur. Tunc aqua illa particulis, fit præcipitatio grandinis formâ seu granorum diversæ magnitudinis. Hæ particulæ si ferrum omnino perit ac solvit infusum, ad veram soliditatem compinguntur. Æstra vero ubi ferrum non omnino, sed ex parte tantum corrosum fuerat, vidinaus cupream illam massam ipsum obtegentem, magnâ licet quantitate ibi subsistentem levi digiti attacitu diffiliisse, inque minutissima grana dispersam. Coagulum præcipitationis istius figuram accipit ipsius Ferri lamine E. G. Ferri equini, crucis, cordis, & similium.																	

Deductio

Compositio hujus Aquæ haec tenus descriptæ est ex vitriolo, cupro, & viridi.

A D N O T A T I O N E S C I R C A O B S E R V A T I O N E S

Et experimenta suprà notata.

X præmissis circà fluviatiles Aquas experimentis nonnulla col-
ligi possunt, ac

1°. Nullam Aquarium in Tabulâ designatarum pejorem esse
Aquâ Tibisci circà Segedinum in Ripâ septentrionali, utpotè
quæ quartâ die Octobris observata reddebat odorem valdè ter-
reum, & saporem virosum, nec non erat obscuri coloris
(Aquæ, terris permixtæ, multùm infectæ turbidæ sunt,

ita Cæsius, ex Falloppii Mineralogiâ pag. 63. N°. 12.).

E contrà verò nullam meliorem esse Aquâ Fluminis Marusii circà Makort
in Ripâ quoque septentrionali quartâ die Octobris pariter observata, utpotè
coloris clari columbini, nullius odoris, faporis optimi. An verò in omni alio situ
totoque anno dictorum Fluminum Aquæ tales percipientur, id non potest ex præ-

fatis observationibus fatis colligi , utpotè solùm habitis in uno situ determinato illorum Fluminum suprà expresso , atque uno peculiari intrà eumdem annum tempore , imò verosimile est , ipsas plus minus variari , prout in locis tam intùs , quam extrà Terram , per quæ excurrunt , varias mutationes fieri variis de causis contingit , quas mutationes modò unius generis corpuscula , modò alterius , nunc copiose , nunc parcè ipsis confocant.

2°. Advero Aquas diversorum fluminum , Danubii nempè Laytæ , Rabniz , Arabonis , omnes in ripâ meridionali fuisse observatas (licet aliquas uno mense , alias alio satis diverso) coloris clari vel columbini , odoris terrei , & saporis plus minus amari (Aquæ amaræ juxtâ Agricolam lib. de ortu , & causis subterraneorum circâ finem , & alibi , tales sunt , quia per loca nitrofa permeant.) At verò Aquas aliorum fluminum nempè Tibisci , Marusii , omnes in ripâ septentrionali , diversis licet mensibus observatas , omnes inquam , exceptâ Aquâ Marusii circâ Makort suprà memoratâ , fuisse perceptas ad differentiam aliarum , quarum nuper meminimus , coloris obscuri , & saporis paludososi , aut virosi , cum illis tamen convenientes quoad odorem terreum , ideoque septentrionalis ripæ Aquas tunc temporis observatas (exceptâ semper illâ Marusii circâ Makort) esse impuriores , & deteriores Meridionalibus jam dictis Huic autem consonant cl. scriptores apud Cassiodorum lib. 3. variarum epist. 53. & Cæsium lib. 1. Mineral. p. 65. afferentes , Aquas , quæ ad ortum vel meridiem prorumpunt salubriores esse , è contrâ quæ in occidentem , aut septentrionem manant.

3°. Adnoto , nullas Aquarium illarum tam Ripæ Meridionalis , quam Borealis observatas fuisse fermentationem facere affuso ipsis , vel Alkali Tartari , vel acido vitrioli , exceptâ solùm Aquâ Danubii circâ Viennam. Saporis pinguis amari , quæ non cum Alkali Tartari , sed cum acido vitrioli visa est excitare parvulos Globulos. Et rursus Aqua ejusdem Danubii circâ Briam saporis quoque pinguis amari Terrei , quæ è contrâ non cum vitrioli acido , sed cum Alkali Tartari excitavit quid simile albidae nubi. Quarè particulæ fermentescentes in his Aquis non poterant ex gustu benè dignosci ; nam ibi gustus percipiebat saporem similem , nec tamen similis erat illarum Aquarium fermentatio , sed una alii opposita.

4°. Observo nullum dictarum Aquarium sedimentum , seu ripæ meridionalis , evaporato jam humore paßum esse accensionem , ob inopiam fortasse particulatum sulphurearum , vel quia nimis à terrestribus obrutæ ; nam in omni prædicto sedimento odor terreus vel palludosus percipitur , & sic etiam sapor , excepto tam sedimento Aquæ Danubii circa Viennam superius memoratae , cuius sedimenti sapor est falsus Alkalicus , quam sedimento Aquæ Marusii circâ Makort suprà indicato , in quo odor , & sapor nullus.

Alia quæ colligi possent circâ experimenta prædictarum fluviatilium Aquarium jam tentata , interim studiosis relinquimus.

EX præmissis circà Aquas stagnantes ad Ripas Danubii experimentis, nonnulla colligi possent.

1°. Attentis colore, odore, ac sapore simul, quos unaquæque sibi vindicat, nullam ipsarum meliorem esse aut æquè bonam, ac sint Fluviatiles jam observatae, sed pessimam fluviaſilium, quæ est illa Tibisci circà Segedinum, adhuc esse meliorem pessimâ stagnantium, quæ est illa stagni Czirik antè ora Segedini in ripâ Tibisci.

2°. Observare est, nullam ex his stagnantibus affusam acido Vitrioli, vel Alkali Tartari excitasse ullam fermentationem sensibilem (uti etiam dictum de fluviaſilibus) exceptâ Aquâ stagni Pelliez duabus horis procul à Sobboldiskâ, saporis subfalsi, quæ admixta Alkali Tartari albam nubeculam excitabat, quæ dein subsidebat.

3°. Observo nullum sedimentum earundem aquarum exhalato jam humore; suscepisse accensionem, at solum odorem terreum reddidisse, vel paludosum; saporum verò in sedimento relicto ab Aquâ saporis pinguis paludosî cum copiâ vermium, nullum, & in reliquo ab Aquâ falsi saporis, non adeò falsum, denique in reliquo ab Aquâ saporis terreo viroſi, fuisse paludosum.

Alia, quæ colligi possent, sagacitati curiosorum committimus.

EX præmissis circà Aquas Puteales experimentis colligi potest.

1°. Has, utpotè omnes clari coloris, & nullius odoris, saporis verò dulcis, imò nonnullas dulcissimi, longè meliores esse, ac defæcatiores ambabus in superioribus consideratis. Sola inter has observatas excipitur Aqua Putei in ædibus meis, cuius sapor erat subacidus, forsan ob miscellam particularum salino-acidarum defæcatorum; hinc suprà illâ cum Alkali Tartari fermentefcebat, & materiam albam ad fundum demittebat.

2°. Observo nullam prædictarum Aquarum affuso ipſi acido vitrioli, paſſam fuisse fermentationem sensibilem (quemadmodum etiam de ambabus præcedentibus dictum) at verò omnes affuso Alkali Tartari excitasse nubeculas albas ad fundum descendentes, quod indicare videtur particulas salium acidorum teneriores, seu spirituum hujus generis delitescentes in ipsis.

Observo 3°. sedimentum hujusmodi Aquarum post evaporationem nullam sensibilemflammam concipere, at benè (ut ibi exprimitur) fumare, stridere, (stridor in combustionē corporum quorundam solet excitare à particulis salis nitroſi, vel communis) & pinguedinem ex ſe præbere. Quoad saporem verò, tametsi Aqua Putei ad Arborem viridem Budæ sit dulcissima, & dulcis ad Molendinum Bajæ, nihilominus prioris sedimentum saporem habet valde nitroſum, posterioris autem sapor quoque nitroſus est, sed non adeò intensus.

EX præmissis circà Aquas pluviarum ad ripas Danubii colligi potest.

1°. In his observatis longè majorem puritatem, quām in cæteris præcedentibus reperiri, quia in primis nullæ ipsarum dederunt sedimentum ullum. 2°. Nullam excitarunt sensibilem fermentationem sive acido vitrioli mixtæ, sive cum Alkali Tartari. Præterea nullus in ipsis percipiebatur odor, & nullus etiam fapor vel color, dempta solum Aquâ pluvia Viennæ 1696. Maij 22. horâ secundâ post meridiem instar diluvii delapsâ, cujus color subviridis, & fapor fuit amarus.

2°. Observo quod major puritas hujusmodi Aquarium pluvialium non trahit secùm majorem levitatem, quicquid aliter prædicent Plutarchus, Vitruvius, & Medicorum plerique, cum tot aliis Aquas pluviales cæteris præferentes, quòd sint leviores; nam contrarium indicant observationes in Tabulis jam positis, cùm pondus secundum depressionem bilancis hydrostaticæ divisæ in gradus fuerit respectu.

Aquarium fluvialium frigidarum gr. 8. sed in nonnullis gr. 6.

Aquarium stagnantium frigidarum ut plurimùm gr. 8. sed in unâ gr. 6.

Aquarium putealium frigidarum ut plurimùm gr. 7. sed in unâ gr. 8.

Aquarium pluvialium frigidarum in unâ gr. 10. in alterâ gr. 8. sed quæ subito deciderat.

Aquarium nivalium frigidarum gr. 6.

Aquarium glacialium frigidarum gr. 5. & in unâ gr. 6.

EX præmissis circà Aquam nivalem experimentis ad Ripas Danubii habitis colligi potest.

1°. Hanc ad differentiam omnium præcedentium possidere saporem acrem, linguam mordicantem (uti ipsius sedimentum habebat saporem cinerum) forsan à particulis nitro salinis excitatum, quæ prius coagulationem nivis gignebant.

Observo 2°. tam ipsam Aquam, quām ipsius sedimentum odorem nullum præbuisse, quod refundi posset in particularum sulphurearum defectum; quamvis ipsius sedimentum, susciperet accensionem sive fumo, forsan quia ipsum non suggerebat nisi particulas salino-nitrosas.

Observo demùm prædictam Aquam affuso sive Alkali Tartari, sive acido Vitrioli nullam excitasse fermentationem.

EX præmissis circà Glacialem Aquam de Danubio experimentis colligi potest.

1°. Hanc convenire cum Aquâ nivali in multis, videlicet in colore claro, & odore nullo: rursus affusione ipsius Alkali Tartari, vel acidi Vitrioli nullam fermentationem excitante. Ceterum posteà discrepat in aliquibus, ut in sapore, qui in Aquâ glaciali terreus Alkalicus, vel amaricans fuit, in nivali verò ut diximus, erat acris, linguam mordicans (fortè ob majorem copiam purioris nitri) 2°. dif-

crepat quoad sedimentum; nam sedimentum glacialis Aquæ, tentatâ accensione ipsius, fumum ex se statim dedit; sed illud nivalis absque fumo: præterea hoc ultimum nullius erat odoris; at illud glacialis odorem vini reddebat.

2°. Observo in his Aquis glacialibus, & nivalibus benè verificari quod auctores tradunt de primatu Aquæ pluviae suprà cæteras puteales, fontanas, & hujusmodi apud Cæsium de Mineral. Lib. I. cap. 6. pag. 64. Aquam scilicet nivalem esse leviorem Aquâ pluviam, & glacialem esse leviorem omnibus. Hoc patet ex suprà notatis circà Aquas pluviarum.

EX præmissis circà Aquas Thermals ad ripas Danubii experimentis nonnulla colligi possent.

1°. Aquas hujusmodi Thermals seu Balneorum, licet in novem diversarum civitatum, aliorumque locorum distinctis Balneis (ibi expressorum) & ferè omnes eodem Mense examinatas, adhuc tamen plurimùm in suis facultatibus sensibiliter, aliisque affectionibus inter se convenire; nam color omnium illarum est clarus, limpidus, odor, & sapor omnium est sulphureus (plus minus tamen) exceptis Balneis Frigentibus regiis (frigus in Balneis, seu Aquis Thermalibus, juxta Cardanum oritur potissimum ob permixtionem salonitri; ita lib. II. de subtilitate pag. 100., cui favent experimenta Academiæ Florentinæ pag. 260. forsan etiam oriri potest, quia ubi foras erumpunt, jam longo itinere recesserunt à locis, in quibus calidi halitus, & in progressu halitibus non calidis permixti sunt; vel etiam oritur, quia dum spiritus acidi, nitri, vitrioli, aut salis communis, ac similes miscentur salibus volatilibus non oleosis seu sulphureis, ut sali volatili urinæ, seu oleum Vitrioli sali armoniaco, fit ebullitio magna cum magno frigore. Vid. experimenta Accademiæ Florentinæ pag. 261.) exceptis, inquam, Balneis Frigentibus Regiis, in quibus nullus odor, nec sapor, & insuper Strigonii calidis, in quibus odor est quodammodo terreus & sapor acidus.

2°. Etiam convenient, quod nullæ illarum cum acido Vitrioli fermentationem faciant, omnes verò cum Alkali Tartari præcipitent materiam albam (quod forsan fit ab acido sulphuris dum miscetur Alkali Tartari, & cum eo colluctatur, & fermentescit; hinc in iis quæ notantur, ibi præ reliquis valde sulphurei saporis, notatur etiam præcipitatio major materiæ albæ, quam in reliquis.

3°. Convenient omnes, quod ipsarum decoctio cum gallis contrahit colorem viridem, & cum mali Granati corticibus contrahit colorem Cerevisiæ, exceptâ Aquâ Balnæi Pagi Almach tepidâ, quæ licet multum sulphurea, (uti quædam aliæ ex jam dictis,) attamen ipsius decoctio tam cum Gallis, quam cum Granatorum corticibus colorem contrahit flavescentem.

Tandem licet sedimenta earundem Balnearum reicta, inter se colore plus variantur & odorem ferè omnia nullum præbeant; unum tamen est odorem ex

sulphure participans (ut in Tabulâ afferitur) nihilominus eadem sedimenta omnia in cæteris convenient; nam ipsorum sapor est salis communis plus minus, cum illud Balnei Teutsch-Alterburgi, cuius Aqua est saporis sulphurei valde & lixivialis, habeat saporem salis communis cæteris fortiorum) solum tamen sedimentum ex Balneis Frigentibus regiis saporem habet salis ad nitrum tendentem, & hoc solum tentatâ accensione circâ ipsum emittit humidum vaporem, & stridet, reliqua vero omnia nullum motum concipiunt.

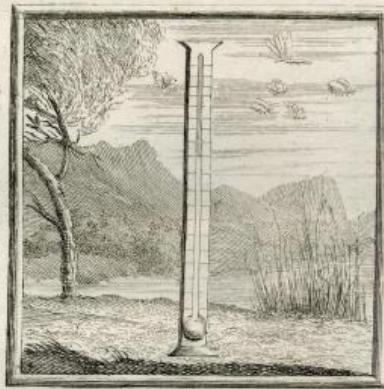
Denique convenient omnia sedimenta quod nullatenus sensibiliter fermentescant sive affuso acido Vitrioli, sive Alkali Tartari, ad differentiam suarum Aquarum ex quibus derivata sunt, quae ut diximus, licet cum acido non fermentescant, bene tamen cum Alkali Tartari fermentationem patiuntur, & materiam albam præcipitant; unde colligi posse videtur particulas fermentescibiles prædictarum Balnearum esse volatiles, & humori ipsarum sociatas potius, non vero terreæ portioni, ac sedimento.

Alia, quae colligi possent, prout de more, nunc relinquimus; solum addentes, quod cum Aqua in statu puriore sit limpida, ac pellucida, & ut dici solet, insipida, non vero peculiarem alium colorem, aut saporem sibi vindicet, propterea quocunque colore aut sapore (idem de odore) prædicta observetur, procul dubio id pendet ex aliarum substantiarum miscellâ Aquis adjunctarum, quatenus varia loca pertransiunt, & impuræ plus minus efficiuntur; unde omnes illæ quae in memoratis Tabulis afferuntur coloris viridis, saporis acidi, vel amari (quae sanè quamplures sunt) quantum ad colorem viridem, & saporem acidum (licet ab aliis causis oriri posse non negem) attamen hunc verosimiliter obtinent ob miscellam salis Vitrioli communis, quod non parum firmatur observationibus expressis in Tabulâ experimentorum Aquæ cupræ *Ciment* vocatae. Quantum vero ad saporem amarum, hunc solet etiam substantia cupri, vel viridis aeris fluidis aliquid acidi in se habentibus conciliare, dum simul retinentur. Cæterum Agricola rei metallicæ pertinimus non uno in loco docet, nempe lib. I. de ortu, & causis subterraneorum, & lib. I. de naturâ eorum quae effluunt ex Terrâ, quod Aquæ loca nitroso permeantes sunt amaræ, & quod Aquæ amaræ plerumque nitrosoe sunt; immo Aquas falsas à nitroso distingue sic ferè differit: „Aquæ falsæ falsedine linguam inficiunt, & „præterea astringunt, nitrosoe vero amaritudine aliquâ gustatum commovent, nec „astringunt, sed abstergunt potius, immo si multum nitrosoe, cutem lavantium mordent.“ Hæc Agricola præterea admonens Aquas etiam cum Auri pigmento vel Sandarachâ, aut similibus mixtas amaras esse; cuinam vero prædictarum causarum una peculiaris Aqua suum debeat amarorem, id arguitur ex aliis in Aquâ illâ apparentibus signis propriis potius unius illarum causarum, quam alterius, vel etiam ex sedimento, factâ ipsarum Aquarum evaporatione, ab eisdem relicto, & bene explorato; sic enim innotescere potest, an sint naturæ nitrosoe, an Auripigmento, vel Sandarachâ infectæ, an aliter. Verum haud modò plura de his.

CATALOGUS
PLANTARUM
CIRCA
DANUBIUM
S P O N T E
NASCENTIUM.

D E
C A T A L O G O
P L A N T A R U M
C I R C A
D A N U B I U M
N A S C E N T I U M.

N hoc nostro Danubialium Plantarum Catalogo ea tantùm genera reposuimus, quæ circà Danubium in Nemoribus, Insulis, Collibus, aliisque finitimiis locis sponte suâ proveniunt, & quæ saltem pro temporum, graviorumque munerum ad alia nos vocantium difficulti conditione observare potuimus.

In priori igitur hujusce catalogi columnâ Appellationes ordine Alphabetico ex Tabernamontani Historiâ Reformatâ collocavimus (cum hic Author Germanus lingûâ Vernaculâ Historiam ediderit, quæ proindè communiùs apud Germanos inveniri, ac faciliùs intelligi potuit). Quòd si nomina quædam in ipsâ desiderentur, ea ex aliis probatis Authoribus mutuati sumus. Quoniam verò plantæ eadem sëpè apud diversos Authores varias fortius-

Tom. VI.

Cc

tur

tur appellationes; hinc singula vocabula à nobis primùm recensita haud satis unumquemque lectorē in plantæ notitiam ducent, eum scilicet, cui aliorum Authorum nomina magis sunt familiaria. Idcirco nomenclaturas alteri columnæ ex Caspari Bauhini Pinace attexere consultum duximus, ut nimirūm lector facile inveniat in eodem Pinace denominationem Authoris sibi magis perspectum; quandoquidem Pinax ille nil aliud est, ut norunt omnes, quām diversorum nominum ejusdem Plantæ à diversis Authoribus impositorum in unum coacervatio. In tertiatâ verò columnâ indicare placuit communem seu generalem locum vulgatiorum plantarum; quemadmodūm in quartâ minùs vulgarium particularem locum, nempè Urbium, Oppidorum, Pagorum &c. Cæterūm ne saepius cogeremur eadem nomina repeterē, compendiariâ scribendi ratione usi sumus. Pro cujus intelligentiâ duo præcipue velim ut notes; primū si aliqua nostrarum appellationum non subjiciatur immediatè principio alterius superioris, tunc tot eidem verba esse addenda, quot antè initium suum in superiore leguntur; alterūm, ubi lineola ponitur in secundâ columnâ, ibi idem verbum subintelligendum esse, quod in primâ eodem loco notatur.

Nomina ex historia Taber. ultimò refor- matâ.	Nomina ex Caspari Bauhini Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
A			
Abrotanum mas	— mas angustifol.	In terminis arvorum, & lateribus viarum.	
Absinthium vulg.	— ponticum, seu Romanum officin. sive Diosc. C. B. ponticum tenui folium incanum.	locis apricis, & calvis.	
Ponticum Gal. Tab.			
Acanthium fl. albo fl. purp.	Spina alba tomentosa latifol. sylv.	lateribus viarum passim.	
Acer	— campest: minus	nemoribus, & Insulis	
Acetosa, seu Oxalis	Acetosa prat.	pratis humidis	
Achillea	Tanacetum minus album odore Camphoræ	pratis humidis	Circâ influxum Fluvii
Aconitum salutiferum	Solanum quadrifol. bacciferum	nemorosis collibus	Dravii
Adianthum album	Ruta muraria	petris	Viennam
Aureum minus	Polytrichum aureum medium	opacis, & petrosis nemoribus	
Adonium luteum	Adonis hort. III.	arvis	
Ægylops I.	Festuca avenacea sterilis elatior, seu Bromos Diosc. C. B.	locis arenosis pratis arenosis	Insulam S. Andreae.
Alcea villosa Jo. Bauh. in App. Tom. 2.	— hirsuta		Budam, & influxum
Alkekengi vel Solanum vesicarium			Dravi
Alga palust. vel Foeniculum aquat:			
Alliaria	Alliaria	Insulis	
Allium ursinum	— sylv. latifol.	Sylvis	
Alleluia vel Oxys			
Alnus	— rotundifol. glutinosa viridis.	Insulis ad ripas	
Alsine I. hederacea	— media hederulæ folio	Locis pinguioribus	
major	altissima nemorum	Siccioribus	
palust.	aquatica major	pinguioribus	
Althaea I.	— Diosc., & Plinii C. B.	Insulis passim	
Alyslum Gal. fl. purp. Tab.	Sideritis am. rub. angustifol.	pratis Insularum humidis	post Budam copiosissime
Amara dulcis Tom. VI.	Solanum scandens, seu Dul-	arvis nemoribus.	

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Anagallis coerulea	camara		
phoenica	— cōeruleo fl.	In locis humidis, & apricis.	
aquat: minor I.	Phoeniceo fl.	fossis, & ad rivulos incur-	
	aquat. minor fol. sub-	rentes Danubium	
II.	rotundo		Circâ Baiam
Anchusa Echii fol., & fl.	fol. oblongo.		
IV seu Pseudoanchusa Bod.	Item	apricis, & arenosis	
Androsoace Matth.	— lutea major		colles post magnam In-
Androsoemum	Alfinæ affinis Androsoace dic-	locis humidis	fulam Budæ
Anemone alba major.	ta major		
	— alterum fol. Hyperici	folo arenoso	colles Strigonienfes.
	— sylv. alb. major.	pratis	in Insulâ Lele inter Ja-
			varinum, & Commo-
Angelica sylv.	— sylv. major.	nemoribus	romium.
Anserina	Potentilla	locis apricis, & humidis	
Anthyllis vel Lagopodium			
Aparine aspera Thalio	— vulg.	inter frutices	
major Plinii	Buglosum sylv. caulibus pro-	circâ muros, & sepes	Viennam
	cumbentibus		
Aracus	Vicia multiflora	campis, & pratis	
Aristolochia Clematitis	— Clematitis erecta	Insulis	
Armoraria	Rapistrum II.	arvis, & vineis	
Arum I.	— vulg. non maculatum	nemoribus	
Artemisia alba, rubra	— vulg. major.	terminis camporum	Viennam
Diosc.	Tanacetum luteum vulg.	nemoribus	
tenuifolia odorata	Maricaria vulg. seu sativa	pratis uliginosis	
Arundo palust.	— vulg.	paludibus, & stagnantibus	
		aquis	
Afarum	Item	sylvis montanis	
Asclepias II.	— alb. fl.	pratis	Polonium
Asparagus altilis	— prior, sed in pratis		
	nascentes, ut ambo no-		
	tant	pratis	
Aster atticus purpureo-coe-	— — coeruleus vulg.	montibus lapidosis	in Ungariâ ubique
rulus			
fl. luteo	luteus hirsuto salicis fo-		
montanus luteus mas,	lio X, ac XI.		
& foemina			
Astragaloides Bod.	Orobis sylvat. Viciae foliis		
Atriplex sylv. I.	— — fol. sinuato candi-		M. C.
	cante		

O B S E R V A T I O N E S.

55

Ex historia Taber. re- for.	Ex Casp. Bauh. Pi- nace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
II.	Est foliis angustioribus ut notat	Ad vias passim	
Auricula muris cœrulea.	Echium scorpioides arv.	In arvis	
B			
Baccharis	Conyza major vulg.	Desertis humidis, & lapi- dosis	
Bardana v. Lappa major			
Beccabunga v. Anagallis a- quat. minor			
Bellis cœrulea	— cœrulea caule folioso	locis aridis	Circâ M. C.
Minor sylv.	Item	pratis insularum	
Bellum majus	Bellis sylv. caule folioso major.		influxum Dravi
Berberis v. Oxyacantha Gal.			
Betonica	— purpurea	pratis montanis	
Betula	Item	collibus lapidosis humidis	
Bistorta major	— major radice minus in- tortâ	pratis nemorum	Posonium
minor	major radice magis in- tortâ		
Blattaria lutea, in descrip. fl. purp. in descrip.	— — lutea sive I. purpurea	ad vias passim in solo limoso pratis arenosis, & humidis	inter Segedinum, & in- fluxum Dravi
Blitum sylv. rubrum Gefneri	— rubrum minus	solo duriori, & aprico	
Bonus Henricus	Lapathum unctuosum.	ad sepes circâ pagos.	
Borago fl. cœruleis in def- crip.	Buglosum latifol. Borago	locis apricis, & arenosis	Viennam, & Bajam
Botrys	— ambrosioides vulg.	locis humidioribus mon- tium	M. C.
Branca ursina Germanica vel Sphondylium			
Bryonia	— aspera sive alba baccis rubris	fruticetis	
Bubonium luteum	Aster montan. luteus falicis glabro folio		
Buglosa I vulg.	Buglosum angustifol. majus.	montibus	
Buphtalmum II.	— Tanaci minoris fol.	locis apricis, & arenosis	
Bupleurum angustifol.	— vulgatissimum	Insulis, & nemoribus	
Burqa pastoria major	— pastoris major fol. fi- nuato	montibus apricis	M. C.
minor	media	ad vias	
fol. Perfoliatæ			
vel Thlaspi o- leraceum.			

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
C			
Cacubalus Plinii in Hist. Lugd.	Alſine scandens Baccifera	Ad frutices in montibus	Circa Viennam in nemore, in quô via Regia
Calamintha aquat. arv. I.	Mentha rotundifol. sive aquat. major	ad aquas	
II.	— — verticillata	In arvis	
	— — Pulegii odore, sive Nepetha	ad rivos excurrentes	
Caltha palust. in descrip. seu Populago	Caltha palust. fl. simplici	locis uliginosis	
Camomilla vel Chamæmælum			
Campanula angustifol. Sive Cervicaria Bononiensis parvo fl. cœruleo Chabréo, & J. B.	Rapunculus Persicifoliis magno flore	sub arboribus	
Camphorata Monspeliaca	Non notatur à C. B. in Pinace	nemorosis collibus	Viennam, & Werelchomarton.
Cannabis	— hirsuta	apricis collibus	post magnam Insulam Budensem
Cardamine I	— I	terminis camporum pratis	
Cardiaca	Nasturtium prat. magnoflore	ad vias	
Carduus arv.	Marrubium Cardiaca dictum	agris, & solo aprico	
Lanceolatus	— in Avenâ proveniens Lanceolatus latifol.	nemoribus	
Cariophyllata	— vulg.	pratis montium	
Cariophyllum montanus I	— vulg. lati fol.	arvis	
Carum	Cuminum prat. & Carvi officin:		
Castanea I	— Sylv. quæ peculiariter Castanea	montanis nemoribus	pagum Setska post Budam
Catanance	Luteola herba Salicis fol.	arvis limosis	
Caucalis I	— arv. echinata magnofl.	apricis, & aridis locis	
Centaurium minus	Item	— & humidis montium locis	M. C.
Centumnodia vel Polygonum mas.			
Cerasia nigra racemosa	Cerasus racemosa sylv: fructu non eduli	Insulis, & montibus	Vicegradum.
Cerefolium sylv.	Chærophillum sylv.	arboretis insularum	
Cerinthe minor	Item	pratis, & arvis	
Cervicaria major II.	Campanula vulgarior fol. ur-		

O B S E R V A T I O N E S.

57

Ex historia Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
	ticæ, vel major, & asperior	In montibus humidioribus, & nemorosis	
minor	prat. fl. conglomerato		
Chamæbalanus	Lathyrus arv. repens tuberosus	ripis limosis	Circà influxum Dravi
Chamæcerasus	Cerasus pumila	lateribus montanarum viarum	M. C.
Chamædrys I	— minor repens	planitiebus, & montibus ad frutices	
Chamæmælum	— vulg.	campis, & agris	
Chelidonium majus I minus	— vulg. Chelidonia major rotundifolia	arboreis Insularum vallibus humidis ad rivos	
Cheriopodium I.	Atriplex Sylv. latifol.	terminis arv. locis pinguioribus.	
Christophoriana	Aconitum racemosum	vallibus opacis	
Cicerula Sylv.	Lathyrius latifol.	montibus lapidosis humidis ad vineas	
Cichoreum I luteum	— Sylv. sive officin. prat. luteum hirsutie af- perum	terminis camporum humidiori, & limoso solo	M. C.
Cicuta	— major	ad vias passim.	
Cicutaria fœtida palust.	— latifol. fœtida — tenuifol.	arboreis ad paludes	
Clematis coerulea Pannonica	Clematitis coerulea erecta	humidioribus pratis	in Hungariâ passim
Daphnoides I. urens	— Daphnoides minor sive flammula repens	nemorosis montibus ad frutices	
Clinopodium I.	— Origano simile	circà frutices ad vias passim	
Austriacum Clusii	montanum	apricis arenosis locis	
Colchicum masculinum	— commune	pratis	
Colus Jovis Camerario	Horminum luteum glutinosum	locis uliginosis	
Colutea scorpioides I.	— Siliquosa, seu scorpioides		
	major	præruptis limosis	
II.	minor		
III.	coronata	nemoribus subinde in campis	
Consolida aurea	Virga aurea angustifol. ferrata	nemoribus	
major vel Symphitum			
media I.	— — prat. coerulea		
regalis arv.	Item	arvis	

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
palust.	Conyza palust. Serratifol.	In paludosis locis	Circâ influxum Dravi
Convolvulus vel volubilis	— — acris	humidis, & desertis locis	
Conya cœrulea	Item	montibus, & Insulis	
Cornus fœmina mas	— — hort., seu fylv. mas		
Corylus Sylv. Trago	Item	nemorosis collibus	
Cotula in descript., & Parthenium	Chamæmælum fœtidum	campis, & agris	
non fœtida in descript.	inodorum		
Cracca major	Vicia maxima dumetorum	arboreis	
minor	Segetum cum siliquis plurimis hirsutis	pratis, & agris	
Cruciata Dod.	— — hirsuta	fruticetis	
Crythmus IV.	Item glabra		
Cyanoides major sive IX.	Eryngium arv. fol. senæ similibus	ad vias montium	
Cyanus cœruleus arv.	Jacea Cyanoides echinato capite	ad margines arborum	
Cyclamen	— — segetum	arvis	
Cynoglossum	— — orbiculato fol. infernè purpurascente	sylvis montanis	
Cynosbatum vel Rosa fylv.	— — vulg. majus	locis apricis nemorum	
Cynosorchis major III.	— — latifol. hiante cucullo altera		
morio II.	Orchis morio fœmina, quaternam tertiam Tabernæmon-tani nominat	pratis Insularum	
Cytisus adulterinus	Pseudocytisus fl. Leucoii luteo	collibus sylvestribus circa frutices	
I.	— — glaber nigricans		
II.	— — viridis		
XI	incanus fol. oblongo Austriacus		
D			
Daphnoides fl. purp. cum baccis, seu alterum genus in descript.	Laureola fol. deciduo fl. purp.	montibus, & sylvis humidis	M. C.
Daucus officinalis vel Pastinaca erratica	— — semper virens fl. viridi		
Dens Leonis I. altera	— — latiore fol. Asphodeli bulbis —	pratis	

O B S E R V A T I O N E S.

59

Ex historia Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pi-	Locus Generalis.	Locus Specialis.
III.	Cichoreum prat: lut: lœvius — pentaphyllos — — magno fl.	In sylvis humidis, & opacis sylvarum locis humidis	Circà M. C. inter Budam, & Stri- gonium
Dentaria I.			
Digitalis lutea			
Dipsacus I.	Sylv. aut. Virga pastoris fol. laciniato	ad vias	
II			
Sylv. in descrip. seu Virga pastoris icon.	Dipsacus fylv. capitulo mino- re, vel Virga pastoris mi- nor.		
Doryenii species	Lotus pentaphylla incana	collibus, & montibus a- pricis	
An Drypis Theop. ? in Tab.	Kali spinosum cochleatum	ad vias Regales nemorum	Viennam
E			
Ebulus	Sambucus humilis, sive Eu- bulus	collibus humidioribus	
Echium hort. Gesneri pullo fl. Clusii	— vulg. sylv. lanuginosum	solo arenoso, & aprico pratis humidioribus	Viennam
Elaphoboscum erraticum	Pastinaca fylv. latifol.	pratis, & montibus	Viennam
Equisetum I.	— foliis nudum non ra- mosum sive junceum	circà paludes	
alterum in descrip., seu			
Hippuris arv. icon.	arv. longioribus setis	arvis	
arv. minus	non notatur à C. B.		
II.	— palust. longioribus se- tis		
palustre majus	— — prat. longissimis setis	circà paludes	
Eruca palust: major minor	Sinapi Apy fol.		
Sylv.	Eruca palust., & Nafturtii folio siliquâ oblongâ		
Eryngium	— — major lutea caule af- pero	Insulis ad ripas	
cæruleum I, & II.	— vulg. latifol. planum	aprericis locis pratis Insularum inter fru- ties.	
Erysimum I.	— vulg.	ad vias	
II.	alterum siliquis Erucae		
Efsula vel Tithymalus	Eufrasia officin:		
Eufrasia	Echium scorpioides palust.	pratis sylvarum	
cærulea	— vulg. granis rubenti- bus	circà paludes	
Evonymus I.		nemoribus	
		G g	

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Eupatorium	— sive <i>Agrimonia</i>	In locis siccioribus	
F	— fructu rotundo atro	locis minus arenosis.	
Faba sylv.			
<i>Fagus</i> , quæ duplex, una Germanis candida, sive Weiß Buchen : altera rubra, seu Rott Buchen appellat, unde apud C. B.	<i>Fagus una candida</i> , altera campeti: nigra	sylvis montium	Circà M. C.
Filicula petræa III.	<i>Filix faxatilis</i> fol. non ferratis	fossis sylvarum, petrosis, & opacis	M. C.
Filipendula	— vulg. an <i>Molon Plin.</i> L. 26. C. 7.	pratis	
palust. II.	<i>Oenanthe aquat: bulbis carens</i>	circà paludes	
Filix mas	— non ramosa dentata	umbrosis sylvarum locis	
fœmina	ramosa major pinnulis obtusis non dentatis		
faxatilis Tragi	faxatilis corniculata	petris, & opacis locis	Poffonium
Flammula Jovis	— recta	pratis inter fruticeta	
Fœniculum aquat III.	<i>Millefolium aquaticum</i> fol. <i>Abrotani</i> , <i>Ranunculi</i> fl. & capitulo	aquis stagnantibus post diluvia	
Fragum	<i>Fragaria vulg.</i>	nemoribus, & pratis	Viennam
Fraxinus	— excelsior.		
G			
Galiopsis I.	<i>Lamium maculatum</i>	lateribus viarum profundarum ut plurimum	
II. in descrip.	purpureum fœtidum fol. subrotundo sive <i>Galeopsis Dioic.</i> C. B.		
Gallium I.	luteum	pratis	
Genistella aculeata	<i>Genista spinosa minor Germanica</i>	collibus sylvarum humidis	
tinctoria	tinctoria Germanica		
Gentiana II. Clusii in Tab.	— <i>Asclepiadis</i> fol.	montibus	M. C.
Gentianella	— <i>alpina verna major</i>		
Geranium I. seu Robertia-	— <i>Robertianum</i> I.	umbrosis Insularum locis	
num			

O B S E R V A T I O N E S.

61

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
II.	fol. malvæ rotundæ		
III. seu minus in descript.	Cicutæ fol. minus, & supinum	In arvis	
V. icon. & Myrrhinum	inodorum		
VII. seu Hæmathodes Clusii.	sanguineum maximo fl.	pratis montanis	Circâ M. C.
Glycyrrhiza sylv. Gesneri siliquosa, seu communis	— — fl. luteo palecente siliquosa, seu Germanica	nemoribus ad vias.	
Gnaphalium montanum purp.	— — fl. rotundiore	montibus apricis	
Gramen Alopecurinum I. avenaceum	— — Typhoides molle avenaceum montanum lanuginosum	locis humidioribus	
caninum I	— — arv. seu I.		
cyperinum majus	Cyperoides paninculâ sparfâ	paludibus	
fluviatile	aquat: fluctuans multiplici spicâ	aquis	
harundinaceum	palust: panniculatum altissimum		
junceum II.	junceum Polystachion		
pinnatum Dalech. in hist. Lugdun.	sparteum pennatum	campis siccioribus	Commoromium
fylvaticum	avenaceum montanum spicatum		
Typhinum III.	Typhoides spicâ multiplici	locis humidioribus	
Gratiola	— — Centaroides		Baiam
H			
Hedera helix	— — major sterilis	arboretis	
terrestris			
major	Utraque Hedera terrestris vulgaris	lateribus viarum quandoque in pratis	Strigonium, & Commoromium, ultimare peritur in Insulis
Hedysarum purp.	Securidaca dumetorum major fl. vario, siliquis articulatis	lateribus viarum montanarum	
Helenium	— — vulg.	humidis Insularum locis	
Helianthemum Germanicum			
Tom. VI.			
		Hh	Ex

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pi- nace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
sive II.	Chamæcistus vulg. fl. luteo	In aridis montibus	
Helleborine I.	— latifolia montana	montanis sylvis humidioribus	Circâ Viennam, & Budam
Helleborus vel Verratum			
Hepatica aurea cœrulea	Trifolium hepaticum fl. simplici	sylvis montanis	
Hepatica stellata	Asperula sive Rubeola montana odora		
Heracantha	Circus sylv. spinosior.	solo limoso ad vias	
Herba Doria vel Panax Chironium			
Theoph.			
Jacobæa	Jacobæa vulg. lacinjata	pratis, sylvis, & Insulis	
Paris vel Aconitum salutiferum			
Sanctæ Kunigundis	Eupatorium canabinum	locis humidis	influxum Dravi
Sancti Stephani	Solanifolia Circæa dicta major	nemoribus circâ frutices	
Sophia latifol.	Nasturtium sylv. fol. latissimè tenuissimè	ad vias	Viennam
angustifol.	divisum		
Herniaria	tenuissimè divisum		
Hieraceum VI.	Polygonon minus, seu Miligrana major	locis humidis	
montanum angustifol. & foliis cichoraceis	Dentis Leonis folio monoclonon glabrum	locis minus arenosis	
montanum latifol. I. minus	montan. Dentis Leonis folio incano, vel laciniatum lanuginosum folio	montibus	
Hippolopathum sylv.	latifol. glabrum majus minus		
Horminum vel Sclarea	Lapathum hort. latifol.	campis, & ad vias	
Hyacinthus cœruleus VI.	— racemosus cœruleus minor tenuifol.	collibus apricis	
Hydrolapathum vel Sublapathis			
Hyoſciamus I.	— vulg. niger	ad vias	
Hypericum	Hypericon. vulg.	terminis agrorum	

Ex Historia Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
I			
Jacea	— nigra prat. latifol.	In pratis montanis	Circa Wereschmarton
II. & alba in descript.	Stoebe caliculis argenteis minor	terminis agrorum	
Jacobaea vel Herba Jacobaea	Tlapsi fruticosum incanum	locis apricis montium	
Iberis I.	— vulg. Germanica	pratis	
Iris sylv.	latifol. , & Chamæiris variegata		
minor			
Iris Pannonica IV. Clusii in Tab.	latifol. Pannonica colore multiplici	campis	Budam vulgariter
palust. lutea	Acorus adulterinus	paludibus	
Juncus palust. major	— maximus sive scirpus major		
IV sive laevis	acumine reflexo major		
Cyperinus floridus	floridus major		
Juniperus baccifera	— vulg. fruticosa	locis aridis montium, & sylvarum	
K			
Kali vel Drypis Teoph.			
L			
Labrum Veneris vel Dipsacus			
Labrusca Tragi	Vitis sylvarum Labrusca	nemoribus	
Lactuca agrina	Valleriana campestris: inodora major	pratis	
Sylv. Dod.	— sylv. costata spinosa	pratis humidioribus plerumque ad rivos incurentes Danubium	
Lagopus	Trifolium arv. humile spicatum, sive Lagopus	pratis humidioribus Insularum	Viennam
Lagopodium fl. luteo	Loto affinis Vulneraria pratensis	locis apricis	
fl. purpurascente Clusii	fl. subrubente	campis, collibus, subinde nemoribus	
Lampas Dod. vel Sonchus			
sylv. I.			
fl. melino	Rapistrum fl. luteo	nemoribus	
Lappa major	— Arcium Diosc. C. B.	ad vias	
minor	minor Xanthium Diosc.		
	C. B.		

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Lapathum acutum sive Oxy-	— fl. acuto plano	In pratis, & ad vias	
lapath.	aquaticum fol. cubitali	circâ paludes	
palust.	item		
minimum	Lapathum aquaticum minus	aquis stagnantibus	
Hydro Lapathum	Lathyrus sativus fl. fructuque,		
Lathyris leguminosa angusti-	albo	vineis, & pratis	
fol.			
Laureola vel Daphnoides	— vulg.	paludibus	
Lenticula palust.	— trifolium majus	arboreis Insularum, &	
Leucoium bulbosum II.	majus sive multiflorum	nemorum	
multiflorum	Daucus montanus Apyfolio	locis palustribus	
Libanotis Teoph. nigra in	major	montibus lapidosis	Circâ M. C.
Tab.	Germanicum	nemoribus	
Ligustrum	— album		
Lilium conuallium	floribus reflexis alter-		
faracenicum foemina	rum lanugine hirsu-		
	tum	sylvis humidis	Budam
Linaria vel Ossiris			
Linum sylv. II.	— angustis, & densiori-		
Pannonicum	bus foliis fl. minore	pratis aridioribus	
I latifol. Clusii in hist.	latifol. luteum	planitiebus Ungariæ	influxum Dravi
	latifol. hirsutum cœru-		
	leum		
Liquiritia vel Glycyrrhiza			
Lithospermum arv.	— majus erectum	camporum planitiebus	
repens majus Clusii	minus repens latifol. I-		
	dem variat flore albo,		
	quod communiter non		
	notatur etiam apud no-		
	vissimos scriptores.	nemoribus	
Lotus syl. fl. luteo, & albo,	Melilotus officin: Germaniæ	pratis	
vel Melilotus vera	Trifolium hort. album		
quadrifolia	— mas	nemoribus	
Lupulus	— segetum major	arvis, & nemoribus	
Luteola vel Catanance	— — sylv. qua Behen alb.		
	vulgò		
Lychnis arv.	viscosa rubra angustifo-		
IX. sylv. icon, & herba	lia	pratis	
articulatis in descrip.			
sylv. purp.			

Ex Historia Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pi-	Locus Generalis.	Locus Specialis.
	nace.		
Lysimachia lutea	— — major. <i>Variat foliis nunc binis, nunc ternis, nunc quaternis</i>	In locis humidis apricis, & montibus	
Lysimachia minor, & III. IV. & siliquosa I. V. & siliquosa II. purp.	— siliquosa glabra minor hirsuta magno fl. parvo fl. spicata purpur. fortè Plinii C. B. <i>Variat foliis nunc binis, nunc ternis, rarius quaternis, ut notat</i>	circà rivos incidentes	
M		locis humidis vulgatim	
Malva arborea I.	— — rosea fol. rotundo	montibus, & planitiebus	
sylv. major	— — fol. sinuato	siccioribus	Circà Budam
minor	fol. rotundo	terminis arvorum, & ad sepes	
Malus cydonia	Mala cotonea minora	terminis vinearum	
sylv.	sylv. quæ, & alba, & rubra majora, & minor	nemoribus	
Marrubiastrum	Marrubium nigrum fœtidum, & Ballote Diosc. C. B.	ad vias passim.	
Marrubium alb. Creticum	— vulg. album angustifol. peregrinum	limosis, & humidis locis	
Matricaria vel Artemisia tenuifol. odorata		collibus, & campis aridis	Budam, & Viennam
Matriscypha vel Hepatica stellata			
Medica legitima Clusio	Trifolium siliquâ cornutâ, sive medica	terminis, & fossis circà agros	
Melampyrum	— purpurascente comâ. <i>Variat tamen his locis colore florum ut notat</i>	pratis	
Melanthium sylv.	Nigella arv. cornuta	arvis	
Melisophyllum Fuchsii	Lamium montanum Melis- sa folio	montibus humidioribus	
		nemorosis.	

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pi-	Locus Generalis.	Locus Specialis.
	nace.		
Mentha acuta	— angustifol. spicata	In locis humidioribus	
altera sativa Dod.	rotundifol. crispa spicata		
felina I.	cataria vulg. major	circâ paludes	
rubra vel Calamintha II.			
Mercurialis mas	testiculata, sive mas.		
fœmina	Diosc. C. B. spicata, sive fœmina Diosc. & Plinii C. B.	vineis, & agris	
Millefolium terrestre minus	— vulg. alb.	pratis	
terrestre minimum &			
incanum Pannonicum um-			
bellâ candidâ. Non videtur			
Authoribus notatum. Differt à			
vulgari colore albo totâ mag-			
nitudine plantæ, quæ longè			
minor est, & foliis admodum			
parvis, angustissimis, inca-			
nis, & potius ferratis quam			
laciniatis			
Mollugo I.	montana angustifol. vel Gallium album la-	pratis humidis, & arenosis	Circâ Budam
	tifol.		
Mollugo montana	latifol. ramosa	montanis sylvis	
Morus	fructu nigro		
Muscus I.	denticulatus minor		
corallinus, sive corallina			
montana	Coralloides sive cor-		
	nutus montanus		
corniculatus	Filix faxatilis corniculata	petris	
montanus	denticulato similis	arboribus, & petris	
		Fagis, & Quercubus	
N			
Nasturtium aquat. vel sifym-			
bricum			
Nepeta vel Calamintha II.			
Nigella vel Melanthium			
Noli me tangere	Balsamina lutea, sive noli	fossis nemorum	Viennam in Insula Brat-
	me tangere		ter
Nux juglans	item sive regia vulg.	nemoribus	
Nymphæa alb. major	item	paludibus	
lutea	— — major		

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pi-	Locus Generalis.	Locus Specialis.
	minor	minor parvo fl.	
O			
Ocymastrum	Lychnis sylv. alb. simplex	In lateribus viarum profundarum	
Odontites II. fl. luteo	Euphrasia prat. lutea	planitiebus humidis montium	Circà M. C.
Onobrychis I. Clusii in Tab.	— spicata fl. purpureo. <i>Hæc variat in his locis, nempè est etiam fl. albo; quod nec à Bauhinis fratribus notatur neque à novissimis inter recentiores Phitologis.</i>	planitiebus arenosis	
II. Clusii in Tab.	— fl. viciæ dilutè cœruleis	marginibus camporum	
III. Tab.	spicata floribus pallidis nigris radiis notatis	ibidem	Budam
ultima	fol. viciæ fructu echinato		
	major		
Ononis	Anonis spinosa fl. purpureo	campis	
fl. albo	fl. albo ibidem		
Onopordon I. & II.	Spina tomentosa altera spinosa	ad vias	
Ephioglossum	— vulgatum	nemoribus	Viennam in Insulâ Bratter
Oriofelinum I.	Apium montanum fol. ampliore	montibus	M. C.
Origanum vulg.	— sylv. Cunila bubula Plinii C. B.	campis, & marginibus viarum	
Ornithogalum in descript. & Bulbus solsequius icon.	— umbellatum angustifol. medium	fruticetis	Viennam
II. Pannonicum	spicatum fl. viridi lactescente	pratis	Budam
I. majus, & III. luteum in iconibus; idem sunt	luteum	fruticetis nemorum	Viennam
Orobanchæ I.	— major Garyophyllum olens. <i>Variat color plantæ, & floris alicubi in fuso luteus</i>	pratis circa montes, & colles	
Orobus Venetus Clusii hist.	— latifol. parvo. fl. purpureo	sylvis montanis	M. C.

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Osyris major	Linaria vulg. fl. luteo major, & interdùm albo	In pratis	
Oxyacantha	Mespilus Apii folio sylv. spinosa sive Oxyacantha	nemoribus	
Gal. in Tab.	Berberis dumentorum		
Oxys	Trifolium acetosum vulg.	sylvis montanis	Circà M. C.
P			
Paludapium	Apium palust. & officin.	ad paludes	
Panax Chironium Theop. in Tab.	Virga aurea major, vel Doria	sylvis montanis	
Papaver corniculatum I.	— Corniculatum luteum	arvis	Budam in Insulâ magnâ
II.	phæniceum hirsutum		
erraticum	erraticum majus	circà muros, & rudera	
Parietaria	— officin., & Diosc.	arvis	
	C. B.	nemoribus, & circà muros	
Pastinaca erratica	— sylv. tenuifol. Diosc., vel Daucus officin.	arvis	
Pedicularia lutea	Pedicularis prat. lutea, vel Crista Galli	pratis	
Pentaphyllum vel Quinquefolium			
Perfoliata	— vulgatissima sive arv.	arvis	
Napifolia	Brasica camp. perfoliata fl. albo		
Periclymenum perfoliatum	Item	nemoribus	Vietnam
Pericaria I.	— urens, sive Hydropiper		
II.	mitis maculosa, & non maculosa	locis palustribus	
pumilla	minor		
Pes anserinus vel Chenopodium			
Petasites	— major, & vulg.	vallibus humidis ad rivos	
Petroselinum arv. vel Tragofelimum			
Phelandrium Plinii vel Ruta prat.			
Phu, vulg.	Valeriana sylv. major	humidioribus locis	
III.	major montana		
Pilosella I.	— major repens hirsuta	campis altiori loco sitis	
II.	major erecta altera		
Pisum V.	— sylv. perenne	montibus	M. C.

O B S E R V A T I O N E S.

69

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pi-nace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Pistacia sylv. vel staphyloeden-dron			
Plantago angustifol. minor lanceolata	item	In locis humidis	
latifol. major	— angustifol. major		
minor Diosc. Tab.	— sinuata		
aquat.	incana		
minor	— latifolia	aquis stagnantibus	
Pneumonanthe	angustifol.		
Polygala major purp. V. }	Gentiana palust. angustifol.	calviciebus montium	
VI. }	— major	montibus	
VII. }	— vulg. <i>Variat fl. cœruleo</i> , <i>purpureo albo ut notat.</i>		
Polygonatum I. latifol.	— latifol. vulg.	pratis	
Polygonon fœmina	Equisetum palust. brevioribus	nemoribus	Circâ Viennam, & We-
mas majus	foliis.		reschmarton
Populago vel Caltha palust.	Polyispermon.	accessibus montium	finem magnæ Insulæ Budæ
Populus alba	— latifol.	solo duriori ad vias	
nigra	item	nemoribus	
Lybica	item	nemoribus	
	— tremula	nemoribus	pagum Bodislow antè
Porrum sylv. I & II.	— — gemino capite	pratis	Oppidum Tulma
Portulaca arv.	— angustifol. sive sylv.	vineis	
Potamogeton	— rotundifol.	aquis stagnantibus	
angustifol.	salicis folio		
Primula veris I.	Verbasculum prat. odoratum	pratis, & nemoribus	
sylv. & III.	prat. vel sylvaticum		
VI. & sylv. II.	inodorum		
Prunella alba I.	sylv. majus singulari fl.	sylvis lateraliter ad vias	
Pinnus sylv.	Brunella fol. laciniato	pratis montanis	
Ptarmica Austriaca Clusii.	major fol. non differto		
Pulegium Germanicum	item	ad vias	
Pulmonaria Gallica fœmina	Jacæa Oleæ fol. capitulis sim-plicibus		
	— latifol.	montibus calvis	Budam
	Hieracium murorum lacinia-tum minus pilosum.	montibus humidioribus	
	<i>Variat folio angustiore,</i>		
& hæc dicitur Pulmo-			

Ex historiâ Taber. reformat.

Ex Casp. Bauh. Pinace.

Locus Generalis.

Locus Specialis.

Pulsatilla			
Pyrus sylv. I. II. & III.			
Quinquefolium fragiferum , seu VII.	— fragifero affinis	ripis limosis	
majus	erectum luteum	locis humidis , & circâ ri- vos	
minus	minus repens	marginibus viarum aquo- farum	
petræum majus sylvat.	argenteum majus alterum	solo duro , & lapido- pratis plerumque mon- tium	
vulg.	majus repens	locis humidis ; & amplio- ribus vallibus	
Ranunculus arv. uterque	— — echinatus. <i>Variat ra-</i> <i>tione soli ut notat.</i>		
nemorosus alb.	Anemone nemor. fl. majore	arvis nemoribus	
luteus	— nemorosus luteus	collibus nemorosis	
palustris	— — Apii folio levis	paludibus	
sylv. I. & II.	prat. acris	terminis arborum circâ fru- ties	
magnus valdè hirsutus & fl. luteo Chabro.	XV. sive montan. latifol. hir- sutus in Phytopinace		
Raphanus marinus	— rusticanus	sylv. montanis pratis pinguibus	M. C. pagum Somerein post Posonium
Rapistrum aquat.	Raphanus aquat. Rapistri fo- lio	humidis pinguioribus , & paludosis locis	

Ex historia Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Rapunculus sylv. minor.	Campanula minor rotundi-fol. vulg.	In nemoribus	
Reseda	— vulg. <i>Ludit foliis, ut notat.</i>	solo limoso duro ad vias	
Resta Bovis vel Ononis	Quercus foliis muricatis non lanuginosis gallâ superiore simili	nemorosis collibus	
Robur III Clusii in Tab.	— vulg. fl. incarnato	terminis arv. & nemoribus	
Rosa sylv.	pumila rubens	campis Ungariæ	Circà influxum Dravi
pumila, & VI. Clusii in hist. rario	rubra simplex	terminis arvorum	
rubra in descrip.	— Tinctorum sativa	locis pinguioribus	
Rubia sativa			colles post magnam Insulam Budensem proximos.
sylv.	sylv. laevis	arenosis campis	
Rubus arv.	— vulg. sive Rubus fructu nigro	arvis, & nemoribus	
hircinus	idæus laevis	sylvis humidis	
Ruta muraria vel Adianthum alb.			
capraria	Gallega vulg.	collibus humidioribus	Strigonium
prat. major	Thalictrum majus siliquâ angulosâ aut striatâ		
III.	florum staminibus purpureo-reflectibus	pratis circâ nemora	
minor	minus	pratis	Commoromium
V.	prat. angustifol.		
S			
Sagitta major	— aquatica major	palustribus locis	
Salix angustifol. sylv.	An Salix sativa lutea folio crenato	ripis nemorum	Viennam
caprea rotundifol.	— latifol. rotunda		
latifol.	folio ex rotunditate acuminato		
Salvia sylv.	Scordium alterum sive salvia sylv.	pratis	
Sambucus	— fructu in umbellâ nigro	nemoribus	
aquar.	— fl. simplici		
Sanguisorba major	Pimpinella sanguisorba major	pratis	M. C.
minor	sanguisorba minor	calviciebus montium	
Tom. VI.		N n	Ex

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
Sanicula	— officin.	In sylvis montanis	Circâ M. C.
Saponaria	— major lævis	nemoribus	
Satureia	— hort. sive Cunila sativa Plinii C. B.	locis humidioribus	Viennam
Satyrium vel Cynosorchis morio			
Scabiosa major. fl. ex cœruleo purp.	— prat. hirsuta; quæ officin. <i>Variat colore florum nunc cœruleo, nunc purpureo</i>	pratis	
latifol. VII.	latifol. rub. non lacinata II.	ad vias montanas	
major alb.	angustifol. altera	ad vias paßim	
Sclarea	Horminum sclarea dictum	planitiebus arenosis	Budam
sylv.	prat. fol. ferrato	pratis	
fl. albo	niveum		
Scorzonera Pannonica	— latifol. humilis nervosa	pratis	Budam in Insulâ magnâ
Scrophularia major	— nodosa foetida	nemoribus	
Sedum minus hæmathodes	— luteum folio acuto teretifol. album	locis lapidosis, & apricis	
II.			
minimum	Sempervivum minus vermiculatum		
Sempervivum vel sedum			
Senecio prior	— minor vulg.	nemoribus ad vias	
Serpillum citratum	— foliis citri odore	montibus, collibusque	
Pannonicum III. Clusii in hist. rario.	angustifol. hirsutum, vel montanum repens hirsutum		
Serratula I.	item	collibus nemorosis	
Sideritis Heraclea	— vulg. hirsuta erecta	arvis arenosis	
Sigillum Salomonis vel Polygonatum			
Sion medium, & latifol. I. minus	— latifol. sive Apium palust. fol. oblongis	circâ paludes in Ungariâ	
Sinapi vel. Eruca			
Sisymbrium aquaticum I.	Nasturtium aquat. supinum	scaturientibus insularum aquis	
Sonchus asper I.	— lævis paucioribus laciniis	locis pinguibus, & apricis	
lævis latifol.	Sub soncho aspera laciniata apud C. B.		

Ex Historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
alter fl. luteo	Sonchus laevis laciniatus latifol.		
sylvaticus I.	Soncho affinis Lampsana domestica	In nemorosis collibus	Circâ Strigonium
IV.	Sonchus laevis laciniatus muralis parvis fl.		
Solanum baccâ nigrâ cerasif			
simile	— Melano Cerasos	uliginosâ sylvarum locis	
sativum	Officin.	nemoribus ad vias	
spinosum foetidum	foetidum pomo spinoso oblongo	ad vias	
Vesicarium	item	nemoribus	
Sophia Chirurgorum vel Herba Sophia			
Sorbus sylv.	— — foliis domesticâ similis	sylvis montanis	
torminalis	Mespilus Apii folio sylv. non spinosa, sive sorbus terminalis		
Sphondylium	— vulg. hirsutum	nemorosis, & humidis collibus	
Stachys	— major Germanica	marginibus arvorum	
aquat.	palust. foetida	locis paludosis	
Staphylocereus	Pistacia sylv.	montibus, sylvis	Wereschmarton
Stoebe minor	— caliculis argenteis	arvis	
Symphytum majus fl. albo, & purp.	— consolida major	arboreis, & fruticetis	
T			
Tanacetum vulg. v. Artemisia Diosc. leve anthemum	— montanum inodorum fl. minore	nemoribus	
Taraxacon vel Dens leonis			
Telephium I.	— vulg.	ad vias montanas	
minus	minus repens fol. decido		
Tertianaria	Lysimachia cœrulea gallerulata vel Gratiola cœrulea		
Teverium minus	Chamædris spuria minor rotundifol.	fossis humidis	Bajam
Pannonicum apud Taber. Pannonicæ species altera foliis scilicet usque ad Tom. VI.	spuria minor latifol.	pratis, & nemoribus	Strigonium, & Budans

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pinace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
<i>petiolum profundè, ac tenuissimè laciniatis fl. cœruleo : hæc non videtur notata apud autores</i>			
Thlaspi majus II.	— arv. siliquis latis arv. Vaccariae incano folio majus montan. Glasti folio arv. perfoliatum majus	In terminis arborum locis apricis ad vias	Circà Budam
VI. sive Pannonicum	Nasturtium sylv. Osyridis folio		
IX. sive Oleraceum			
XVI. sive minus Germanicum	<i>A nullo ex Bauhinis Fratribus ponitur</i>	arenosis aridis campis, & collibus	
Majoranæ fol. Crassii	Apium sylv. lacteo succo turgens		
Thysleum Plinii in Tab.	— — fol. majore	locis uliginosis nemoribus	
Tilia fœmina mas	— — fol. ulmi		inter Strigonium, & Budam
Tithymalus Amygdaloïdes angustifol.	— — maritimo affinis Linariae fol.	locis arenosis	
latifol.	Characias Amygdaloïdes		
Cypressinus I. maximus	item — fruticosus	pratis humidis circà paludes	
Trachellion vel Cervicaria			
Tragopogon luteum,	— prat. luteum majus. <i>Variat fortè magnitudine propter loca, ut Tragopogi pusilla species observata in mænibus Budæ</i>	pratis	
laciniatis fol. Columnæ	laciniatum luteum		Viennam in Insulâ Bratér
Tragofelinum majus minus	Pimpinella saxifraga major umbellâ candidâ Saxifraga major altera minor	sylvis montanis pratis	M. C.
petræum		solido duro, & lapidoſo in montibus	M. C.
Tribulus minor rectus Dalecham. lugdunensis	Trifolium arv. echinatum	arido, & aprico solo	
Trichomanes mas	Polytrichon officin:	petris	
Trifolium prat. luteum fœmina fl. pulchriore sive lu-			

O B S E R V A T I O N E S.

75

Ex historiâ Taber. reformatâ.	Ex Casp. Bauh. Pi-nace.	Locus Generalis.	Locus Specialis.
pulino Chabréo	— prat. luteum capitulo lupuli vel agrarium	In solo duro	
prat.	prat. purp. <i>Variat etiam fl. albo</i>	pratis	
album	prat. album		
majus II. Clusii hist. rarior.	montanum purp. ma-jus		
Siliquosum minus	Lotus, sive Melilotus pen-taphyllos minor glabra. <i>Variat interdum fl. aureo,</i> <i>ut notat.</i>		
Triorchis mas minor	— lutea altera	pratis nemorum	
Tussilago	— vulg.	locis humidis circâ rivos	
Typha	— palust. major	paludibus	
minor sive Typhula	minor		
V			
Valeriana vel Phu:			
Verratrum nigrum	Helleborus niger hort. fl. vi-ridi		
Verbascum mas	— latifol. luteum	sylvis montanis	Circâ Wereschmarton
Verbena fœmina vel Erysi-mon		nemoribus	
Verbenaca recta	Verbena communis cœru-leo fl.	pratis, & ad vias	
Vermicularis vel sedum mi-nus			
Veronica I.	— mas supina, vel vul-gatissima	nemoribus	
recta I. seu etiam erec-tior			
II. angustifol. Clus. hist. rar.	spicata angustifol.	arenosis planitiebus	
Viburnum	— vulgo	ad vias montanas	
Vicia multiflora vel Aracus sylv. II. Clusii in hist.	— sylv. spicata. <i>Hujus forte est varietas, al- tera, que floribus dilutè cœruleis, ac ferè albis & me observatur</i>		
Vinca per-Vinca vel Clema-tis Daphnoides		campis	
Vincetoxicum vel Asclepias			

Ex historiâ Taber. reformat.	Ex Casp. Bauh. Pi-	Locus Generalis.	Locus Specialis.
	nace.		
Viola canina	— martia inodora sylv.	In memoribus	
martia purp.	purp. fl. simplici odoro		
arborescens	arborescens purp.		
trinitatis minor petræa	Bicolor arv.	arvis	
Virga aurea ferratis foliis	— latifol. ferrata	montibus	Circà M. C.
pastoris vel Dipsacus			
Viscum	— baccis albis	Populis, & Quercubus	
Vitis nigra II.	Clematis sylv. latifol.	nemoribus ad arbores	
Ulmaria	Barba capræ floribus compac-		
	tis	arboretis	
Ulmus I.	campeſt. & Teoph.		
	C. B.	nemoribus	
Volubilis arv. fl. roſeo	Convolvulus minor arv.	arboretis, & fruticetis	
major	major albus		
Vitica major II.	— urens maxima	ad vias, & circà fruticeta	
	urens maxima. <i>Hanc</i>		
IV. ſivè rubra	non diſtinguit à priore		
	fœtida maxima		
Herculea	Atriplex fœtida	ad muros, & ſepes	
Vulvaria			
X			
Xanthium vel Lappa minor.			

D E

QUADRUPEDIBUS

A D R I P A S

DANUBII.

D E

QUADRUPEDIBUS.

AD nostras Danubii ripas, partesque conterminas, quadrupedes nequaquam vi-
dere contigit, qui mereantur præcipuam descriptionem atque delineatio-
nem; fatis ergò visum est eosdem simpliciter recensere prout notos cuilibet, unà-
que tabula digerere eo ordine, quem cernet Lector. Notatu digna notavimus,
nempè quod respicit majorem Boum magnitudinem, & speciem ovium nascen-
tium inter Danubium, atque Tibiscum, & caput monstruosum Damarum. Sin-
gula hæc inferiùs figurâ, & descriptione referuntur.

QUADRUPEDUM

A D R I P A S

D A N U B I I

T A B U L A.

<i>Quadrupedes ad ri-</i> <i>pas Danubii sunt</i>	<i>Solidipedes</i>	<i>Equus</i>	
	<i>Bisulci</i>	<i>Ruminantes</i>	<i>Bos</i> <i>Bubalus</i> <i>Ovis</i> <i>Cervus</i> <i>Dama</i>
		<i>Non Ruminantes</i>	<i>Porcus</i> <i>Aper</i>
	<i>Digitati</i>	<i>Vivipari</i>	<i>Feri</i> <i>Lupus</i> <i>Vulpes</i>
			<i>Canis</i> <i>Felis</i> <i>Felis Sylvestris</i> <i>Lutra Aquatica, terrestris</i>
		<i>Semi-</i> <i>feri</i>	<i>Lepus</i> <i>Cuniculus</i> <i>Talpa</i>
		<i>Ovipari</i>	<i>Cute-</i> <i>tecti</i> <i>Rana</i> <i>Lacerta</i>
			<i>Crustâ-tecti</i> { <i>Testudo</i> [<i>Aquatica</i> <i>Terrestris</i>] }

Hæc est classis eorum animantium, quæ tantum, non ubivis, ad Danubium inveniuntur, & cuivis ferè nota, ut plura de iis dicere, supervacuum omnino vi-deatur.

Cervi quām rari tamen ibi sunt, nec nisi in Insulis Schutt ad Budam, & in Insulâ vulgò Brader dictâ, ad Viennam, inter Cæsarîs delicias servantur.

Bubali Bulgariæ solum in confiniis, neque alibi ferè, quām ibi conspicuntur.

De Bubus Hungaricis res jam satis nota est; neque quanta eorum copia, ac moles corporis, carnis item præstantia sit, referre opus est.

Mensuram aliquando hanc cæpimus de aliquo istorum majori;

Longitudo fuit ad XVI. XVII. spithamas.

Altitudo XII. spithamarum.

Cornuum cujusque magnitudo Cubit. Hung. II.

Cornuum ab invicem distantia I. & dimid. ulnæ mensura.

Ad Annum XII. & ultrà augescit.

Ad Annos XXX. & ultrà, vitalis.

Initio quidem cogitaveramus nonnulla quoque Cervorum, Damarum, horumque similium capitum, vel partium aliarum raras formas, depictas adjungere; quorum exempla hic, illic, & in venationum aulis Cæsareis, servantur. Verùm quia nimium operæ fuisset hæc addere, & plurimi sunt, qui ex professo id agunt, ideo multum laboris hic erogare noluimus, & ad nobiliora argumenta hinc festinanmus; si tamen prius, ne omnino hæc neglexisse videamur, duo quædam capita, præ aliis consideratione digna, in figura naturali hic exhibuerimus.

Est autem alterum Arietis, alterum Damæ caput, quorum illud à vertice ad ima labra 7. digitos, cornu autem unum 19. digit. æquat, Amborum cornuum extremitatibus 3. ped. 3. dig. inter se distantibus, præter solitum rigidioribus, vilisque productioribus. In hoc nil magis memorabile, quām quod cornuum corona, seu basis fuerit in 6. 7ve ramos divisa.

Post quadrupedes, reptilia terris undisque se abdentia recensenda essent quoque; verùm quia benignius Hungariæ solum, eorum magnam copiam non alit, vel ideo sermonem de iis non instituimus.

OBSERVATIONES
H A B I T Æ
C U M
BAROMETRIS
E T
THERMOMETRIS.

D E

OBSERVATIONIBUS

Habitis cum Barometris & Thermometris.

Emper novi quantæ utilitatis sint observationes cum Barometris, ac Thermometris pro iis, quæ contingere possunt circà ventos, pluvias, nives, & grandines. Ideò has observatio-
nes molitus fui in ripâ Danubii pro eo, quòd mea negotia
permisere; & quidem primò animus mihi concidit ignaro,
utrùm hujuſmodi experimenta in usu forent penè alias di-
versarum nationum tam ad litora maris, quam in diversis mon-
tium apicibus; videbam enim easdem observationes ab uno me habitas absque alia-
rum adminiculo parùm utilitatis forè allaturas ad ea systemata quæ statui potuif-
fent pro verâ experimentalî philosophiâ; nunc autem me recreat, & reficit intel-
ligere, quòd à nostrâ regiâ Societate Angliæ id tentatur penè cultas Europæ natio-
nes. Quòd si 30. annorum spatio series hujuſmodi observationum congereretur

in omnibus saltem Europæ partibus, (atque utinam quoque indiarum nobis notarum) de pluribus rebus hypotesim figeremus.

Barometra posui ad plagas meridionalem ac borealem;

Thermometrum unum ad orientem, aliud ad occidentem, nec non alterum ad meridiem, ad septentrionem alterum.

Observationes istas in Tabulas digessi, quæ subsequuntur; iisdem placuit de diversis figuris nivis rubricam addere, præter cæteras adhiberi solitas, nempè signa ad indicandum ventos, nubes pro tempore nubilo, nubes, & solem, quia eo diè nubes visæ sunt, & sol, solem purum, quia eo diè sol fulsit continuus.

Plures annotationes deinde subdividi, quas poterit lector animadvertere, præferunt si hujusmodi observationes aliunde comparaverit.

T A B U L A
Q U A L I T A T U M
A E R I S
VARIATIONES REPRÆSENTANS;

Et quidem hyberno tempore; sub finem scilicet Anni CIC DC XCVI,
& initium CIC DC XCVII, observatas.

Mensis & Dies.	Hora.	Gradus Thermo- metri.	Gradus Barometri. Digiti.	Figura Nivis	Frigoris & Gradus. I. 2. 3. o. oo. ooo.	Ventus.	Solis splendor. Nubes. Nix vel pluvia.
Decemb. ♂ d. 11.				~ ~			
♀ 12.				★ ★ *			
♀ 14.	horis ante- meridianis.			★			
♂ 18.				★ ★ 0 0			
♀ 19.	h. 9. ante- meridianâ.		5 $\frac{1}{8}$.		o.	↙	⊙
♀ 20.	h. 9. ante- mer.		5 $\frac{1}{8}$.	* * * *	o o.	↗	~~~~~
♀ 21.	h. 9. ante- mer.		5 $\frac{1}{8}$.	* / *	o o.	↗	~~~~~
♂ 22.			5 $\frac{7}{8}$.		o.	↙	⊙
○ 23.	h. 9. ante- mer.		5 $\frac{1}{8}$. 5 $\frac{2}{8}$.	* * *		↙	~~~~~
○ 24.	h. 10. ante- mer: pro Barometr.		5 $\frac{2}{8}$. Numerando ab horizonte sur- sum 2. pedd: Meridio-Borea- nale. le.	* * *	o	↖	~~~~~
			3 $\frac{23}{32}$. 1 $\frac{3}{8}$.				
♂ 25.	h. 10. ante- mer. pro Barom. cir- ca vespe- rem. pro ni- ve.		3 $\frac{9}{16}$. 1 $\frac{1}{8}$.	* * *	o o.	↗	~~~~~

Mensis & Dies.	Hora.	Gradus Thermometri.	Gradus Barometri.	Figura Nivis.	Gradus Frigoris.	Ventus	Solis splendor Nubes &c.
				Meridion: Septentr:	I. 2. 3. 0. 00. 000.		
♀ 26. Decemb.	h. 10. antemer. Barom: horis antemer: Nix. h. 6. postmer. Barom:		3 $\frac{1}{8}$. Digit. part. oct. 3. 2 $\frac{1}{2}$.	— $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{2}$. Dig. part. oct. 1. — $\frac{1}{2}$.	* * * * *	00.	 <i>validè flabat circa sextam post merid.</i>
⊕ 27.	Barom: h. 9. antemer. h. 9. pomer.		3. 4 $\frac{1}{3}$. 3. 5 $\frac{1}{2}$.	1. 2 $\frac{1}{3}$. 1. 3.		000.	 <i>nocte Lunâ ad occasum vergente, valdè flabat.</i>
♀ 28.	Barom: h. 9. antem: h. 9. pomer.		3. 6. 3. 5.	1. 3 $\frac{1}{2}$. 1. 2 $\frac{1}{3}$.		000.	
⊕ 29.	Gradus Thermometri.	Gradus Barometri.				Nubila ferè continua, per quæ tamen, præcipue antemeridiem, sol radios suos satis claros transmittere poterat.	Frigus haud remissius quām præcedente die. Ventus spirabat Phœnix nocte verò flabat cùm impetu vehementi.
⊙ 30.		3. 5 $\frac{2}{3}$. 3. 6 $\frac{1}{2}$.	1. 2. 1. 0. pom.	1. 3. 1. 3 $\frac{1}{2}$.		Frigus idem. Nubila; quibus tamen nocte dispersis, Cœlum purum conspiciebatur, Ventus vix sensibilis Phœnix.	
⊖ 31.		3. 7 $\frac{1}{2}$. 4. 0 $\frac{1}{3}$.	9. antem. 1. 0. pom.	1. 4 $\frac{1}{2}$. 1. 5. 0.		Frigus intensissimum. Toto die solis splendor purissimus.	Ventus spirabat Corus.
ANNUS 1697. Ja- nuariorum ♂ die 1.		4. 1. 4. — $\frac{2}{3}$.	1. 1. 1. 0. pom.	1. 5 $\frac{1}{2}$. 1. 5 $\frac{3}{4}$.		Frigus pertinax. Splendor solis toto die, sed ob vapores crassos, & præcipue manè, impurus.	Ventus ferè insensibilis Subsolanus.
♀ 2.		4. — $\frac{1}{4}$. 3. 7 $\frac{1}{3}$.	9. antem.	1. 5 $\frac{1}{2}$. 1. 5.		Frigus multò intensissimum.	Solis splendor plurimus, intervenientibus interdùm striis & vaporibus crassis. Ventus toto die valdè sensibiliter flabat Phœnix; nocte verò cùm impetu maximo.
⊕ 3.		3. 7 $\frac{1}{2}$. 3. 7 $\frac{1}{4}$.	1. 0. antem. 1. 0. pom.	1. 4 $\frac{2}{3}$. 1. 4 $\frac{1}{2}$.		Frigus haud remissius.	Sol per nubila subindè exorientia splendens. Ventus idem, & continuò cùm hesterno impetu sa- viens.
⊕ 4.		3. 7 $\frac{1}{2}$. 3. 7 $\frac{1}{4}$.	9. antem. 1. 1. pom.	1. 4 $\frac{1}{2}$. 1. 4 $\frac{1}{4}$.		Cœlum toto die nubilosum, finè nullo splendore solis. Frigus remissum & tolerabile. Ventus spirat Phœnix.	

O B S E R V A T I O N E S.

89

Mensis & Dies.	Gradus Thermometri.	Gradus Barometri.		Figura Nivis.	Qualitas Aëris.
☿ 5. Januar.		Meridional.	Horæ.	Septentrion:	Nubes continuæ; undè etiam de nocte Nix. Frigus mediocre, & præcipue nocturno tempore fere nullum. Ventus omnis insensibilis, adeoque nullus.
		3. $7\frac{1}{2}$.	10. a.m.	1. $4\frac{1}{4}$.	
⊙ 6.		3. $6\frac{1}{2}$.	11. antem.	1. $3\frac{1}{3}$.	Toto die Nix. Frigus nullum. Ventorum altum silentium.
		3. $6\frac{1}{3}$.	10. $\frac{1}{2}$. pom.	1. $3\frac{1}{4}$.	
☽ 7.		3. $7\frac{1}{3}$.	11. antem.	1. 4.	Nix antè meridiem. De reliquo nubila continua. Ventus nullus. Frigus nullum.
♂ 8.		4. —	12. mer.	1. $3\frac{7}{8}$.	Nivis vix sensibiles particulæ, & quidem parçè decidunt. Nubila continua. Frigus nullum. Ventus Phoenix modico flatu spirat, qui tamen, accrescentibus tenebris nocturnis, robore etiam augetur.
		3. $7\frac{1}{2}$.	10. $\frac{1}{2}$. pom.	1. $3\frac{1}{8}$.	
♀ 9.		3. $6\frac{7}{8}$.	10. a.m.	1. 3.	Nix minuta, nec toto die continua. De reliquo eadem cum hesterna Aëris qualitas.
		3. $6\frac{5}{8}$.	11. pom.	1. $2\frac{1}{4}$.	
⊕ 10.		3. $7\frac{1}{2}$.	10. antem.	1. $3\frac{1}{4}$.	Sol, quamvis per vapores splendet toto die. Frigus incipit.
♀ 11.		4. $\frac{1}{2}$.	10. pom.	1. $4\frac{1}{2}$.	Sol & nubes alternatim. Frigus grande. Ventus filet.
		4. $\frac{1}{3}$.	11. pom.	1. $5\frac{1}{2}$.	
☿ 12.		4. $1\frac{2}{4}$.	1. pom.	1. $5\frac{5}{8}$.	Continuæ nubes. Frigus intensissimum. Ventus filet.
⊙ 13.		4. $1\frac{1}{2}$.	1. pom.	1. $5\frac{1}{2}$.	Nubes cum parco solis splendore. Frigus idem. Ventus filet.
		4. $1\frac{1}{4}$.	10. pom.	1. 5.	
☽ 14.		4. $1\frac{5}{8}$.	9. antem.	1. $5\frac{3}{4}$.	Nubes cum sole, interdùm per illas splendente. Nix minutissima. Frigus aliquantulum remissius, & magis quidem decrescere videbatur circa observationem Barometri ultimam. Ventus filet.
♂ 15.		4. $2\frac{3}{8}$.	11. a.m.	1. $5\frac{7}{8}$.	Sol toto die, quamvis per vapores. Frigus intensissimum. Ventus vix sensibilis septentrio.
		4. 2.	11. pom.	1. $5\frac{5}{8}$.	
♀ 16.		4. $1\frac{6}{8}$.	10. antem.	1. $5\frac{1}{8}$.	Nubila cum raro solis splendore; frigus fere nullum. Ventus item filet, aut levissime spirat Zephyrus.
⊕ 17.		4. 1.	11. antem.	1. $4\frac{1}{8}$.	Sol continuus. Frigus nullum, imò, aër tepidus, & qualis in Vere esse solet.
		4. $0\frac{5}{8}$.	11. pom.	1. $4\frac{1}{8}$.	Ventus circa meridiem validè flat, Zephyrus.

Mensis Dies.	Gradus Thermometri.		Gradus Barometri.			Figura Nivis.	Qualitas Aëris.	
Januar. ♀ 18.			Meridion.	Horæ.	Septentr.		Nubes usque ad meridiem. Dein solis splendor impurus. Frigus nullum, magis tamen sensibile, quam heri. Ventus vix sensibilis Phoenix.	
5 19.			3. 7.	10. pom.	1. 3.		Nubila continua, sive ullo solis splendore. Frigus aliquantulum sed tamen hesterno majus. Ventus filet.	
○ 20.			3. 5 $\frac{1}{2}$. 3. 3 $\frac{1}{2}$.	8.a.m. II. pom.	1. 1 $\frac{1}{2}$. 1. 0 $\frac{1}{2}$.		Nubila continua. Frigus vix ullum. Ventus filet.	
○ 21.			3. 5. 3. 6.	11 $\frac{1}{2}$. 10. pom.	1. 1 $\frac{1}{2}$. 1. 2.		Nubila continua. Frigus nullum. Ventus filet. Sub noctis initium, pluvia: (an vero nix, incertum:) minutissima parcè cadit.	
♂ 22.	Orien- tal.	Horæ.	Occi- dental.	3. 7.	10. pom.	1. 3.	Nubila usque ad vesperem, quo paulatim dispergebantur. Frigus nullum. Ventorum altum silentium.	
♀ 23.	Digiti pedis Viennensis ab imo Canalis initio sursum nu merati, & in partes 16. divisi.		3. 7 $\frac{1}{2}$. 3. 7 $\frac{1}{2}$.	9. antem. II. pom.	1. 3 $\frac{1}{2}$. 1. 3 $\frac{1}{2}$.		Sol usque ad meridiem; dein Nubila continua. Frigus exiguum. Ventus filet.	
4 24.	II. 11 $\frac{1}{2}$. II. 6 $\frac{1}{2}$.	12. mer. 10. pom.	9. 10. 8. 15.	3. 7 $\frac{1}{2}$. 4. 0.	12. mer. 10. pom.	1. 3 $\frac{1}{2}$. 1. 4 $\frac{1}{2}$.	Nubila, solis tamen splendorem transmittentia, usque ad noctem. Frigus crescit. Ventus Zephyrus.	
♀ 25.	II. 9 $\frac{1}{2}$. Meridio- nale. II. 4 $\frac{1}{2}$.	11 $\frac{1}{2}$. antem. 10 $\frac{1}{2}$. pom.	9. 2. Septentri- onale 8. 11 $\frac{1}{2}$.	4. 0 $\frac{1}{2}$. 4. 1.	11 $\frac{1}{2}$. antem. 10 $\frac{1}{2}$. pom.	1. 4 $\frac{1}{2}$. 1. 5.	* * *	Nubila usque ad Vesperem. Frigus ingens, intendente illud, valde sensibiliter flante Circio.
5 26.	II. 10 $\frac{1}{2}$. II. 10.	8 $\frac{1}{2}$. pom. II. pom.	8. 13. 9. 2.	4. 1 $\frac{1}{2}$. 4. 1 $\frac{1}{2}$.	8 $\frac{1}{2}$. pom. II. pom.	1. 5 $\frac{1}{2}$. 1. 5 $\frac{1}{2}$.		Nubila continua. Frigus acutissimum, sive venti ullius sensu.
○ 27.	II. 11. II. 9.	II. antem. II. pom.	9. 4 $\frac{1}{2}$. 9. 0.	4. 1 $\frac{1}{2}$. 4. 1 $\frac{1}{2}$.	II. antem. II. pom.	1. 5 $\frac{1}{2}$. 1. 5 $\frac{1}{2}$.		Solis splendor continuus. Frigus maximum, causante potissimum illud vehementer aliquantulum lante Euro.
○ 28.	II. 9 $\frac{1}{2}$. Novum. 9. 15.	11 $\frac{1}{2}$. antem. II. pom.	9. 0. 9. 1 $\frac{1}{2}$.	4. 2. 4. 1 $\frac{1}{2}$.	11 $\frac{1}{2}$. antem. II. pom.	1. 5 $\frac{1}{2}$. 1. 5 $\frac{1}{2}$.		Nubila continua. Frigus intensissimum. Ventus nullus.
♂ 29.	10. 2. 10. 8 $\frac{1}{2}$.	1. pom. II. pom.	9. 5 $\frac{1}{2}$. 9. 10 $\frac{1}{2}$.	4. 1 $\frac{1}{2}$. 4. 0 $\frac{1}{2}$.	1. pom. II. pom.	1. 5 $\frac{1}{2}$. 1. 4		Nubila continua. Frigus nocte aliquantulum defrescens; quâ item Africus vehementi flatu ruit.
♀ 30.	10. 12. 10. 4 $\frac{1}{2}$.	12. mer. 11 $\frac{1}{2}$. pom.	9. 13. 9. 6.	3. 7 $\frac{1}{2}$. 4. 0.	12. mer. 11 $\frac{1}{2}$. pom.	1. 3. 1. 3 $\frac{1}{2}$.		Nubila continua, usque ad dimidium noctis. Frigus ferè evanescit. Nocte ingens nix decidit. Ventus vehemens Africus.
4 31.	10. 7. 10. 3 $\frac{1}{2}$.	2. pom. II. pom.	9. 8 $\frac{1}{2}$. 9. 5 $\frac{1}{2}$.	4. 1 $\frac{1}{2}$. 4. 1 $\frac{1}{2}$.	2. pom. II. pom.	1. 5. 1. 5.		Sol & Nubila promiscuè. Frigus hesterno majus. Ventus valde sensibiliter spirat Circius; circa noctis verò medium flat cum impetu.

OBSERVATIONES.

91

Mensis & Dies.	Gradus Thermometri.			Gradus Barometri.			Figura Nivis.	Qualitas Aëris.
	Meridio- nal.	Horæ. antem.	Septen- trion:	Meridio- nal.	Horæ. mer.	Septen- trion.		
Februa- rii d. I. ♀	10. 6.	9. antem.	9. 8.	3. 7 $\frac{2}{8}$.	9. antem.	1. 3 $\frac{2}{8}$.		Sol & nubila promiscuè. Frigus nullum. Africus toto die cum maximo impetu furit. Nocte, tempestas turbida, cadente maximâ nivis, vel potius grandinis copiâ.
	10. 13.	12. mer.	9. 9 $\frac{1}{2}$.	3. 6 $\frac{6}{8}$.	12. mer.	1. 2 $\frac{7}{8}$.		
	10. 5.	12. pom.	9. 9.	3. 5.	12. pom.	1. 1 $\frac{1}{2}$.		
† 2.	10. 12.	12. mer.	9. 6 $\frac{1}{2}$.	3. 5 $\frac{3}{8}$.	12. mer.	1. 1 $\frac{7}{8}$.		Sol & nubila promiscuè. Frigus aliquod. Ventus vehementer flat.
	9. 15.	10. pom.	9. 1 $\frac{1}{2}$.	3. 4 $\frac{5}{8}$.	10. pom.	1. 1 $\frac{1}{8}$.		
○ 3.	10. 5 $\frac{1}{2}$.	12. mer.	9. 5 $\frac{1}{2}$.	3. 5.	12. mer.	1. 1 $\frac{5}{8}$.		Continua nubila. Post meridiem aliqua nix. Frigus admodum sensibile. Ventus filet.
	10. 1.	3 $\frac{1}{2}$. pom.	9. 0.	3. 5 $\frac{7}{8}$.	3 $\frac{1}{2}$. pom.	1. 2 $\frac{2}{8}$.		
	9. 10 $\frac{1}{2}$.	12. pom.	8. 11.	3. 6.	12. pom.	1. 3.		
○ 4.	9. 9.	9. antem.	8. 9 $\frac{1}{2}$.	3. 6 $\frac{3}{8}$.	9. antem.	1. 3 $\frac{1}{8}$.		Nubila continua; & antè meridiem nec non aliquantum post, nix rara. Frigus vehementer stringens & acutus. Ventus nullus.
	9. 9 $\frac{1}{2}$.	11. pom.	8. 10.	3. 7 $\frac{2}{8}$.	11. pom.	1. 3 $\frac{5}{8}$.		
♂ 5.	9. 12.	9. antem.	8. 13 $\frac{1}{2}$.	3. 7 $\frac{1}{8}$.	9. antem.	1. 3 $\frac{5}{8}$.		Nubila continua. Frigus hesternum, quod tamē cum decidente nive paulatim imminui videbatur. Ventus nullus.
	10. 1.	12. pom.	9. 2 $\frac{1}{2}$.	3. 6 $\frac{1}{8}$.	12. pom.	1. 2 $\frac{5}{8}$.		
♀ 6.	10. 6.	12. mer.	9. 7 $\frac{1}{2}$.	3. 5 $\frac{6}{8}$.	12. mer.	1. 2.		Nix continua, Frigus non adeò magnum. Ventus filet.
	10. 4.	12. pom.	9. 6.	3. 5 $\frac{1}{2}$.	12. pom.	1. 1 $\frac{7}{8}$.		
† 7.	10. 7 $\frac{1}{2}$.	12. pom.	9. 10.	3. 6 $\frac{3}{8}$.	12. pom.	1. 2 $\frac{2}{8}$.		Sol antè meridiem plurimus; deinde Nubila fere continua. Frigus fere nullum. Ventus, si quis, Eurus.
	10. 7 $\frac{1}{2}$.							
♀ 8.	10. 14.	12. mer.	9. 12.	3. 6 $\frac{7}{8}$.	12. mer.	1. 2 $\frac{5}{8}$.		Nubila continua. Frigus nullum. Nebula de nocte densissima. Ventus filet.
	10. 3.	12. pom.	9. 6 $\frac{1}{2}$.	3. 7 $\frac{1}{8}$.	12. pom.	1. 3 $\frac{1}{8}$.		
† 9.	10. 5 $\frac{1}{2}$.	11. antem.	9. 8.	3. 7 $\frac{1}{8}$.	11. antem.	1. 3 $\frac{5}{8}$.		Nubila continua. Frigus nullum.
	10. 5 $\frac{1}{2}$.							
○ 10.	10. 7.	12. mer.	9. 7.	4. 0 $\frac{1}{8}$.	12. mer.	1. 4.		Sol & nubila promiscuè. Frigus nullum. Ventus filet.
	10. 1.	11. pom.	9. 3.	4. 0.	11. pom.	1. 4.		
○ 11.	10. 7 $\frac{1}{2}$.	12. mer.	9. 9.	3. 7 $\frac{7}{8}$.	12. mer.	1. 3 $\frac{7}{8}$.		Nubila continua. Frigus nullum. Ventus filet.
	10. 7 $\frac{1}{2}$.	11. pom.	9. 8 $\frac{1}{2}$.	3. 7 $\frac{5}{8}$.	11. pom.	1. 3 $\frac{3}{8}$.		
♂ 12.	10. 10.	12. mer.	9. 8.	3. 7 $\frac{5}{8}$.	12. mer.	1. 3 $\frac{3}{8}$.		Nubes & nix continua. Frigus nullum. Ventus filet.
	10. 6.	11. pom.	9. 6.	3. 7 $\frac{5}{8}$.	11. pom.	1. 3 $\frac{3}{8}$.		
♀ 13.	10. 11 $\frac{1}{2}$.	12. mer.	9. 9 $\frac{1}{2}$.		10. mer.	1. 2 $\frac{5}{8}$.		Nubila continua. Nix parca. Frigus nullum. Ventus filet.
	10. 7.	10. pom.	9. 6.	3. 6.	10. pom.	1. 2.		
† 14.	10. 7.	11. pom.	9. 6.	3. 6.	11. pom.	1. 2.		Nubila continua. Frigus nullum. Ventus filet.
	10. 7.							
♀ 15.	10. 10.	11. antem.	9. 9.	3. 5.	11. antem.	1. 1.		Sol plurimus sed nubibus admodum impurus. Frigus. nullum Ventus filet.
	10. 5.	10. pom.	9. 5 $\frac{1}{2}$.	3. 4 $\frac{7}{8}$.	10. pom.	1. 1.		

Menfis Dies.	Gradus Thermometri.			Gradus Barometri.			Figura Nivis.	Qualitas Aëris.
	Meridion.	Horæ.	Septentr.	Meridion.	Horæ.	Septentr.		
☿ 16.	10. 9 $\frac{1}{2}$. 10. 6 $\frac{1}{2}$.	4. pom.	9. 11. 9. 9.	3. 3 $\frac{1}{4}$. 3. 3.	4. pom. 10. pom.	1. 0. 0. 7 $\frac{6}{7}$.		Nubila plurima. Sol parciſſimus. Frigus aliquod redire ſentitur. Africus flat vhementer, de die & nocte.
⊙ 17.	11. 3.	12. mer.	9. 14.	3. 2 $\frac{6}{7}$.	12. mer.	0 7 $\frac{4}{7}$.		Nubila continua, ſole tamen parcè ſplendente. Frigus nullum. Ventus filet.
☽ 18.	10. 12. 10. 11.	11. antem. 10. pom.	9. 13 $\frac{1}{2}$. 9. 12.	3. 2 $\frac{1}{2}$. 3. 2 $\frac{1}{8}$.	11. antem. 10. pom.	0. 7 $\frac{3}{8}$. 0. 7.		Nubila, quæ tamen Africo vhementi diſcuſſa ſoli ſepiū locum dabant. Frigus proſſus nullum.
♂ 19.	10. 12.	8. antem.	9. 11 $\frac{1}{2}$.	3. 3 $\frac{5}{8}$.	8. antem.	1. 0.		Sol plurimam diei partem pulchre, nec ſinè quodam calore ſplendebat. Ventus filet.
♀ 20.	10. 8 $\frac{1}{2}$. 10. 15.	9. antem. 2. pom.	9. 5. 9. 11.	3. 5. 3. 4 $\frac{6}{7}$.	9. antem. 2. pom.	1. 1 $\frac{6}{7}$. 1. 1 $\frac{1}{2}$.		Hor. 9. antem. ſol per nubila, clarè tamen ſplendet. Ventus filet. Hor 2. pom. Nubila radiis ſolaribus vix penetra-bilia eaque continua totum cœlum occupant.
☿ 21.	10. 21 $\frac{1}{2}$. 10. 8.	11. antem. 10. pom.	9. 11. 9. 7 $\frac{1}{2}$.	3. 7. 3. 7 $\frac{7}{8}$.	11. antem. 10. pom.	1. 3 $\frac{1}{8}$. 1. 3 $\frac{7}{8}$.		Nubes, quæ totum Cœlum continuò operiunt, rarefi-er, & ſol aliquantò clariū ſplendere incipiunt. Flat, valde ſenſibilis. Circius. Cœlum nubibus totum opertum. Ventus idem.
♀ 22.	10. 9. 10. 13.	9 $\frac{1}{2}$. 2. antem. pom.	9. 8. 9. 10 $\frac{1}{2}$.	4. 1. 0. 4. 1 $\frac{3}{8}$.	9 $\frac{1}{2}$. 2. antem. pom.	1. 4 $\frac{6}{7}$. 1. 5.		Nubes continua toto Cœlo. Ventus ſentitur Circius. Nubes diſſociari videntur. Ventus idem vehe-mentior.
☿ 23.	10. 14. 10. 10.	9. antem. 4. pom.	9. 4 $\frac{1}{2}$. 9. 7 $\frac{1}{2}$.	4. 2 $\frac{3}{8}$. 4. 1 $\frac{7}{8}$.	9. antem. 4. pom.	1. 6. 1. 5 $\frac{1}{8}$.		Cœlum puriſſimum, abſque ullâ nubeculâ. Ventus idem vix ſenſibilis. Frigus aliquantulum. Eadem proſſus Aëris qualitas. Serâ jam inſtan-te nocte Cœlum nubibus totum contegitur.
⊙ 24.	10. 11. 10. 8.	9. antem. 2. pom.	9. 3. 9. 9 $\frac{1}{2}$.	4. 1 $\frac{3}{8}$. 4. 1 $\frac{5}{8}$.	9. antem. 2. pom.	1. 5 $\frac{1}{8}$. 1. 5 $\frac{1}{8}$.		Cœlum puriſſimum. Frigus valde ſentitur. Cœlum ferè omne nubibus contec-tum.
☽ 25.	11. 0 $\frac{1}{2}$.	9. antem.	9. 0 $\frac{1}{2}$.	4. 0 $\frac{3}{8}$.	9. antem.	1. 4 $\frac{7}{8}$.		Cœlum puriſſimum. Frigus non exiguum. Ventus vix ſenſibilis Phoenix.
♂ 26.	10. 0.	9. antem.	8. 13.	3. 7 $\frac{6}{7}$.	9. antem.	1. 4 $\frac{5}{8}$.		Sol per crassos vapores ſplendet. Frigus ferè maximum. Ventus filet.
♀ 27.	10. 11.	2. pom.	9. 7.	4. 0 $\frac{3}{8}$.	2. pom.	1. 4 $\frac{5}{8}$.		Cœlum purum, non tamen ſinè paucis nube-culis. Frigus idem.
☿ 28.	9. 13. 10. 6 $\frac{1}{2}$.	9. antem. 4. pom.	8. 14 $\frac{1}{2}$. 9. 10.	4. 0 $\frac{5}{8}$. 4. 0.	9. antem. 4.	1. 4 $\frac{6}{7}$. 1. 4.		Nebulæ deuſiſſimæ. Frigus continuat. Nubes tenui expaſo Cœlum obvelant. Fri-gus idem. Notus flat vhementer.
Martii ♀ die I.	10. 6 $\frac{1}{2}$. 10. 9.	11. antem. 5. pom.	9. 10. 9. 11.	3. 7 $\frac{5}{8}$. 3. 7 $\frac{3}{8}$.	11. antem. 5. pom.	1. 3 $\frac{7}{8}$. 1. 3 $\frac{5}{8}$.		Cœlum, præter ſtrias, nihil impuri habet. Africus flat validè. Ventus idem ejusdem roboris. Cœlum ſere-num. Frigus idem.

O B S E R V A T I O N E S.

93

Menis & Dies.	Gradus Thermometri.			Gradus Barometri.			Figura Nivis.	Qualitas Aëris.
	Meridion.	Horæ.	Septentr.	Meridion.	Horæ.	Septentr.		
Martii 2 d. 5	10. 7.	12. mer.	9. 9 $\frac{1}{2}$.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	12.	1. 3 $\frac{5}{8}$.		Coelum præter parvas nubeculas fatis purum. Ventus silet. Frigus magnum.
	10. 6.	5. pom.	9. 8 $\frac{1}{2}$.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	5.	1. 3 $\frac{5}{8}$.		Cœlum sereniss. Phoenix vix sentitur. Frigus idem
○ 3.	10. 8.	12. mer.	9. 10.	3. 6 $\frac{1}{2}$.	12.	1. 3 $\frac{1}{8}$.		Nubes continuæ Coelum contingunt. Frigus decrescit. Ventus idem vix sensibilis.
☾ 4.	10. 12.	12. mer.	9. 13.	3. 6 $\frac{1}{2}$.	12.	1. 3.		Nubes continuæ. Ventus silet.
♂ 5.	10. 15.	12. mer.	10. 0.	3. 7.	12.	1. 3 $\frac{1}{8}$.		Nubes continuæ. Frigus exiguum. Ventorum altum silentium.
♀ 6.	11. 4.	12. mer.	9. 14.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	12.	1. 3 $\frac{3}{8}$.		Sol splendet. Coelo impuro. Frigus aliquantò majus. Phoenix leniter spirat. Post hoc tempus serenitas continuò crescit.
✚ 7.	10. 13.	8. pom.	9. 14.	4. 0 $\frac{3}{8}$.	8.	1. 4 $\frac{1}{8}$.		Coelum nubibus sparsim foedatum. Frigus nullus. Ventus silet.
♀ 8.	12. 0.	2. pom.	10. $\frac{1}{2}$.	4. 1.	2.	1. 4 $\frac{1}{2}$.		Coelum serenissimum. Frigus nullum. Ventus silet.
✚ 9.	11. 1 $\frac{1}{2}$.	10 $\frac{1}{2}$. antem.	10. 1 $\frac{1}{2}$.	4. 0 $\frac{1}{2}$.	10 $\frac{1}{2}$. antem.	1. 4 $\frac{2}{3}$.		Nubes continuæ. Africus vehementer flat. Frigus nullum.
○ 10.	11. 2.	12. mer.	10. 2.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	12.	1. 3 $\frac{3}{8}$.		Nubes cum pluvia & pauco solis splendore. Zephyrus vehementissimus. Aër tepidus.
	10. 15.	4 $\frac{1}{2}$. pom.	9. 14.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	4 $\frac{1}{2}$. pom.	1. 3 $\frac{2}{3}$.		Imber maximus. Zephyrus flat validè, sed longè pacatiùs quam anteā.
☽ 11.	11. 4 $\frac{1}{2}$.	2. pom.	10. 2 $\frac{1}{2}$.	4. 0 $\frac{2}{3}$.	2.	1. 4.		Nubes Coelo dispersæ. Ventus silet. Aër tepidus.
♀ 13.	11. 1.	10. pom.	10. 0.	4. 0 $\frac{1}{2}$.	10.	1. 4 $\frac{2}{3}$.		Coelum purum. Ventus silet. Aër jucundè tepidus.
✚ 14.	12. 4.	1. pom.	10. 6.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	1.	1. 3 $\frac{2}{3}$.		Coelum purum, & Aër solis splendor jucundissimus. Ventus silet.
	11. 0.	10. pom.	9. 15.	3. 6 $\frac{1}{2}$.	10.	1. 2 $\frac{6}{7}$.		Coelum purissimum. Aëris amoena tranquillitas.
♀ 15.	11. 10.	6. pom.	10. 9.	3. 6.	6.	1. 2 $\frac{1}{8}$.		Coelum purissimum. Africus flat validè. Veris adventus jucundissimè præsentitur.
✚ 16.	11. 7.	9. antem.	10. 7.	3. 5 $\frac{7}{8}$.	9.	1. 1 $\frac{6}{7}$.		Nubes atræ & spissæ Coelum contingunt. Zephyrus vehementissimè furit.
○ 17.	11. 4.	12. mer.	10. 5.	3. 3 $\frac{7}{8}$.	12.	1. 0 $\frac{2}{3}$.		Nubes toto Coelo dispersæ vix per alias fissuras debiles solis radios interdum transmittunt. Zephyrus flat vehementissimè, & aliquantò rigidiusculè.
☽ 18.	11. 0.	5. pom.	10. 0.	3. 6 $\frac{1}{8}$.	5.	1. 2 $\frac{3}{8}$.		Coelum Nubibus obscuratum. Ventus silet.
	10. 14.	9 $\frac{1}{2}$. pom.	9. 14.	3. 7.	9 $\frac{1}{2}$. pom.	1. 3 $\frac{2}{3}$.		Eadem Aëris qualitas.
♂ 19.	10. 14 $\frac{1}{2}$.	1. pom.	9. 14 $\frac{1}{2}$.	4. 0 $\frac{1}{2}$.	1.	1. 4 $\frac{2}{3}$.		Coelum nubibus triste, quæ etiam paulò antè parcā emittebāt nivem. Ventus silet.
♀ 20.	11. 3.	1. pom.	10. 3 $\frac{1}{2}$.	4. 0 $\frac{1}{8}$.	1.	1. 4. 0.		Tempestas ob hesternam vesperi delapsam pluviā adhuc valde humida, & Coelum nubibus triste. Ventus silet.
✚ 21.	11. 15.	2. pom.	10. 9.	3. 5 $\frac{1}{2}$.	2.	1. 1 $\frac{6}{7}$.		Coelum hæstenus semper nubilosum; sed jam serenitas videtur redire, cum sol, quamvis per impuritatem splendeat jucundissimè. Ventus silet.

Mensis & Dies.	Gradus Thermometri.		Horæ.	Gradus Barometri.		Qualitas Aëris.
	Meridion.	Septentr.		Meridion.	Septentr.	
♀ 22.	11. 4.	10. 3 $\frac{1}{2}$.	2. pom.	3. 3.	1. o.	Nubilosa hactenus omnia, & jam à decimâ indè antemerid. continua pluvia, quæ etiam diutius duratura videatur. Ventus filet.
⊕ 23.	11. 9 $\frac{1}{2}$.	10. 9 $\frac{1}{2}$.	2. pom.	3. 3 $\frac{2}{3}$.	1. o.	Coelum nubilosum. Sed Aër jucundè temperatus. Phoenix vix sensibilis.
⊙ 24.	Novum.	10. 9.	1 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 3.	0. 7 $\frac{5}{6}$.	Splendor solis jucundissimus; non tamen sine nubibus. Notus spirat suaviter.
⊗ 25.		10. 2.	3. pom.	3. 2 $\frac{1}{2}$.	0. 7 $\frac{1}{2}$.	Coelum serenissimum. Zephyrus flat vehementius.
♂ 26.		10. 8.	2. pom.	3. 2.	0. 7.	Nubes confusè Coelum obvelant. Zephyrus valdè sensibilis. De reliquo jucunda tempestas.
♀ 27.		10. 1.	12. mer.	3. 0 $\frac{2}{3}$.	0. 5 $\frac{6}{7}$.	Tempestas pluviosa. Zephyrus valdè impetuofus, & frigidus.
⊕ 28.		9. 13.	1. pom.	3. 3.	1. 0 $\frac{1}{8}$.	Nubes passim dispersæ, sed cum solis splendore. Tempestas frigida. Ventus mediocriter sensibilis Zephyrus.
♀ 29.		10. 0.	1. pom.	3. 4 $\frac{1}{3}$.	1. 1. o.	Nubibus maxima pars Coeli coniecta. Sole tamen paululum splendente. Zephyrus valdè sentitur.
⊕ 30.		9. 13.	8 $\frac{1}{2}$, antem.	3. 5 $\frac{2}{3}$.	1. 1 $\frac{7}{8}$.	Coelum purissimum. Zephyrus sentitur.
⊙ 31.		9. 14 $\frac{1}{2}$.	8 $\frac{1}{2}$. antem.	3. 3.	1. 0 $\frac{1}{8}$.	Nubilosa omnia. Phoenix flat vehementer.
		10. 6.	3 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 2 $\frac{1}{3}$.	0. 7.	Sol pulchre splendet. Sed idem ventus eadem adhuc vehementiā furit,
Aprilis		9. 15.		3. 1 $\frac{1}{8}$.	0. 6 $\frac{7}{8}$.	Pluvia continua. Ventus idem, sed vix sensibilis.
⊗ 1.						
♂ 2.		10. 4.	12 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 3 $\frac{2}{3}$.	1. 0 $\frac{1}{8}$.	Post serenitatem. Nubes atræ redeunt. Ventus idem sed mediocriter flat.
♀ 3.		10. 10.	12 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 2 $\frac{1}{2}$.	0. 7 $\frac{2}{3}$.	Sol splendet jucundissime, non tamen sine nubibus. Ventus filet; si quis tamen spirat, Zephyrus esse videtur.
		10. 12.	4. pom.	3. 2 $\frac{2}{3}$.	0. 7 $\frac{1}{3}$.	Eadem tempestatis amoenitas; sed Phoenix flat sensibiliter.
		10. 5.	10. pom.	3. 2 $\frac{5}{6}$.	0. 7 $\frac{1}{2}$.	Coelum omne Nubibus operatum. Ventus vix sentitus, &, si sentitur, Zephyrus.
⊕ 4.		10. 0.	8. antem.	3. 5 $\frac{1}{2}$.	1. 2.	Nubibus totum Coelum operatum. Zephyrus cùm tota nocte vehementius flaret, adhuc sentitur.
		10. 1.	1. pom.	3. 6 $\frac{2}{3}$.	1. 2 $\frac{1}{2}$.	Nubes pluviosæ adhuc Coelum occupant; & pluviam vix sensibilem emittunt. Ventus plagâ magis boreali, rigidior & vehementior paululum, flare videtur.
		9. 12.	7 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 7 $\frac{1}{3}$.	1. 3 $\frac{1}{3}$.	Ventus idem cùm pluvia.
			9. pom.	3. 7 $\frac{2}{3}$.	1. 3 $\frac{5}{6}$.	Tempestas eadem.
♂ 5.		9. 10.	8. antem.	4. 0 $\frac{1}{8}$.	1. 4.	Tempestas trifitis frigore & nive. Ventus idem.
			2. pom.	4. 0 $\frac{2}{3}$.	1. 4 $\frac{1}{8}$.	Continuat Tempestas turbida, & Ventus idem.
⊕ 6.		9. 13.	8. antem.	3. 7 $\frac{7}{8}$.	1. 3 $\frac{6}{7}$.	Nubes continuæ, spissæ, atræ. Africus flat valdè sensibiliter.
		10. 1.	1. pom.	3. 7 $\frac{3}{4}$.	1. 3 $\frac{1}{4}$.	Eadem tempestatis asperitas. Ventus idem vehementer flat.

OBSERVATIONES.

95

Mentis & Dies.	Gradus		Horæ.	Gradus		Qualitas Aëris.		
	Thermometri.			Barometri.				
	Meridion.	Septentr.		Meridion.	Septentr.			
Aprilis ○ d. 7.		10. 5.	12. mer.	4. 0 $\frac{2}{3}$.	1. 4.	Sol & nubes promiscue. Zephyrus flat vehementer.		
○ 8.		10. 2.	8. antem.	4. 0.	1. 3 $\frac{7}{8}$.	Nubes toto Coelo expansæ. Ventus filet.		
		10. 4.	3. pom.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	1. 3 $\frac{3}{8}$.	Nubilosa omnia. Ventus leniter à Septentrione spirat.		
		9. 15.	10. pom.	3. 7 $\frac{2}{3}$.	1. 3 $\frac{2}{3}$.	Grandis pluvia. Ventus aut filet, aut est idem.		
♂ 9.		9. 14.	9. antem.	3. 7 $\frac{1}{2}$.	1. 3 $\frac{5}{8}$.	Imber cum vento validissimo inter Orientem & Austrum intermedio.		
		9. 12.	6 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 7 $\frac{6}{7}$.	1. 3 $\frac{7}{8}$.	Eadem omnino tempestas, præter quod ventus idem aliquantò pacatior.		
♀ 10.		9. 12.	7 $\frac{3}{4}$. antem.	4. 0 $\frac{2}{3}$.	1. 4 $\frac{2}{3}$.	Eadem tempestas, præter quod pluvia cessat. Post meridiem serenitas redit, & Ventus ad plagam Orientalem pergit.		
⊕ 11.		9. 10 $\frac{1}{2}$.	6 $\frac{1}{2}$. antem.	4. 0.	1. 4.	Coelum serenissimum. Eurus vix sensibilis.		
♀ 12.		9. 15.	10. pom.	3. 6.	1. 2 $\frac{1}{8}$.	Coelum serenissimum. Ventus inter plagam Orientalem & Meridionalem.		
⊕ 13.		9. 14.	7 $\frac{1}{2}$. antem.	3. 5 $\frac{1}{2}$.	1. 2.	Coelum purissimum, & tempestas jucundissima. Ventus à Meridie spirans vix sentitur.		
			10 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 4.	1. 0 $\frac{6}{7}$.	Ejusdem serenitatis tempestas. Sed Ventus ab Occidente spirare videtur.		
○ 14.		10. 4.	2. pom.	3. 4 $\frac{1}{2}$.	1. 1.	Nubes cum splendore Solis. Ventus nisi ab ipsis Septentrionibus, in plagâ inter Occidentem & Bor. intermediâ flat validè.		
⊖ 15.		10. 3.	11 $\frac{1}{2}$. antem.	3. 5.	1. 1 $\frac{1}{8}$.	Ventus inter Orient. & Mer. flat validè. Coelum à minimis etiam nubeculis purissimum.		
		10. 4.	8. pom.	3. 4 $\frac{1}{2}$.	1. 1.	Coelum impurum, stellarum tamen majorum radios transmittens. Ventus quidem idem spirare videtur, sed multo tenuius & jucundius.		
♂ 16.		9. 14 $\frac{1}{2}$.	7. antem.	3. 4.	1. 1.	Coelum continuâ cäque crastâ impuritate nubilosâ obductum. Ventus vix sentitur; sed videtur tamen spirare ab Austro.		
		10. 8.	8. pom.	3. 4 $\frac{3}{4}$.	1. 0 $\frac{6}{7}$.	Coelum impurum. Ventus ab Oriente lenissimè spirat. Cæterum tempestas calida & sicca.		
♀ 17.		10. 7.	12. mer.	3. 5.	1. 1 $\frac{1}{8}$.	Nubes continuæ. Ventus ab Occid. paululum sentitur. Tempestas sicca & mediocriter calida.		
		10. 5.	10 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 5.	1. 1 $\frac{1}{8}$.	Stellæ fulgent inter nubes. Ventus idem eodem modo sentitur.		
⊕ 18.		10. 13.	1. pom.	3. 5.	1. 1 $\frac{2}{3}$.	Nubes cum splendore solis jucundissimo. Ventus ab Oriente flat sensibiliter.		
♀ 19.		10. 14.	4. pom.	3. 4 $\frac{1}{2}$.	1. 1.	Tempestas eadem; sed idem ventus aliquantò validior.		
⊕ 20.		10. 15.	1 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 4 $\frac{1}{2}$.	1. 0 $\frac{7}{8}$.	Tempestatis eadem jucunditas, & Ventus idem ejusdemque roboris.		
		10. 12.	7. pom.	3. 4.	1. 0 $\frac{2}{3}$.	Procella subitanea & brevis, & à plagâ cädem, Oriental. scil. pluvia item & tonitru.		

Menfis & Dies.	Gradus Thermometri.		Horæ.	Gradus Barometri.		Qualitas Aëris.
	Meridion.	Septentr.		Meridion.	Septentr.	
Aprilis ○ d. 21.		10. 11.	10. pom.	3. 3 $\frac{1}{8}$.	0. 7 $\frac{6}{8}$.	Coelum nubibus obscurum, pluviam mox demissurum videtur. Ventus filet.
☽ 22.		10. 9.	8. antem.	3. 3 $\frac{1}{8}$.	0. 7 $\frac{6}{8}$.	Ventus ab Occidente spirare vix sentitur. Pluvia per totam noctem huc usque continua.
♂ 23.		10. 10.	7 $\frac{2}{4}$. antem.	3. 4 $\frac{1}{8}$.	1. 0 $\frac{3}{8}$.	Coelum magis sole splendidum, quam nubibus impurum. Ventus ab Occidente spirat sensibiliter.
♀ 24.		10. 6 $\frac{1}{2}$.	10. antem.	3. 5 $\frac{14}{15}$.	1. 1 $\frac{5}{8}$.	Coelum omne pluviosum, & per vices etiam pluvia. Ventus idem magis sentitur.
		10. 4.	10. pom.	3. 5 $\frac{6}{8}$.	1. 1 $\frac{6}{8}$.	Stellarum maxima pars detecta. Ventus idem jucundè spirat.
✚ 25.		10. 10.	6. pom.	3. 5 $\frac{5}{8}$.	1. 1 $\frac{6}{8}$.	Coelum purissimum, & tempestas splendore solis jucundissima & calida, temperante tamen suaviter hunc calorem. Vento Orientali.
♀ 26.		10. 13.	3 $\frac{2}{4}$. pom.	3. 5 $\frac{1}{8}$.	1. 1 $\frac{2}{8}$.	Coelum purissimum; calor magnus. Ventus Orientalis
✚ 27.		10. 11.	9 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 5 $\frac{2}{8}$.	1. 1 $\frac{3}{8}$.	Coelum nubibus continua opertum. Ventus ab Occidente vix spirare sentitur.
☽ 29.		10. 15.	1. pom.	3. 5 $\frac{7}{8}$.	1. 2.	Coelum serenum non tamen sine Nubibus. Tempestas calida. Leniter spirat Ventus à Septentrione.
♂ 30.		10. 8.	1. pom.	3. 5 $\frac{1}{8}$.	1. 1 $\frac{5}{8}$.	Tempestas eadem, præter quod non tam calida. Ventus idem.
Maii ♀ d. 1.		10. 4.	7. antem.	3. 4 $\frac{1}{8}$.	1. 1.	Omnia eadem.
		10. 4.	9 $\frac{1}{2}$. pom.	3. 3 $\frac{2}{8}$.	1. 0 $\frac{1}{8}$.	Coelum totum nubilosum, unde etiam post medium horam pluvia grandis decidebat, quæ totam noctem & amplius durabat. Ventus inter Septentrion. & Orient. fortiter flat.
✚ 2.		10. 5 $\frac{1}{2}$.	6. pom.	3. 3 $\frac{1}{8}$.	1. 0 $\frac{1}{8}$.	Nubes Coelo paßim dispersæ. Ventus inter Orientalem & Meridiem. vix sensibilis.
♀ 3.				3. 2 $\frac{5}{8}$.		Ventus ab Oriente validissimus. Coelum pluviosum.
✚ 4.				3. 3 $\frac{2}{8}$.		Ventus ab Occidente valde sensibilis. Coelum triste.
○ 5.				3. 3 $\frac{6}{8}$.		Ventus idem validus. Nubes plurimæ, sed cum Sole.
☽ 6.		10. 12 $\frac{1}{2}$.	12. mer.	3. 3 $\frac{1}{2}$.	1. 0.	Ventus ab Oriente vix sensibilis. Nubes cum Sole.
♂ 7.		11. .3	2. pom.	3. 5 $\frac{1}{8}$.	1. 1 $\frac{3}{8}$.	Tempestas nubiloa quidem, sed jucundissima. Ventus ab Occidente.
♀ 8.			7. antem.	3. 6 $\frac{5}{8}$.	1. 2 $\frac{2}{8}$.	Ventus idem validus. Nubes & Sol.

Menis & Dies.	Gradus Thermometri.		Horæ.	Gradus Barometri.		Qualitas Aëris.
	Meridion.	Septentr.		Meridion.	Septentr.	
Maii 21. ♂			3. pom.	2. 2.	2. 3.	Solis spendor plurimus, cum calore magno. Ventus à Meridie flat validè.
♀ 22.			1. pom.	2. 3.	2. 4 $\frac{1}{8}$.	Coelum nubibus atris ac densis maximam partem coniectum. Ventus flat inter Occident. & Septentr.
♀ 24.			7. antem. 7 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2 $\frac{6}{8}$. 2. 3 $\frac{5}{8}$.	2. 5. 2. 6.	Nubes toto Coelo. Ventus ab Occident. flat validè. Pluvia, de reliquo omnia eadem.
○ 26.			12. mer.	2. 2 $\frac{6}{8}$.	2. 5.	Coelum pluviosum. Ventus ab Occident. validè flat.
☽ 27.			12. mer. 8. pom.	2. 2 $\frac{7}{8}$. 2. 3 $\frac{5}{8}$.	2. 5 $\frac{2}{8}$. 2. 5 $\frac{6}{8}$.	Nubes & Sol. Ventus idem validissimus. Coelum omne nubibus velatum. Venti ejusdem furor aliquantùm cessat. Tempestas frigida.
♂ 28.	8. 2.	11. 1.	12. mer.	2. 2 $\frac{3}{8}$.	2. 4 $\frac{1}{8}$.	Pluvia toto Coelo. Ventus idem valde sensibiliter flat. Tempestas frigida.
♀ 29.	8. 7.	11. 3.	12. mer.	2. 2.	2. 4 $\frac{5}{8}$.	Nubes pluviosæ cum splendore Solis. Ventus idem eadem vehementiā continuat.
☿ 30.	8. 0.	11. 0.	6. pom.	2. 3.	2. 5 $\frac{2}{8}$.	Nubes pluviosæ cum Sole. Ventus idem leniter spirat.
♀ 31.	8. 7.	11. 2.	0 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 3 $\frac{3}{8}$.	2. 5 $\frac{7}{8}$.	Solis splendor jucundus cum Nubibus. Ventus aliquantò Borealior validè flat.
	7. 12.	10. 13.	8. pom.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	2. 6.	Nubes & Coelum purum. Ventus idem pacatior.
Junii 1. ♂	7. 14.	10. 12.	6. antem.	2. 4.	2. 6 $\frac{3}{8}$.	Sol & Nubes. Ventus inter Occas. & Mer. valde sensibilis.
○ 2.	9. 0.	11. 0.	12. mer.	2. 3.	2. 5 $\frac{2}{8}$.	Sol & Nubes. Ventus inter Occas. & Bor. flat mediocriter.
☽ 3.	8. 4.	10. 12.	8. antem.	2. 3 $\frac{1}{2}$.	2. 5 $\frac{6}{8}$.	Coelum præter exiguae nubeculas, purum. Ventus idem valde sensibiliter flat.
♂ 4.	8. 4.	11. 1.	0 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	2. 5 $\frac{6}{8}$.	Sol eadem puritate splendet. Ventus inter Occident. & Mer. validus.
♀ 5.	8. 11.	11. 3.	12. mer.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	2. 5 $\frac{5}{8}$.	Coelum purissimum. Ventus inter Mer. & Orient. flat sensibiliter.
	8. 0.	11. 2.	7 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 3.	2. 5 $\frac{3}{8}$.	Coelum purissimum. Ventus aliquantò Orientalior flat validè.
☿ 6.	8. 4.	11. 6.	3 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2 $\frac{3}{8}$.	2. 4.	Coelum purissimum. Ventus idem impetuofissimè fuit. Eadem planè tempestas.
	8. 1.	11. 5.	8 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	
♀ 7.	8. 2.	11. 2.	12. mer.	2. 2 $\frac{5}{8}$.	2. 4 $\frac{7}{8}$.	Nubes totum Coelum occupant, decidente interdùm pluvia. Ventus ab Occasu flat cum magno impetu.
♂ 8.	8. 14.	11. 8.	12. mer.	2. 2 $\frac{2}{8}$.	2. 4.	Coelum pulchrum. Nubes exiguae. Ventus ab Oriente flare sentitur.
	8. 1.	11. 4.	8. pom.	2. 1 $\frac{6}{8}$.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	Tempestas eadem prorsus.
○ 9.	8. 3.	11. 4.	3. pom.	2. 1 $\frac{6}{8}$.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	Sol debiles per nubes radios emittit, post pluviam largissimam.
☽ 10.	8. 4.	11. 5.	2. pom.	2. 2 $\frac{7}{8}$.	2. 4 $\frac{7}{8}$.	Coelum ferè omne nubibus coniectum. Ventus inter Occidentem & Septentrion. spirat.
♀ 12.			12. mer.	2. 2 $\frac{2}{8}$.	2. 4 $\frac{1}{8}$.	Coelum serenum. Ventus ab Oriente flat validè.
☿ 13.	8. 14.	11. 8.	12. mer.	1. 7 $\frac{6}{8}$.	2. 1 $\frac{2}{8}$.	Nubes & Solis splendor calidus. Ventus ab Oriente sentitur.

Menſis & Dies.	Gradus Thermometri.		Horæ.	Gradus Barometri.		Qualitas Aëris.
	Meridion.	Septentr.		Meridion.	Septentr.	
Junii ♀ 14.	8. 3.	11. 2.	11. antem.	2. 1 $\frac{1}{8}$.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	Totā nocte prateritā pluvia continua. Jam verò Nubes adhuc pluviosæ toto Coelo circumvolitant, vento agitatæ validissimo ab Occidente.
⊕ 15.	8. 9.	11. 5.	12. mer.	2. 3 $\frac{4}{8}$.	2. 5 $\frac{4}{8}$.	Nubes & Solis splendor. Ventus idem flat validè.
⊙ 16.	8. 4.	11. 7.	6. pom.	2. 3 $\frac{6}{8}$.	2. 5 $\frac{7}{8}$.	Calidus & vix minimis nubeculis impeditus Solis splendor. Ventus idem spirat.
☾ 17.	9. 4.	11. 9.	12. mer.	2. 3.	2. 4 $\frac{1}{2}$.	Solis splendor purissimus & calidissimus. Ventus ab Oriente spirat.
♂ 18.	8. 15.	11. 11.	12. mer.	2. 2.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	Qualitas Aëris prorsū eadem.
♀ 19.	8. 4.	11. 6.	12. mer.	2. 2.	2. 4.	Nubibus totum Coelum contectum. Ventus flat mediocriter ab Occidente.
⊣ 20.	8. 14.	11. 12.	12. mer.	2. 2 $\frac{3}{8}$.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	Splendor Solis pulcherr. & calidiss. Ventus ab Occidente vix sensibilis.
♀ 21.	8. 10.	11. 11.	12. mer.	2. 1 $\frac{6}{8}$.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	Sol per nubium telas splendet. Ventus ab Oriente flat validè.
⊕ 22.	8. 0.	11. 5.	1. pom.	2. 0 $\frac{6}{8}$.	2. 2 $\frac{1}{8}$.	Nubila pluviosa; cum præcedente nocte continuò ferè plueret. Ventus inter Orient. & Mer. flat validè.
	7. 13.	11. 3.	8. pom.	2. 0 $\frac{1}{2}$.	2. 2.	Imber cum fulgure ac tonitru magno. Ventus idem vix sensibilis.
⊙ 23.	8. 3.	11. 5.	12. mer.	2. 0 $\frac{3}{8}$.	2. 2.	Aér adhuc pluviosus. Ventus vix sensibilis.
☾ 24.	8. 12.	11. 5.	12. mer.	2. 0 $\frac{1}{8}$.	2. 2.	Sol & Nubes promiscuè. Ventus ab Occidente flare sentitur.
♂ 25.	8. 5.	11. 3.	12. mer.	1. 7 $\frac{7}{8}$.	2. 1 $\frac{1}{2}$.	Sol & Nubes. Ventus inter Orient. & Mer. flat validè.
♀ 26.	8. 4.	11. 4.	1. pom.	2. 0 $\frac{7}{8}$.	2. 3.	Antè merid. Sol plurimus; sed nunc Nubes totum Coelum occupantes pluviam minari videntur. Ventus ab Occidente flat validissimè.
⊣ 27.	8. 9.	11. 7.	1. pom.	2. 2 $\frac{5}{8}$.	2. 4 $\frac{2}{8}$.	Sol & Nubes. Ventus idem hačtenùs eādem flabat vehementiā; nunc verò non amplius.
⊕ 29.	8. 1.	11. 3.	1. pom.	2. 2 $\frac{7}{8}$.	2. 5 $\frac{1}{8}$.	Nubes toto Coelo. Ventus inter Occident. & Sept. flat validissimè.
⊙ 30.	8. 3.	11. 5.	2. pom.	2. 1 $\frac{1}{2}$.	2. 3 $\frac{3}{8}$.	Splendor Solis pulcherrimus, cum nubibus. Ventus ab Oriente flat valdè sensibiliter.
Julii I. ☽	8. 8.	11. 8.	1. pom.	2. 1 $\frac{3}{8}$.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	Nubes toto Coelo, Solem tamen interdùm transmittentes. Ventus inter Septentr. & Orient. flat validè.
♂ 2.	8. 8.	11. 8.	2. pom.	2. 2.	2. 4.	Sol & Nubes. Ventus ab Occidente flat validè.
♀ 3.	8. 8.	11. 8.	2. pom.	2. 1 $\frac{7}{8}$.	2. 3.	Sol & Nubes. Ventus à septentr. flare sentitur.
⊣ 4.	9. 9.	11. 12.	12. mer.	2. 1 $\frac{4}{8}$.	2. 2 $\frac{6}{8}$.	Sol plurimus, isque calidissimus. Ventorum altum silentium.
♀ 5.	8. 5.	11. 9.	12. mer.	2. 1 $\frac{5}{8}$.	2. 3.	Sol & Nubes. Ventus inter Mer. & Occident.
♂ 9.	8. 9.	11. 15.	12. mer.	2. 2.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	Solis splendor calidissimus, & Nubes. Ventus inter Occident. & Sept. flare sentitur.
♀ 10.	8. 11.	11. 14.	1 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2 $\frac{5}{8}$.	2. 3 $\frac{6}{8}$.	Sol per impuritates splendet. Ventus ab Occidente spirat.
⊣ 11.	8. 9.	11. 12.	1 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2 $\frac{2}{8}$.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	Sol & Nubes. Ventus à Septentr. vix sentitur.
♀ 12.	8. 4.	11. 12.	7. pom.	2. 1 $\frac{6}{8}$.	2. 3 $\frac{2}{8}$.	Sol & Nubes. Ventus ab Oriente vix spirare sentitur.
⊕ 13.	8. 6.	11. 12.	2. pom.	2. 1 $\frac{7}{8}$.	2. 3 $\frac{3}{8}$.	Pluvia continua ferè toto die. Ventus ab Occident. vix spirare sentitur.
⊙ 14.	8. 12.	11. 13.	2. pom.	2. 2 $\frac{1}{8}$.	2. 3 $\frac{7}{8}$.	Sol & Nubes. Ventus ab Occident. flat sensibiliter.
☽ 15.	8. 15.	11. 14.	3. pom.	2. 2.	2. 3 $\frac{5}{8}$.	Sol calidissimus cum Nubibus. Ventus prorsū silere videtur. Vespere pluvia magna cum tonitru insequitur.

Menfis & Dies.	Gradus		Horæ.	Gradus			Qualitas Aëris.			
	Thermometri.			Barometri.						
	Meridion.	Septentr.		Meridion.	Septentr.					
Junii 16. ♂	8. 9.	11. 9.	1. pom.	2. 2 $\frac{2}{3}$.	2. 4.		Coelum nubibus opertum; & tempestas ab hesternâ pluvia frigida. Ventus spirat ab Occidente.			
♀ 17.	8. 0.	11. 4.	7 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2 $\frac{1}{2}$.	2. 4 $\frac{1}{2}$.		Coelum Nubibus obscuratum, & pluvia pauca. Ventus flat ab Occidente.			
† 18.	8. 4.	11. 8.	12. mer.	2. 2 $\frac{1}{2}$.	2. 4 $\frac{7}{8}$.	Sol & Nubes. Tempestas jucunda & sicca. Ventus vix ab Occid. sentitur.				
♀ 19.	8. 4.	11. 10.	2. pom.	2. 1.	2. 2 $\frac{5}{8}$.	Sol purissimus. Ventus ab Oriente flat validè. Vesperi pluvia.				
♂ 20.	8. 10.	11. 7.	12. mer.	2. 1 $\frac{2}{3}$.	2. 3 $\frac{2}{3}$.	Sol cum nubibus pluviosis. Ventus inter Occid. & Merid. flat mediocriter. Pluvia interdùm decidit.				
⊙ 21.	8. 9.	11. 7.	12. mer.	2. 2.	2. 4.	Solis splendor parcus inter nubila. Ventus flat ab Occidente. Pluvia interdùm.				
☽ 22.	8. 6.	11. 6.	12. mer.	2. 2 $\frac{2}{3}$.	2. 4 $\frac{1}{2}$.	Tempestas prorsus eadem.				
♂ 23.	8. 6.	11. 6.	12. mer.	2. 3.	2. 5 $\frac{2}{3}$.	Tempestas eadem, pluvia per intervalla redeunte.				
♀ 24.	8. 9.	11. 6.	12. mer.	2. 3.	2. 5 $\frac{1}{8}$.	Tempestas planè eadem.				
† 25.	8. 10.	11. 10.	1 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2 $\frac{2}{3}$.	2. 4.	Coelum pulcherrimum. Ventus à Septentr. flat validè.				
♀ 26.	8. 3.	11. 7.	1. pom.	2. 2.	2. 4.	Nubiloſa omnia. Ventus idem flat mediocriter.				
☽ 29.	8. 2.	11. 1.	1. pom.	2. 2 $\frac{2}{3}$.	2. 4 $\frac{6}{7}$.	Haetenus pluviosa tempestas; & nubibus pluviosis etiamnum. Coelum ferè omne coniectum. Ventus ab Occidente flat.				
♂ 30.	8. 0.	11. 1.	1. pom.	2. 2 $\frac{5}{8}$.	2. 5.	Tempestas pluviosa & frigida; nihilominus tamen tonitrua audiuntur circa hoc tempus merid. Ventus idem.				
♀ 31.	8. 6.	11. 4.	1. pom.	2. 2 $\frac{2}{3}$.	2. 4 $\frac{3}{4}$.	Nubes totum Coelum occupantes vix interdùm radiis solar. transitum permittunt. Ventus inter Occidente & Septentr. validè flat.				
† 1. Augusti.	8. 8.	11. 5.	1. pom.	2. 2 $\frac{1}{2}$.	2. 4 $\frac{1}{2}$.	Solis splendor. Ventus ab Oriente vix sentitur.				
♀ 2.	8. 9.	11. 5.	1. pom.	2. 2.	2. 3 $\frac{6}{7}$.	Tempestas jucundissima & calida. Ventus idem.				
♂ 3.	8. 9.	11. 4.	1. pom.	2. 1 $\frac{2}{3}$.	2. 3.	Tempestas, quam nubes à Calore solis jucundè temperant. Ventus idem, cùm paulo antè Occidentalis furiosissimè fæviret.				
⊙ 4.	8. 1.	11. 4.	1 $\frac{1}{2}$. pom.	2. 2.	2. 4.	Nubes totum Coelum occupant, pluvia interdùm parcè delabente. Ventus ab Occident. flat mediocriter.				
☽ 5.	8. 2.	11. 4.	2. pom.	2. 2 $\frac{1}{2}$.	2. 4 $\frac{2}{3}$.	Nubes cum parco solis splendore, toto die. Ventus idem.				
♂ 6.	8. 2.	11. 4.	2. pom.	2. 2 $\frac{2}{3}$.	2. 4 $\frac{1}{2}$.	Tempestas prorsus eadem.				
♀ 7.	8. 4.	11. 6.	2. pom.	2. 1 $\frac{1}{2}$.	2. 2 $\frac{7}{8}$.	Huc usque solis splendor frequentior, quem verò nunc Nubes toto Coelo pendentes obvelant. Ventus inter Orient. & Merid. leniter haetenus spirans, nunc impetuosiùs flat.				
† 8.	8. 8.	11. 12.	4. pom.	2. 0 $\frac{6}{7}$.	2. 1 $\frac{7}{8}$.	Solis splendor calidissimus. Ventus ab Oriente flat mediocriter.				
♀ 9.	8. 1.	11. 5.	3. pom.	2. 2.	2. 4.	Tempestas pluviosa toto die. Ventus ab Occidente flat validè.				
♂ 27.	8. 8.	11. 12.	2. pom.	2. 2.	2. 2 $\frac{7}{8}$.	Coelum pulcherrimum. Ventus flat ab Oriente.				
♀ 28.	8. 10.	11. 14.	2. pom.	2. 1.	2. 1.	Solis splendor calidissimus. Ventus filet; sed post dimidiæ circiter horæ spatium, procella impetuosissimè ab intermediâ inter Austrum & Occident. plagi furit, crasta nubila advehit, &, quamvis paulatim deficiens ad sequentis usque diei observationem durat.				
† 29.			2. pom.	2. 4.	2. 6.	Solis splendor & Ventus idem, sed deficiens.				
♂ 30.			6. antem.	2. 5 $\frac{6}{7}$.	3. 0.	Tempestas jucundo solis splendore, & Venti lenitate pulcherrima; venti quidem ejusdem.				
	8. 8.	11. 4.	11 $\frac{1}{2}$. a.m.	2. 4 $\frac{1}{2}$.	2. 6 $\frac{6}{7}$.	Ventus spirat ab Oriente.				

ADNOTATIONES

*circa observata in Barometris a Mense Decembris 1696.
vel Januarii 1697. ad Mensem usque Augusti
1697. inclusive.*

Observo 1°. quod in Barometris uno Meridionali, Boreali altero, habitâ eadem horâ (sive ante meridiem sive post) in utroque observatione, semper gradus, ad quos Mercurius pervenit in Barometro Meridionali, sunt plures duplo, vel triplo quam in Boreali, & id quidem secundum observationes hyberno tempore factas, & magna totius Veris parte, nempè à Mense Decembris usque ad diem 8. Maii. At è contrario in observationibus circâ finem Veris, & Aëstatis progressum, hoc est à die 21. Maii usque ad diem 30. Augusti 1697. mutatus est ordo, & semper in Barometro Septentrionali ad plures gradus perveniebat Mercurius quam in Barometro Meridionali, licet hoc tempore longè minor esset excessus Septentrionalis suprà Meridionalem, quam antea foret excessus Meridionalis suprà Septentrionale. Hoc totum clarè ostendunt Observata in Tabulis exhibita.

2°. Observo quod gradus, ad quos pervenit Mercurius, factis in eodem Meridionali Barometro Observationibus, tam horis ante meridiem, quam post Meridiem, licet certâ nullâ procedant regulâ, sed modò attingat plures gradus ante meridiem, modò plures post Meridiem, nihilominus inter se collatis singulis vicibus, quibus hæc inæqualitas accedit, satis patet multò saepius horis antemeridianis plures gradus attingere, quam horis pomeridianis.

Quid simile etiam observare est in eodem Barometro Septentrionali habitis similiter observationibus tam horis ante meridiem, quam post meridiem.

Cæterum non omittendum, quandò uno die in meridionali Barometro plures assurgunt gradus, seu particulæ ante meridiem, respectivè ad post meridiem, vel econtrâ plures post meridiem respectivè ad ante meridiem, non sic quoque attolli eodem die in Barometro Septentrionali; nam licet ut plurimum similem ordinem servent, nihilominus identidem contrarium evenit, quemadmodum patet ex Tabulis, ita ut scilicet dum in Barometro Meridionali graduum particulæ crescunt ante Meridiem, & decrescent post meridiem, in Barometro Boreali illo eodem die particulæ decrescant ante meridiem, & post Meridiem crescant.

Imò ut id insuper addam in Barometro Meridionali, gradus uno die observati ante meridiem quantum excedunt eodem pariter die observatos, sed post meridiem,

diem , tantundem etiam (vel ferè) in Parometro Septentrionali gradus illo die observati antè meridiem superant illos observatos rursus post meridiem , quamvis id perpetuò non eveniat , sed sàpè admodùm. Hujus itaque exemplum ad majorem claritatem sit.

8^a. die Januarii 1697. antè meridiem digitum , seu si placet gradus , quorum subdivisiones factæ intelliguntur in octonas partes , uti notatur in Tabulâ sub die 26. Decembris , digitum , inquam , seu gradus.

In Barometro Meridionali

Antè meridiem	nº. 4.
Post meridiem	nº. 3. 7 $\frac{1}{2}$
Undè differentia erat	nº. $\frac{1}{2}$

In Septentrionali

Eodem die	nº. 1. 3 $\frac{7}{8}$
	nº. 1. 3 $\frac{1}{8}$.
	nº. $\frac{4}{8}$ h. e. $\frac{1}{2}$

Similiter nonâ die Januarii.

Antè meridiem	nº. 3. 6 $\frac{7}{8}$	Eodem die	nº. 1. 3.
Post meridiem	nº. 3. 6 $\frac{5}{8}$		nº. 1. 2 $\frac{3}{4}$
Undè differentia erat	nº. $\frac{2}{8}$		$\frac{1}{4}$ h. e. $\frac{1}{2}$

Rursus 2^a. die Febr:

Antè meridiem	nº. 3. 5 $\frac{3}{8}$	Eodem die	nº. 1. 1 $\frac{7}{8}$
Post meridiem	nº. 3. 4 $\frac{5}{8}$		nº. 1. 1 $\frac{1}{8}$
Undè differentia erat	$\frac{6}{8}$		$\frac{6}{8}$

Et sic quoque evenit in aliis non paucis.

A D N O T A T I O N E S

Altitudinis Barometri , dum Nix cadit , Sol splendet aut Cœlum est nubilum

Observo 1°. Barometrum singulis diebus , licet inter se aëris conditione similibus , hoc est in quibus singulis Sol splendet , aut in quibus Cœlum est nubilum , vel ningit &c. Barometrum , in quam , illis diebus inter se similibus adhuc similem , altitudinem graduum non servare ; nam e. g. tam die 19 , quam 22. Dec: 1696. Cœlum erat serenum , & Solis splendor , & tamen

Altitudo Barometri die 19. erat nº. 5 $\frac{1}{2}$

Et die 22. erat nº. 5 $\frac{7}{8}$

Similiter tam die 20. & 21. quam die

24. Decemb. Cœlum erat nubilum ,

& ningebat , & tamen altitudo Barometri

die

die 20. erat	nº. 5 $\frac{1}{8}$
die 21. erat	nº. 5 $\frac{5}{8}$
die autem 24. erat	nº. 5 $\frac{1}{8} \frac{3}{4}$

Observe 2°. quod Cœlo sereno seu splendente Sole Altitudo Barometri non nubilis diebus est major, quam nubilo cœlo, & cadente nive, ut patet ex tabulâ comparando diem 22. Decemb. 1696. diebus 20, & 21. pariter Decembris, at verò aliis diebus è contra se habet, nempe est minor altitudo sereno cœlo, & splendente Sole, quam nubilo, & nive cadente, ut patet ex eadem Tabulâ, comparando diem 19. Decemb: prædictis diebus 20. & 21. pariter Decembris 1696.

Similiter comparando diem 31. Decembris 1696. in quâ totâ die Solis splendor purissimus, summa altitudo Barometri nempe nº. 4. 0. $\frac{1}{3}$ fuit major, quam summa altitudo dierum 4. & 5. Januarii 1697. in quâ continuæ nubes totâ die sinè ullo Solis splendore.

At verò comparando diem 12. Januarii 1697. in quâ continuæ nubes, cum prædictâ die 31. Decembris, in quâ Sol purissimus, contrarium observatum est, nempe quod

Summa altitudo Barometri existente Sole purissimo fuit minor nº. 4. 0. $\frac{1}{3}$
quam summa altitudo Diei 12. Jan. in quâ Cœlum continuò nubilum nº. 4. 1. $\frac{3}{4}$.
Alia his similia exempla in Tabulâ facile animadverti possunt.

Observe 3°. quod frigus intensissimum aëris, & remissum ejusdem aëris non trahunt necessariò secum diversam altitudinem in Barometro, ut patet, comparando diem 31. Decembris 1696., vel 3. Januarii 1697. in quibus frigus intentissimum, cum die 4^a. vel 5^a. Januarii 1697. in quibus frigus remissum; imò die 8. Januarii frigus nullum afferitur, & tamen omnibus istis diebus eadem erat altitudo Barometri nempe 3--7 $\frac{1}{2}$. Similiter die 11. Januarii, in quâ frigus grande, & die 17. Januarii, in quâ frigus nullum, imò aër tepidus, qualis in Vere esse solet, & tamen utrâque illâ die erat eadem altitudo Barometri nempe nº. 4. 1. Alia his similia exempla ex Tabulâ facile colligi possunt.

A D N O T A T I O N E S

Quædam circa Thermometrorum Observationes.

NOto 1°. circa Observationes habitas per Thermometra à die 23. Januarii Anno 1697. usque ad 30. Augusti ejusdem anni, noto inquam 1°. quod in Thermometris, uno Orientali, nempe ad Orientem locato, & altero Occidentali, nempe ad Occasum sito, habitâ eadem horâ in utrâque observatione, nempe die 23. & 24. Januarii altitudo graduum semper major fuit in Orientali, quam in Occidentali.

Postmodum aliter locatis Thermometris, uno nempè in Meridionali situ, altero in Septentrionali, qui situs in subsequentibus omnibus observationibus non est amplius immutatus, & factâ adhuc in utroque Thermometro eâdem die, atque horâ observatione, semper observata est major altitudo graduum in Thermometro Meridionali, quâm in Septentrionali, incipiendo, ut dixi à die 23. Januarii 1697. & successivè progrediendo usque ad diem 23. inclusivè Mensis Martii ejusdem anni; licet ipsâ die 28. Januarii novum fuerit adhibitum Thermometrum Meridionale, ut ibi afferitur.

Verùm posteà die 24. Martii afferitur adhibitum novum rursus Thermometrum Meridionale, cùmque, etiam solito Septentrionali Thermometro factâ sequenti die observatione, cœpit apparere mutata proportio Thermometrorum; major scilicet altitudo in Septentrionali, minor in Meridionali; nam in Meridionali erat n°. 10--2. & Septentrionali n°. 10--3., ut patet ex Tabulâ; imò prætermis deindè ad plures dies observationibus in Thermometro Meridionali, sed iterùm die 28. Mensis Maii 1697. in utroque reassumptis semper observata est valdè notabiliter major altitudo in Septentrionali, quâm in Meridionali, & id quidem continuo progressu ad diem usque 28. Augus̄tī inclusivè ejusdem anni 1697.

Noto 2°. quod excessus altitudinis quousque in prioribus observationibus perduravit, in Meridionali respectivè ad Septentrionale erat trium vel saltem duorum plus minus gradum, at verò post adhibitum novum Thermometrum Meridionale incipiendo, ut diximus suprà, à die 28. Januarii, tunc excessus altitudinis in Meridionali respectivè ad Septentrionale, cœpit minor apparere, nimirum unius circiter gradū, ut patet ex Tabulâ in Analecto 2°. positâ. Similiter autem quandò in posterioribus observationibus à die 24. Martii, seu melius à die 28. Maii, adhibito juxta superiùs indicata novo Thermometro Meridionali, cœpit apparere major excessus altitudinis in Thermometro Septentrionali, respectu Meridionalis, tunc talis excessus singulo die observatus usque ad diem 28. Augus̄tī; ultrà quem non sunt factæ amplius observationes, erat quoque saltem duorum circiter gradum, sed reipsâ ut plurimū erat trium, & quid amplius, ut patet ex Tabulâ. Quæ porrò contraria mutatio excessum altitudinis modò in Meridionali Thermometro, modò in Septentrionali, an sit referenda in mutatum unum ex Thermometris, putâ Meridionale, an verius in aliud quid, nunc non excutio, præsertim cùm pariter

In Barometris Meridionali, & Septentrionali, quòrum nullum in totâ serie observationum afferitur mutatum, adhuc tamen à die 29. vel etiam 25. Decembris 1696., usque ad diem non quidem 25. Martii 1697., uti notatum est in Thermometris, sed benè 8. Maii 1697. altitudo erat major in Barometro Meridionali respectu Septentrionalis, & excessus hujusmodi altitudinis erat non

raro duorum & quid amplius graduum, at multò saepius trium etiam circiter graduum, ut patet ex Tabulâ. Verum in observationibus posterioribus à die scilicet 21. Maii usque ad 30. Augusti inverso ordine altitudo graduum erat major in Barometro Septentrionali, quam in Meridionali, sed tamen excessus non erat, secundum has observationes, tantus in Septentrionali respectu Meridionalis, quantus, secundum priores observationes, erat excessus in Meridionali respectu Septentrionalis; nam tunc, uti monuimus, altitudo Meridionalis excedebat plerumque ad tres gradus, & quid amplius. At verò nunc altitudo econtrà Septentrionalis nec per unum integrum gradum excedit Meridionale, sed solum per aliquot plus minus octavas partes unius integri gradus, ut patet legenti observationes in Tabulâ expressas.

Cæterum contraria hæc excessum altitudinis permutatio in his Parometris Meridionali, ac Septentrionali, quæ eadem semper fuere adhibita pro universâ observationum serie; cuinam causæ sit tribuenda, mihi non videtur tam promptum statuere, nisi forsitan variationi ortus Solis in diurnis circumlationibus, quæ scilicet Hyeme & post Veris initia fiunt proprius plagam Meridionalem; undè hæc magis forsitan à sole alteratur, tuncque major est altitudo in Barometro Meridionali respectu Septentrionalis; at verò appropinquante Veris fine, & succidente aestivo tempore, tunc Solis exortus diurnâ circulatione fiunt magis propè plagam Borealem; undè hæc magis forsitan à Sole alteratur, tuncque major evadit altitudo in Septentrionali Barometro respectu Meridionalis. Verumtamen admodum hæsitanter sint dicta; oportet enim animadertere an cætera bene consentiant.

3°. Noto quod ultimis diebus Jan: putâ 29. & 30., nec non aliis Febr: sequentibus, ut 1°. 2°. 7°. 8°. 9°. aliisque, in quibus observatum est modicum vel nullum frigus, tunc in Thermometro Meridionali, & proportionaliter in Septentrionali, altitudo graduum erat major v. g. gradus

n°. 10. & $\frac{12}{16}$ partes

vel n°. 10. & $\frac{6}{16}$

vel n°. 10. & $\frac{13}{16}$

vel n°. 10. & $\frac{7}{16}$

vel n°. 10. & 14.

vel n°. 10. & 10. &c.

At verò aliis diebus ejusdem Mensis Febr: in quibus observatum est frigus vehemens, seu admodum sensibile, ut die 3^a. Februarii, die 4^a. & 5^a. tunc in Thermometro Meridionali, & proportionaliter in Septentrionali, graduum erat aliquantulum minor v. g. n°. 10. 5 $\frac{1}{2}$ vel n°. 9. 10 $\frac{1}{2}$ vel 9. 9. vel 9. 12.

Neque dubium moveant Dies non ultimi Jan: nempè 25. 26. 27. & 28. in quibus afferitur frigus intensissimum, & tamen in Thermometro Meridionali

altitudo graduum designatur major, nempè graduum n°. 11. 10. vel 11. 11. &c. quām in supradictis diebus ultimis Jan: putà 29. & 30. ac sequentibus Februarii, in quibus frigus asseritur modicum, vel nullum; hoc, inquam, dubium movere non debet: si quidem in ambabus prædictis observationibus non est adhibita eadem mensura, nempè idem Thermometrum Meridionale; sed diebus non ultimis Jan: frigidissimis adhibitum unum, ultimis verò diebus ejusdem Jan: & sequentibus. Febr. non frigidis adhibitum aliud loco prioris; undè

Distincta Thermometra sèpè sèpiùs inter se pari passu non procedant, consequenter mensuratis unâ mensurâ diebus frigidissimis, & diebus non frigidis aliâ diversâ mensurâ (quod sic minimè factum in sequentibus Observationibus à me suprà allatis) non possunt benè illa inservire ad ostendendum intentum nobis propositum.

4°. Aliud fortassè utilius adnoto, videlicet frigus dierum intensissimum nec pendere à peculiari vento, nec absolutè ab ullo vento. Non à particulari vento, quia die 31. Decembris 1696. erat frigus intensissimum flante Coro; die 2. Jan: erat frigus quām intensissimum flante vehementer Phœnico, & die 25. Jan: erat frigus ingens valdè sensibiliter flante Circio, die verò 27. Jan: erat maximum frigus, sed flante vehementer aliquantulùm Euro & dieb. 25. Febr: & 2. Martii erat frigus non exiguum, sed flante vix sensibiliter Phœnico, & die 28. Febr: erat frigus non exiguum, sed flante vehementer Noto. Insuper verò, ut patet ex Tabulâ superiùs citatâ, diebus 26. & 28. Jan: erat frigus acutissimum, intensissimum, & sic etiam diebus 3. 4. 5. & 26. Febr: & aliis, absque ullo tamen vento. Quarè ex his & aliis, quæ addi possent, colligitur, dierum frigus nec à particulari vento procedere, nec absolutè ab ullo vento nobis sensibili.

Hic addo solùm, quòd flante Africo, semper in aëre frigus exiguum aut nullum est; ut patet ex cunctis (demptâ unâ) observationibus circâ hunc ventum habitis, putà observationibus dier. 29. & 30. Jan:, item dier. 1. & 18. Febr: item dier. 9. & 15. Martii. Dixi autem præter unam, quia observatio habita die 1^a. Martii (nisi error sit) asserit, Africo valdè flante, adhuc durare idem frigus dierum antecedentium, in quibus puta diebus 28. 27. & 26. Febr: notatur frigus maximum.

2°. Addo, quòd neque serenitas, aut nubes, nec calor ipse in aëre ambiente connexionem servant cum particulari vento, imò nec absolutè cum vento.

In primis serenitas (hoc nomine intelligo dum in aëre Solis splendor est purissimus, seu continuus, vel faltem plurimus) non connectitur cum particulari vento; nam die 31. Decemb: 1696. Solis splendor erat purissimus, & spirabat Corus. Die 2^a. Jan: 1697. Solis splendor plurimus, sed flabat Phœnix, qui etiam 4^a. die flabat, sed tunc Cœlo undique nubiloſo, & absque ullo Solis splendore: sic etiam die 31. Martii antè Meridiem nubilosa omnia flante Phœnico, post meridiem verò Sol pulchrè splendet Phœnico flante eodem modo,

Die 17. Jan: Sol continuus, sed flabat Zephyrus, sic etiam die 25., & 30. Martii.

Die 27. Jan. Solis splendor continuus, sed flante Euro. Quid simile etiam die 11. Aprilis.

Die 15. Martii Cœlum purissimum, sed flante Africo.

Die 12. Aprilis Cœlum serenissimum, sed cum vento à Meridie sensibili.

Præterea verò die 19. Febr. Sol pulchrè splendebat plurimâ illius diei parte, absque ullo tamen vento.

Et die 23. Cœlum purissimum absque ullâ nubeculâ, & absque ullo vento, nisi Circio vix sensibili.

Die verò 25. Cœlum purissimum, & absque ullo vento, nisi Phœnix vix sensibili, & sic quoque die 2^a. Martii, quamvis die 3^a. subsequenti eodem Phœnix vix sensibili Cœlum fuerit continuis nubibus obiectum.

Et die 8^a. Martii Cœlum serenissimum absque ullo vento, & sic etiam die 14. Martii, & aliis in Tabulâ notatis. Quare hinc

Patet, quod serenitas, seu splendor Solis in aëre nec connectitur cum particulari vento, sed indifferenter invenitur modò cum uno, modò cum altero, nec absolutè connectitur cum vento, & sine omni vento habetur.

Idem prorsus valet de Nubibus totum Cœlum occupantibus; nam hæ modo cum uno, modò cum alio vento observatæ sunt, ut patet ex Tabulâ, modò absolutè cum nullo vento, ut die 19, 20, 21, 22, 26. 28. Jan: in quibus nubila continua absque ullo vento, & sic quoque die 3, 5, 8, 11, 12, 13, 14. Febr:, & rursus die 4. & 5. Martii, item die 8. Aprilis, quibus singulis diebus nubila continua, & nullus ventus. Idem patet etiam aliis diebus, si Tabula bene* observetur.

Denique nec calor insignis in aëre connectitur cum particulari vento, nec absolutè cum vento; nam dies 16. Aprilis 1697. calida, & sicca cum vento ab Oriente lenissimo, &

Dies 25. calida, & Cœlum purissimum cum vento Orientali suaviter calorem temperante; imò die 26. Cœlum purissimum, magnus calor flante vento Orientali.

Item die 17. & 18. Junii Solis splendor purissimus, & calidissimus cum vento ab Oriente, &

Die 8. Augusti Solis splendor calidissimus vento ab Oriente mediocriter flante.

Præterea die 29. Aprilis Cœlum potius serenum, & tempus calidum sed vento à Septentrione leviter spirante.

Die 21. Maii Solis splendor plurimus cum magno calore, vento à meridie validè flante

Die 16. Junii calor, sed cum vento valido ab Occidente, & cum hoc vento vix sensibili dies 20. calidissima.

Dies 9^a. Julii cum Solis splendore plurimo calidissima cum vento inter Occidentalis & Septentrionalis, flante.

Tandem dies 4^a. Julii cum solis splendore plurimo calidissima, sed sine ullo vento; sic quoque die 28. Augusti. Die verò 15. Julii Sol calidissimus cum nubibus, sed silente prorsus vento. Quarè ex his, & aliis, quæ addi possent, constat, quòd nec insignis calor in Aëre connectitur cum particulari vento, nec absolutè cum vento.

5°. Deniquè noto juxtà totam observationum seriem in Tabulâ saepius laudatâ expressarum, quòd

Dies omnium frigidissimi fuere

Anno 1696. Dies 31. Dec. — } in quibus frigus intentissimum

An. 1697. Dies 12, 13, 15. Jan. }

Item Dies 2. Jan. in quâ multò intensissimum.

Dies 26. 28. Jan. in quibus maximum.

Et Diebus 4. 5. Februarii vehementer stringens

Item 26, 27. 28., in quibus ferè maximum.

Omitto alios dies Mensium Martii, Maii, & Junii, in quibus Tempesta frigida, ut patet in Tabulâ.

Dies omnium calidissimi fuere

Anno 1697. Dies 26. Apr. & 21. Maii, in quibus calor magnus

Dies 17, 18, & 20. Junii, qui calidissimi.

Sic etiam Dies 4. 9. 15. Julii, qui calidissimi

Item 8. Aug. & 28. calidissimi

Omitto alios dies Aprilis & Junii, in quibus tempesta calida.

Præterea altitudo maxima Thermometri Meridionalis (non tamèn considerato priore illo) utpotè paucissimis diebus adhibito putà 5. vel 6. Jan. 1697. at benè consideratis reliquis duobus ad omnes deinde observationes adhibitis uno post alterum;

Maxima igitur altitudo Thermometri

Meridionalis fuit gr.

Septentrionalis fuit gr.

Die 27. Febr. n°. 11. 3.

Die 20. Aprilis & ctiam 29. n°. 10. 15.

15. Martii n°. 11. 10.

7. Maii n°. 11. 3.

21. Martii n°. 11. 13.

8. Et etiam 13. Junii n°. 11. 8.

8. Martii n°. 12.

18. Et etiam 22. ejusd. n°. 11. 11.

14. Martii n°. 12. 4.

20. Jun. &

Omitto alios dies Feb. & Mart. in quibus parùm absimiles altitudines notantur.

4. ac 13. Jul. n°. 11. 12.

14. Jul. n°. 11. 13.

10. Et 15. Jul. etiam. n°. 11. 14.

28. Augusti n°. 11. 14.

9. Julii. n°. 11. 15.

Mi-

Minima Altitudo Thermometri

Meridionalis fuit gr.	Septentrionalis fuit gr.
Die 30. Maii	nº. 8. 0.
Prima Junii	nº. 7. 14.
22. Junii	nº. 7. 13.
31. Maii	nº. 7. 12.

Maxima Altitudo Barometri.

Meridionalis fuit gr.	Septentrionalis fuit gr.
Die 15. Jan. 1697.	nº. 4. 2 $\frac{1}{8}$.
23. Febr.	nº. 4. 2 $\frac{1}{8}$.
	Diebus 3., & 4. Junii
	1. Junii
	30. Augusti
	Eodem die sed aliâ horâ antecedenti.
	nº. 3. 0.

Minima Altitudo Barometri.

Meridionalis fuit	Septentrionalis fuit.
Die 1. Aprilis 1697.	gr. 3. 1 $\frac{1}{8}$
27. Febr.	3. $\frac{1}{8}$
14. Junii	1. 7 $\frac{6}{8}$
	Die 18. Febr. antè meridiem
	post meridiem
	26. Martii
	1. Aprilis
	27. Martii
	nº. 0. 7 $\frac{1}{8}$
	nº. 0. 7
	nº. 0. 7
	nº. 0. 6 $\frac{7}{8}$
	nº. 0. 5 $\frac{6}{8}$

Quædam Notæ circa Barometra & Thermometra inter se comparata, juxta Observationes in predictâ Tabulâ positas.

Noto 1°. Thermometra, & Barometra non ita sibi respondere, ut quâ die respectivè ad præcedentem crescit, vel decrescit altitudo graduum in Thermometro, tunc etiam crescat, vel decrescat altitudo in Barometro; licet enim hoc non tam raro contingat, saepius tamen contrarium evenit, quod manifestè patet ex Tabulâ.

	In Meridionali Thermometro	In Barometro
Die 29. Jan. 1697.	nº. 10. 2	nº. 4. 1 $\frac{1}{8}$
30.	nº. 10. 12 crescit	nº. 3. 7 $\frac{1}{8}$ decrescit
31.	nº. 10. 7 decrescit	nº. 4. 1 $\frac{6}{8}$ crescit
Die 1 ^a . Feb.	nº. 10. 6	nº. 3. 7 $\frac{2}{8}$
2 ^a .	nº. 10. 12 crescit	nº. 3. 5 $\frac{1}{8}$ decrescit
3 ^a .	nº. 10. 5 $\frac{1}{2}$	nº. 3. 5
4 ^a .	nº. 9. 9 decrescit	nº. 3. 6 $\frac{7}{8}$ crescit

Et quid simile observatur in aliis pluribus subsequentibus diebus finè ullâ tamen certâ regulâ.

	Similiter in Septentrionali Thermometro,	& Barometro
Die 29. Jan. 1697.	nº. 9. $5\frac{1}{2}$	nº. 1. $5\frac{1}{2}$
30.	nº. 10. 13 crescit	nº. 1. 3 decrescit
Die 3. Febr.	nº. 9. $5\frac{1}{2}$	nº. 1. $1\frac{1}{2}$
4.	nº. 8. $9\frac{1}{2}$ decrescit	nº. 1. $3\frac{1}{2}$ crescit
Die 5.	nº. 8. $13\frac{1}{2}$	nº. 1. $3\frac{1}{2}$
6.	nº. 9. $7\frac{1}{2}$ crescit	nº. 1. 2 decrescit

Et quid simile observatur in pluribus aliis succendentibus, dies nulla tamen constanti lege.

Noto 2°. neque etiam sibi mutuò respondere quoad dies maximæ altitudinis graduum, nec pariter minimæ, quod totum patet ex Tabulâ, imò etiam ex suprà notatis à nobis circà maximas, & minimas altitudines tam in Thermometris scorsim spectatis, quàm in Barometris; nam juxtâ ibi adnotata

Altitudo maxima fuit.

Thermometri Meridionalis. Barometri Meridionalis.

Die tam 8. quàm 14. Martii nº. 12. 4	Die tam 15. Jan. quàm 23. Feb. nº. 4. $2\frac{1}{2}$
Thermometri Septentr.	Barometri Septentr.

Die 15. Julii, & 28. Aug. nº. 11. 14	Die 30. Augusti	nº. 2. $6\frac{6}{7}$
Imò die 9. Julii	nº. 11. 15	Imò eodem die sed horis præced. nº. 3.

Altitudo minima fuit.

Thermometri Meridionalis Barometri Meridionalis

Die 21. Junii	nº. 7. 13	Die 21. Feb.	nº. 3. $0\frac{1}{2}$
Imò diè 31. Maii	nº. 7. 12	Imò die 14. Junii	nº. 1. $7\frac{1}{2}$

Thermometri Septentr. Barometri Meridionalis.

Die 4. Feb.	nº. 8. 10	Die 1. Aprilis	nº. 0. $6\frac{1}{2}$
Imò eod. die, sed horis præced. nº. 8. $9\frac{1}{2}$		Imò die 27. Martii	nº. 0. $5\frac{6}{7}$

Quarè ex hix omnibus liquidò constat Incrementa, & Decrementa graduum in Thermometris, ac Barometris non ab eâdem causâ pendere, sed incertâ, ac variâ prorsus methodo procedere.

Aliæ, & alio modo Adnotationes circà observata in prædictâ Tabulâ Qualitatum Aëris expressa procul dubio fieri possent, quas interim solertioribus relinquimus.

D E

INSECTIS.

D E I N S E C T I S.

Orruptio seu putrefactio , prout Nobis videtur , nonnisi digestio , seu Alteratio quædam est rerum , quâ de unâ sensibili specie transeunt in alteram , undè veteres ipsam quoque concoctionem $\Sigma\pi\psi\pi$, aliquando nominarunt . Formæ rerum æternæ ac certæ sunt , ac infinitatem abhorret Natura ; parres ergo productiones pari sub conditione molietur . Quod igitur cunctorum Generatio Animantium ex ovo originem ducat , cum de Quadrupedum nec non ipsius nominis volatilium etiam , ac Piscium ortu ex ovo res jam notior evaserit , cur quæso idem circâ Insecta in dubium ponetur ? Quapropter licet ista ex putri materiâ profici sci à tot sæculis , imò etiam nunc à non paucis perperam creditum , nihilominus jam antè nos Viri apud recentiores experientissimi quorum agmen dicit celeberrimus Redi , quamplurimis observationibus satis reprobarunt , neque aliter experientia nos docuit , dum positis plaustris in aliquo Campo , ibi sæpius non aderant muscæ , aliave Insecta , quæ postmodum in multitudinem propè infinitam excreverunt non finè maximo militum fastidio . Quænam ergo fuit eorum generandorum germana ratio ? Nunquid ubertas putredinum varii generis ? hæc utique occasionem aliquam præbuit , reipfâ tamen non effecit ; siquidem ubi primùm Insecta exigui numeri oblato tam abundanti pabulo optimè nutriebantur , ibi postmodum tanquam in congruo niido propria etiam locarunt ova , quæ , accepto idoneo incubationis fomento , ac novæ fermentationis principiis , novas deinde Insectorum myriades protulerunt . Non igitur à stratis illic passim Cadaveribus fuere progenita , at in illis : sicut enim si parvulos Testudinum fœtus vere novo ex Terrâ prodire cernas , non proinde ex Humo earum origo est , cum nobis planè constet earum ova etiam integro anno latuisse defossa , ut nimirum Terra veluti uterus interno calore tepidus , & externo deinde aëris , ac Solis amplius incalescens ovis illis sensim incubatum præberet , & fœtus demum excluderentur ; sic proportione servata intelligere convenit tum de Insectis illis , tum de reliquis nativitatem suam in herbis , floribus , fructibus , cortice , gallis , aliisque id genus habentibus ; hæc enim cuncta Piscium (plurimorum) more in lucem veniunt , quos ova in luto ponere ,

ubi depressior est aqua , ut ibi maturescant ipsarum fœtus , jam diu satis innotuit . Quod & Locustarum exemplo , quæ lutæ & aquæ videntur filiæ , inferius à nobis afferendo amplius firmabitur .

Neque hic penitus reticendum , quòd prima Budensi obsidione Epidemicus quidam morbus inter nos grassabatur , quo homines nonnisi ferè internis Vermibus vexabantur & ego ipse in magnum vitæ discrimen videbar adductus , continuâ Vermium molestissimâ per os ejectione , neque aliter cæteris accidere poterat , ubi tot inter hominum , equorumque cadavera non modò nidos sibi sed & prolem numerosam fecerant obscena animalcula , quorum minima ac levia semina ventus , & saepius aër tam ad coquinaria , & vinaria vasa , quām in os ipsum ob locutionem aut aliter patens , facile immiserat , indè verò in Ventriculi cavitatem facilè delabentia , & à succis ibi repertis aptam pro novi animalculi exclusione fermentationem adepta , ita Vermes illi nobis admodùm infensi hostes ortum suum intrà nos ipsos duxere .

Quod totum consonat observationi in Aquilæ Anatomia aliàs memoratae in cuius intestinis (quemadmodùm delineari curavimus) quosdam Vermiculos offendimus , occasione quidem putredinis , sed aliâ verè effectivè causâ progenitos , cùm in Aquilæ communiter cadaveribus vescantur , quæ etiam ab aliis Infectis lambuntur , & horum fœtura fædantur , consequenter multa hujusmodi semen ab Aquilis deglutiuntur , in quarum ventriculis invento apto nido seu utero Vermes abundè proferunt .

Non ignoro posse aliquos hunc Vermium sive in nobis , sive in Aquilis ortum ab ovis deducere , non illis quidem extrinsecus illatis , sed congenitis , & novæ fermentationis occasione exclusis , quibus sanè non est animus refragari , præser-tim cùm unà mecum adversus putredinis patronos sentiant , qui naturæ ipsi quodammodo injuriam faciunt , putantes artificium adeò mirabile animalis noviter geniti ab ipsâ absque præordinato semine , sed fortuito putrescentis corporis succorum concursu procreari . Horum siquidem hominum placitum extrà rationem esse , jam indicata , & alia plura id genus experimenta satis , superque convincunt .

I N S E C T A,

Quæ, ad Ripas Danubii & Tibisci inveniuntur.

	<i>Anclytra bipennia.</i>	<i>Apes.</i> <i>Papiliones.</i> <i>Blattæ, Muscæ.</i>
	<i>Anclytra quadripennia.</i>	{ <i>Papiliones.</i>
<i>Terrestria.</i>	<i>Vagini pennia.</i>	{ <i>Locustæ.</i> <i>Scarabæi.</i>
	<i>Pedata non alata.</i>	{ <i>Cimices.</i> <i>Araneæ.</i> <i>Erucæ.</i> <i>Fullones.</i>
<i>Sunt, Vel.</i>	<i>Circà Aquas vagantia.</i>	<i>Anclytra quadripennia.</i> { <i>Perlæ.</i> <i>Perlæ.</i> <i>Anclytra bipennia.</i> { <i>Muscæ.</i> <i>Culices.</i>
	<i>In Aquis degentia.</i>	{ <i>Vermes lit: A.</i> <i>Vermes lit: B.</i> <i>Squillæ.</i>

Duo inter Cætera, Notanda veniunt.

Primò Papilionis species; Claff. I. Fig. a.

Secundò, Locustæ species; Claff. III. Fig. 6.

INSECTA TERRESTRIA,

Anelytra, Bipennia.

*Vespæ.**Blattæ.**Papilio.*

Anno 1688. die circiter 20. Augusti cùm navi obviam irem Serenissimo Duci Lotharingiæ in Castra, quæ ad Belgradum Cæfarei, locum obsidentes ponebant, properanti contigit mihi vide-re in Danubio non longè à confluentibus Tibisci quoddam papi-lionum genus in maximâ copiâ ibi circumvolitantium, consimile planè ei quo Zahn in sua mundi mirab. Oeconomia scrutin. 4. disquisit. 3. cap. 18. §. 2. allegat. Undè etiam illum locum hîc exscribere, & ipsius insecti figuram hîc delineare operæ pretium duxi, is verò sic se habet.

„ Papilionis quandam speciem circà Mosam Fluvium quotannis mirè produci „ solitam memorat Zodiacus Medicogall. Ann. 2. mens. Septemb. Obs. 3. his „ verbis: singulis annis octiduò aut decendio antè vel post festum D. Laurentii, si „ serenum fuerit tempus per biduum, aut triduum circà vesperam animadvertisit „ emergere à flumine Mosâ insignis Papilionum copia albissimorum, pellucidissi- „ morum, extremæ tenuitatis, exiguo post tempore in flumen relabentium; ea „ propter Mannæ Cœlestis nomine donatorum. Ejusmodi insecta planè inter se „ Tom. VI.

„ similia ope binarum alarum , summâ tenuitate & pelluciditate præditarum ,
 „ non secùs ac reliquum corpus volitant : in extremitate quæ capiti obversa
 „ est , obtinentia duas productiones capillari tenuitate pollicari longitudine , cau-
 „ dæ bifurcatæ quandam speciem præbentia quoad reliqua non ad figuram spe-
 „ ctantia ; vide loc. citat.

Papiliones.

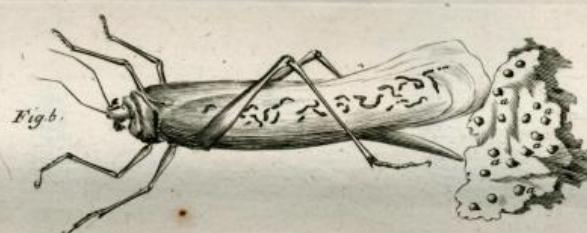
Anelytra.

Quadripennia.

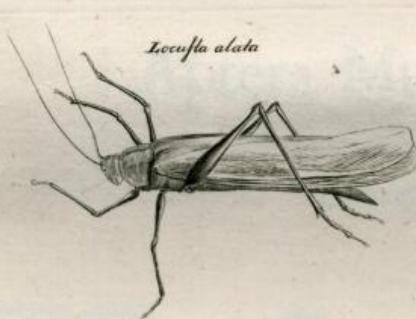
INSECTA TERRESTRIA,

Vaginipennia.

Locustæ.

Hæc species Locustarum anno 1689. 90. & 91. Hungariam, Moldaviam, Valachiam, Bulgariam & Serviam miserabiliter infestarunt.

Notandum prætereà, quòd anno 1691. circà æquinoctium autumnale via propè Lippam, ultrà milliare integrum, talibus Locustis fuerit repleta, & quidem omnibus mortuis, & inter glebas terræ lutoſæ foraminibus a. a. a. undique perterebatas, jacentibus. Foraminibus hisce vila est inesse quædam materia, quod sinè dubio semen erat, ab hisce animalculis ingestum, ex quo terræ caloris incubantis beneficio futuro anno nova pocreari solent.

*Locusta alata**Locusta non alata**Scarabæi.*

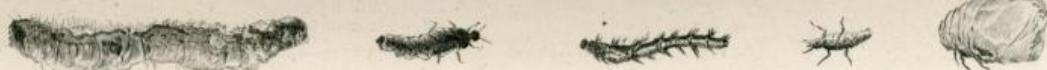
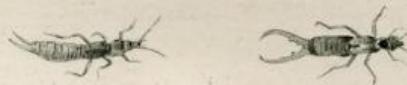
INSECTA TERRESTRIA,
Pedata non Alata.

Cimices.

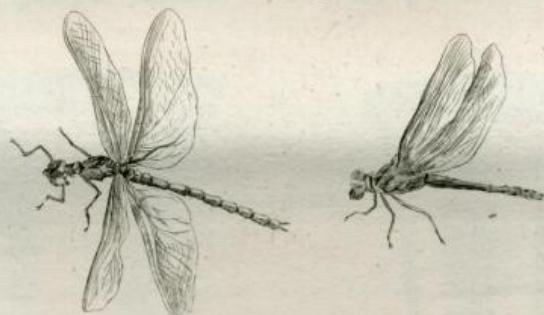
*Cimex hierundinariæ (a.a)
per Microscopium visa (b.b)*

Araneæ.

INSECTA TERRESTRIA,
Aptera Multipeda.

*Erucæ.**Fullones.*

INSECTA, CIRCA AQUAS VAGANTIA;
Alenytra Quadripennia.

*Perlae.**Perla**Anelytra Bipennia.**Perla**Muscæ.**Musca**per Microscop. visa*

Harum ingens copia visa est in Danubio propè Thabor, anno 1696. die 18. Junii.

*Culices.**Culex**Culex**Culex**Culex militum in Caffris**Culex per Microscop. visa*

I N S E C T A   A Q U A T I C A ,
 S I V E
 In Aquis degentia.

In palude propè Sablia.

In piscinâ ad Sobodisca.

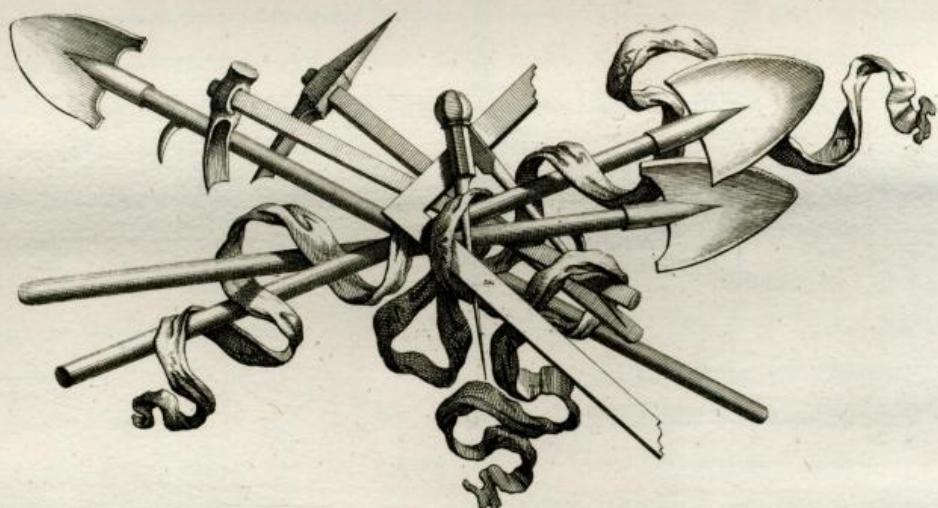
Tipulæ, a. a. a. a. a.

Per Microscopium
visæ b. b. b.

Vermes Capilliformes a. a. a.

Per Microscopium
visi. b.

In Foraminibus Tibisci ubi Cancri reperiuntur.

T O M I V I.

MISCELLANEARUM OBSERVATIONUM,

I N D E X

M A T E R I A R U M

E T O R D O

T A B U L A R U M.

DE Fontibus Danubii

Pag. 1. ad 6

Post folium D.

Tabula I. Delineatio Topographica veræ scaturiginis Danubii— II. *Traetus Regionis Doneeschingæ &c.*— III. *Delineatio Topogr. fontium quos vulgo Danubii vocant.*— IV. *Mappa situationis fontium Danubii*— V. *Profila duo*

Observationes Anatomicæ in avibus &c. 9. ad 11.

Tabula VI. Anatomia Aquilæ Melanætos— VII. *Onocrotalus*— VIII. *Onocrotali Offa &c.*

Observationes Anatomicæ de Husone

15

Tabula IX. Explicatio Viscerum Husonis— X. *Anatomia Husonis*— XI. *Ocophagus Husonis*— XII. *Vesica natatoria aperta*

Tom. VI.

— XIII. *Glandula, pars intestini, oculus &c.*— XIV. *Lopus Hepatis &c.*— XV. *Hepar.*— XVI. *Lien & Cor*— XVII. *Sceleton Husonis*— XVIII. *Dissectio parvi Husonis &c.*

— XIX.

— XX. } *Pertinentes ad prædictum Husonem*

— XXI. }

Observationes Anatomicæ in Lutrâ

16

Tabula XXII. Renes & Uterus Lutreæ— XXIII. *Hepar & Pulmones*De experimentis ad mensurandam velocitatem aquæ
Danubii & Tibisci 23

Tabula mensuræ velocitatum aquæ Danubii 25

— — — — — Aquæ Tibisci 27

Annotationes ad Tabulas præcedentes 29

De varietate aquarum Danubio sese immiscientium 33

Sss

Tabu-

<i>Tabula XXIV. Experimentorum &c.</i>	<i>Tabula XXVII. Cornua speciosa Arietis &c.</i>
— XXV. Experimentorum habitorum in aquis thermalibus &c.	— XXVIII. Cornua Damæ monstrofa
— XXVI. Experimentorum & Anatomiae fontium aquæ cupreae &c.	Observationes habitæ cùm Barometris & Thermometris 85
Adnotaciones circà observationes & experimenta suprà notata 43. ad 48	Tabula repræsentans variationes qualitatum aëris 87. ad 100
Catalogus Plantarum circà Danubium spontè nascientium 51. ad 76	Adnotaciones circà observata in Barometris &c. 101. ad 110
De Quadrupedibus ad ripas Danubii 79. ad 82	De Insectis Danubii & Tibisci. 113. ad finem usque.

X E D M I I
F I N I S.

Hagæ Comitum ex Typographiâ & Iconographiâ.

R U T G. C H R I S T. A L B E R T S.

DELINEATIO TOPOGRAPHICA
**ALTISSIMÆ ATQUE ADEO VERÆ SCATURIGINIS
 DANUBII, FL:**

Ubi monendum, tenuissimos illos ramusculos aquæ à rusticis, pro irrigandis pratis ita esse
 excavatos; et, si hoc non foret, aquam, sine dubio, alveolo uno, aut saltet paucioribus de-
 fluxuram fuisse.

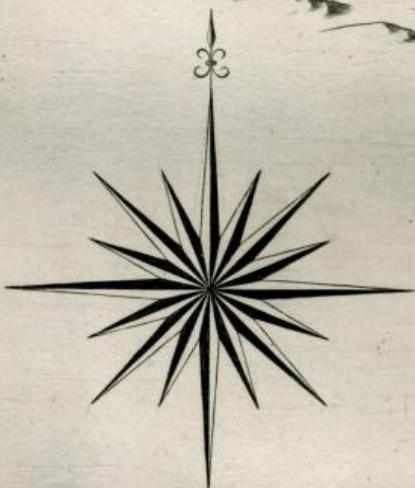
MAPPA.

in quā

TRACTUS REGIONIS INTER DONESCHINGĀ,

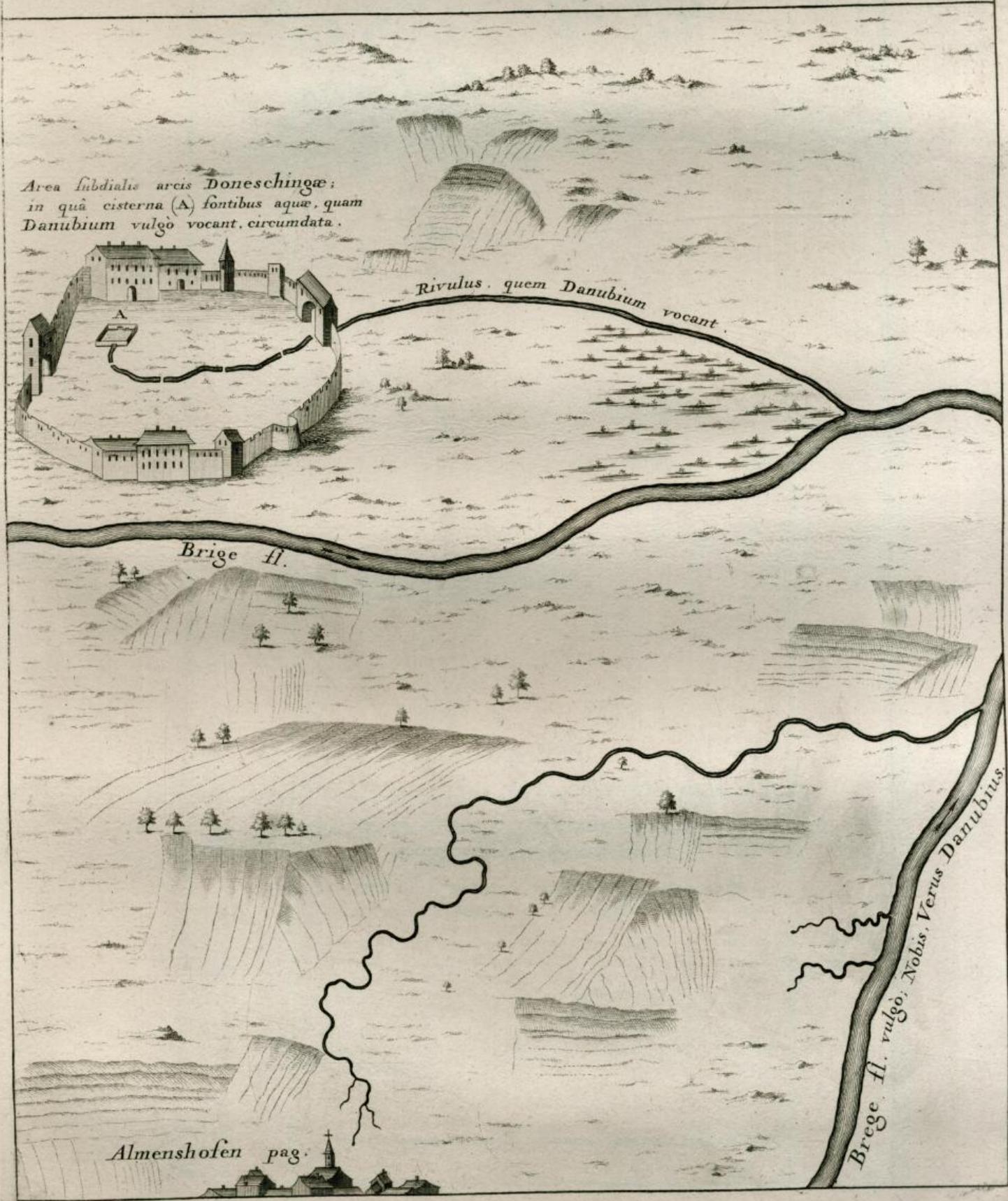
et Veros Danubii Fontes interjacentis Geographicè repræsentatur.

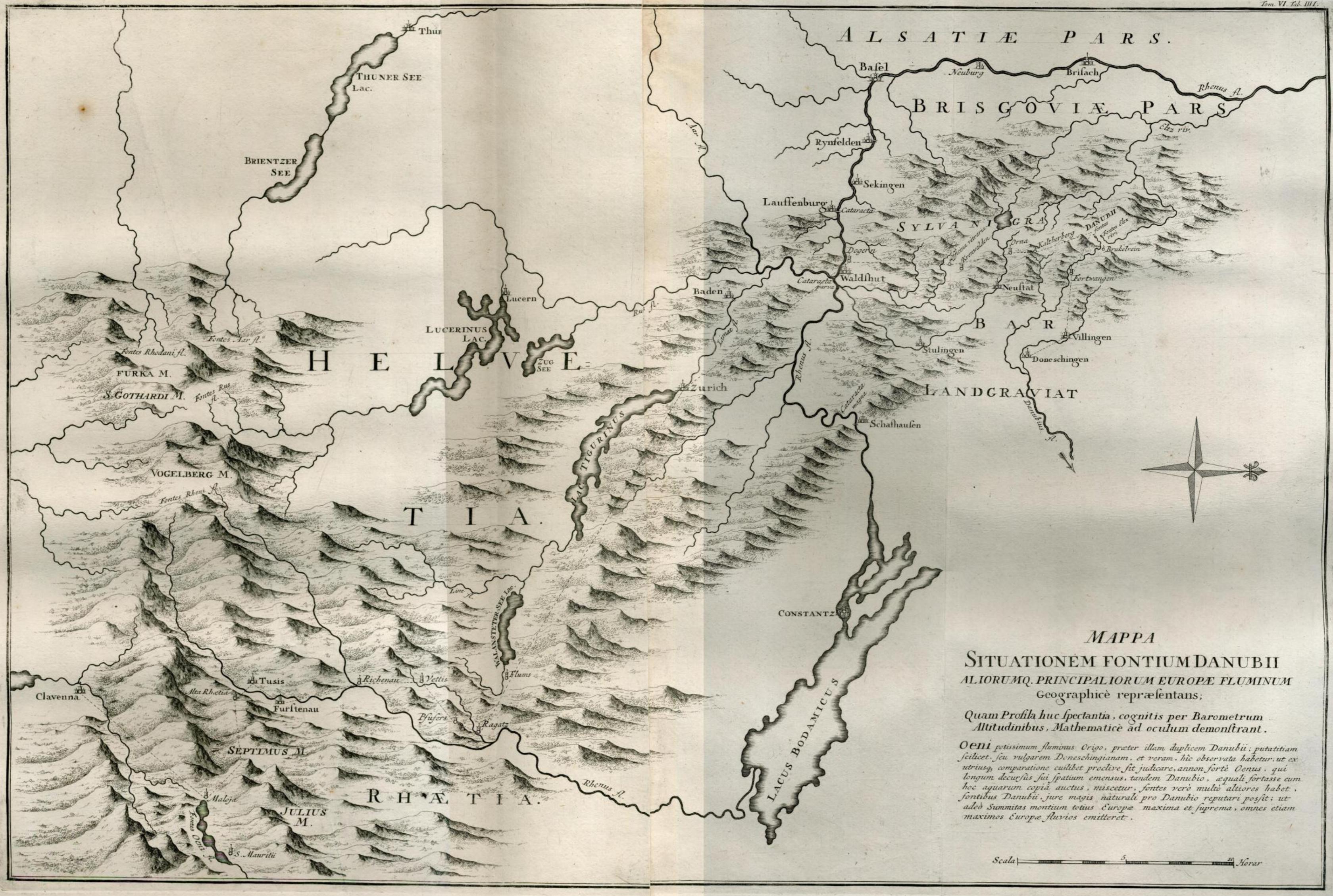
Ut hoc etiam modo facile curvis appareat, quam minus recte in Doneschingā arce fontes Danubij quærantur; quam naturali è contrà jure illa scaturigo aquæ, quæ est prope Brukelrein in altissimo totius sylvæ Herzyniæ monte pro Veris Danubii fontibus habenda sit.

Scala 3 Horar.

DELINEATIO TOPOGRAPHICA
FONTIUM, QUOS VULGO DANUBII VOCANT,
IN DONE SCHINGEN;

ut, quam apte, vel inepte hoc Fontium Danubii nomen isti scaturi-
gini aquæ conveniat, exinde patescat.

MAPPA
SITUATIONEM FONTIUM DANUBII
ALIORUMQ. PRINCIPALIORUM EUROPAE FLUMINUM
Geographicè repræsentans;

Quam Profila huc spectantia, cognitis per Barometrum
Altitudinibus, Mathematicè ad oculum demonstrant.

Oeni potissimum fluminis Origo, præter illam duplēm Danubii: putatim scilicet. seu vulgarem Doneschingianam. et veram, hic observata habetur; ut ex utriusq. comparatione cilibet preclive sit judicare, annon fortè Oenus, qui longum decursus sibi spatiū emensus, tandem Danubio, æquali fortasse cum hoc aquarum copia auctus, miscetur, fontes verò multo altiores habet, fontibus Danubii, jure magis naturali pro Danubio reputari posſit; ut adē Summitas montium totius Europæ maxima et suprema, omnes etiam maximos Europæ fluvios emittaret.

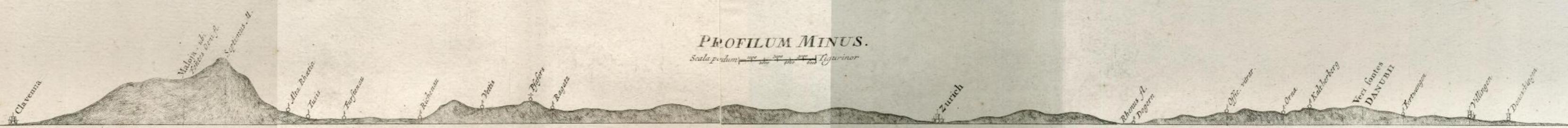
PROFILA DUO

RE EADEM SED MAGNITUDINE SCALÆ DIVERSA

ad Mappam Situationis Fontium Danubii, aliorumq; fluviorum insignium spectantia,
 in quibus
 diversæ Altitudines tum Danubii, Oeniq; fluminum, tum alterum inter utrumq; interiacentum locorum, instrumento
 barometrico observatae, juxta scalas appositus, in minori Profilo Generaliter saltē, in majori verò multò
 distinctius ad oculum representantur.

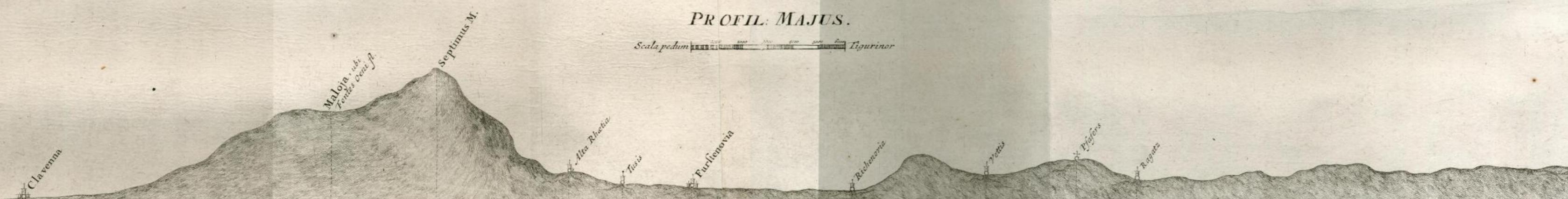
PROFILUM MINUS.

Scala pedum 200 300 400 500 600 Tigurinor

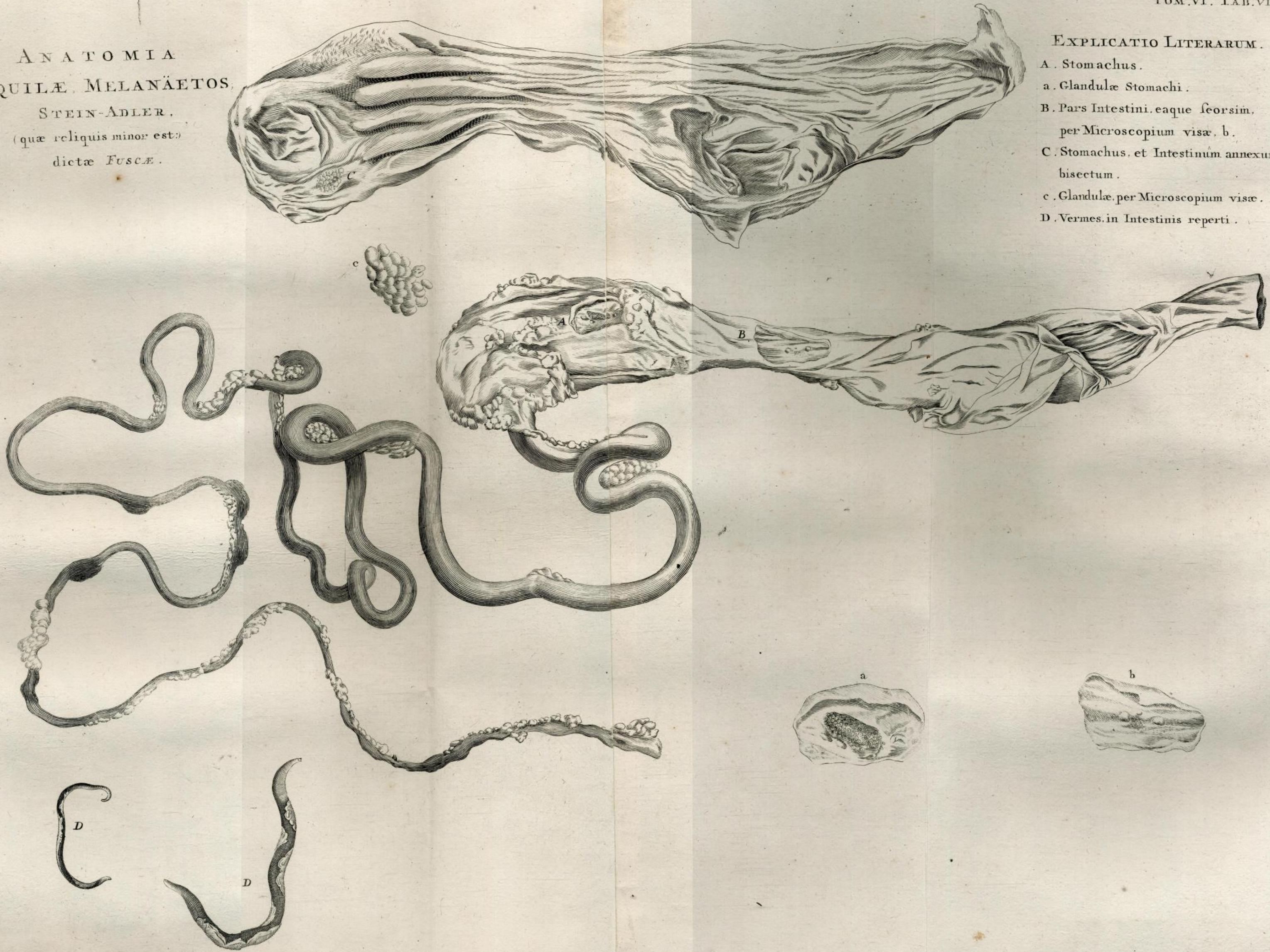
PROFIL: MAJUS.

Scala pedum 200 300 400 500 600 Tigurinor

DANUBII veri fontes.

ANATOMIA
AQUILÆ. MELANÄETOS.
STEIN-ADLER,
(quæ reliquis minor est)
dictæ FUSCE.

EXPLICATIO LITERARUM.

- A. Stomachus.
- a. Glandulæ Stomachi.
- B. Pars Intestini. eaque seorsim,
per Microscopium visæ, b.
- C. Stomachus, et Intestinum annexum,
bisectum.
- c. Glandulæ per Microscopium visæ.
- D. Vermes. in Intestinis reperti.

ONOCROTALUS, sive PELECANUS, ALDROVAN.

EXPLICATIO LITERARUM.

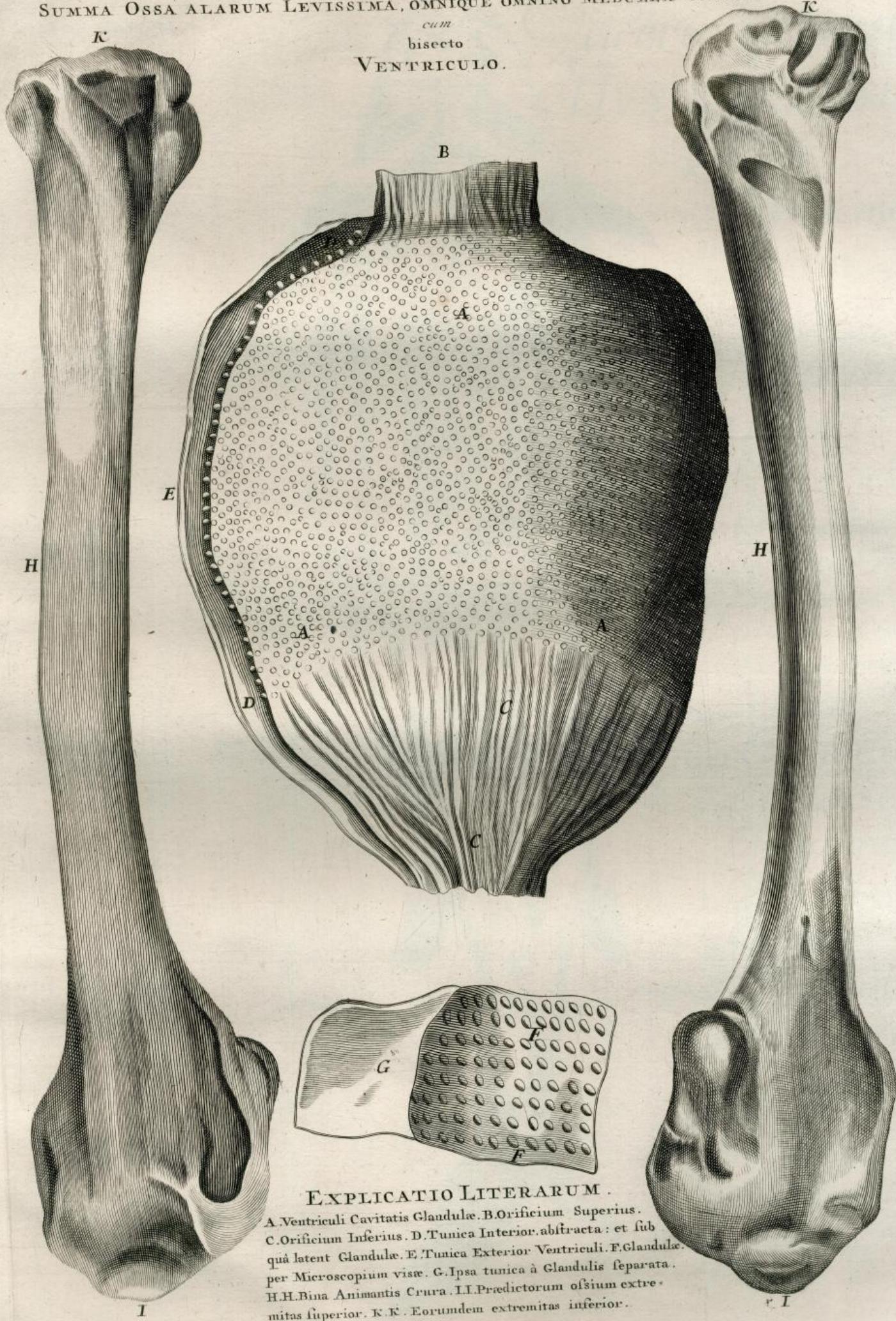
TOM. VI. TAB. VII.

A. A. Bifurcatio Asperæ Arteriæ: cum. a. Epiglottide. B. Rostri margo superior: colore atro-griseo notatus.
C. Margo Rostri inferior, rubicans. D. Bursa, sive, Marsupium. E. Bursæ insertio ad Collum.
F. Oesophagus. G. Ventriculus. H. H. H. Intestina, ad 300. circiter digitos, longa. I. Intestinum Coecum Duplicatum.

ONOCROTALI

SUMMA OSSA ALARUM LEVISSIMA, OMNIQUE OMNINO MEDULLA CARENTIA.

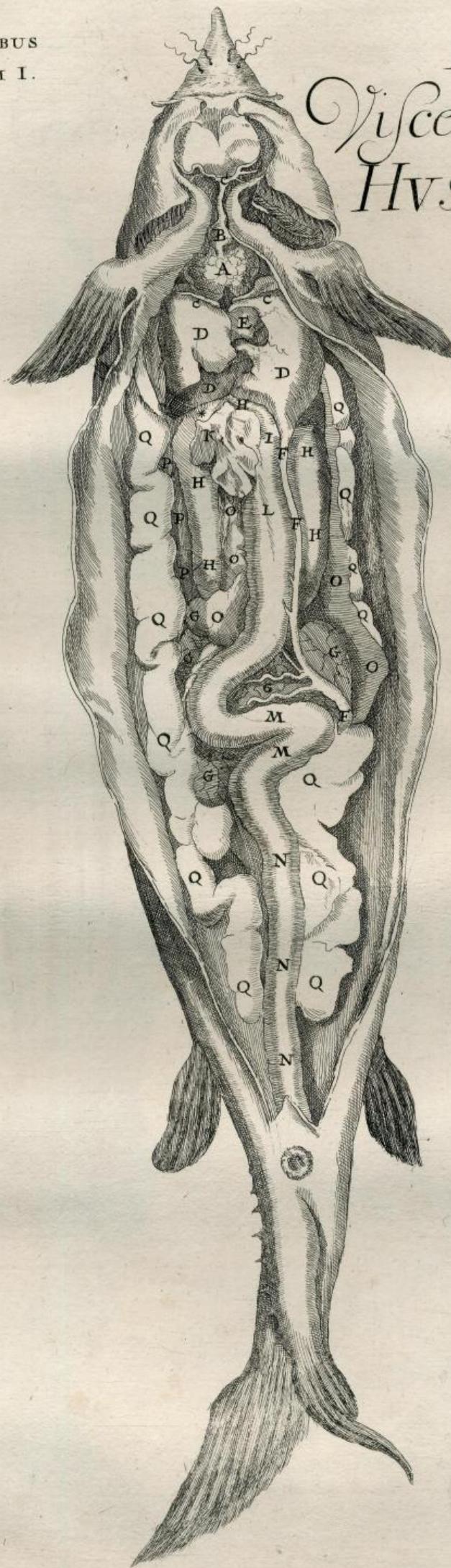

EXPLICATIO LITERARUM.

A. Ventriculi Cavitatis Glandulae. B. Orificium Superius.
 C. Orificium Inferius. D. Tunica Interior. abstracta : et sub
 quâ latent Glandulae. E. Tunica Exterior. Ventriculi. F. Glandulae.
 per Microscopium visae. G. Ipsa tunica à Glandulis separata.
 H.H. Bina Animantis Crura. I.I. Predictorum ossium extre-
 mitas superior. K.K. Eorumdem extremitas inferior.

PERTINENS CUM SEQUENTIBUS
OCTO TABULIS AD HUSONEM I.
VULGO MORONA.

EXPLICATIO Viscerum ac Intestinor. Husonis APERTI.

- A. Cor.
- B. Arteria magna.
- C. Arteria, in & Canaliculos divisa, quæ in branchias se insinuant.
- C. Diaphragma.
- D. Hepar.
- E. Vesica fellea.
- F. Canalis, sive forte Portæ Veneæ, ad Hepar ascendens et cum Intestinis secundum ipsorum longitudinem communicans.
- G. Lien.
- H. Oesophagus.
- I. Pilorus.
- R. Pancreas.
- L. Duodenum.
- M. Ileon.
- N. Rectum.
- O. Mesenterium.
- P. Vesica Nataatoria.
- Q. Lactes.
- *. Ventriculus.

Anatomia Husonis.

FIG. I.

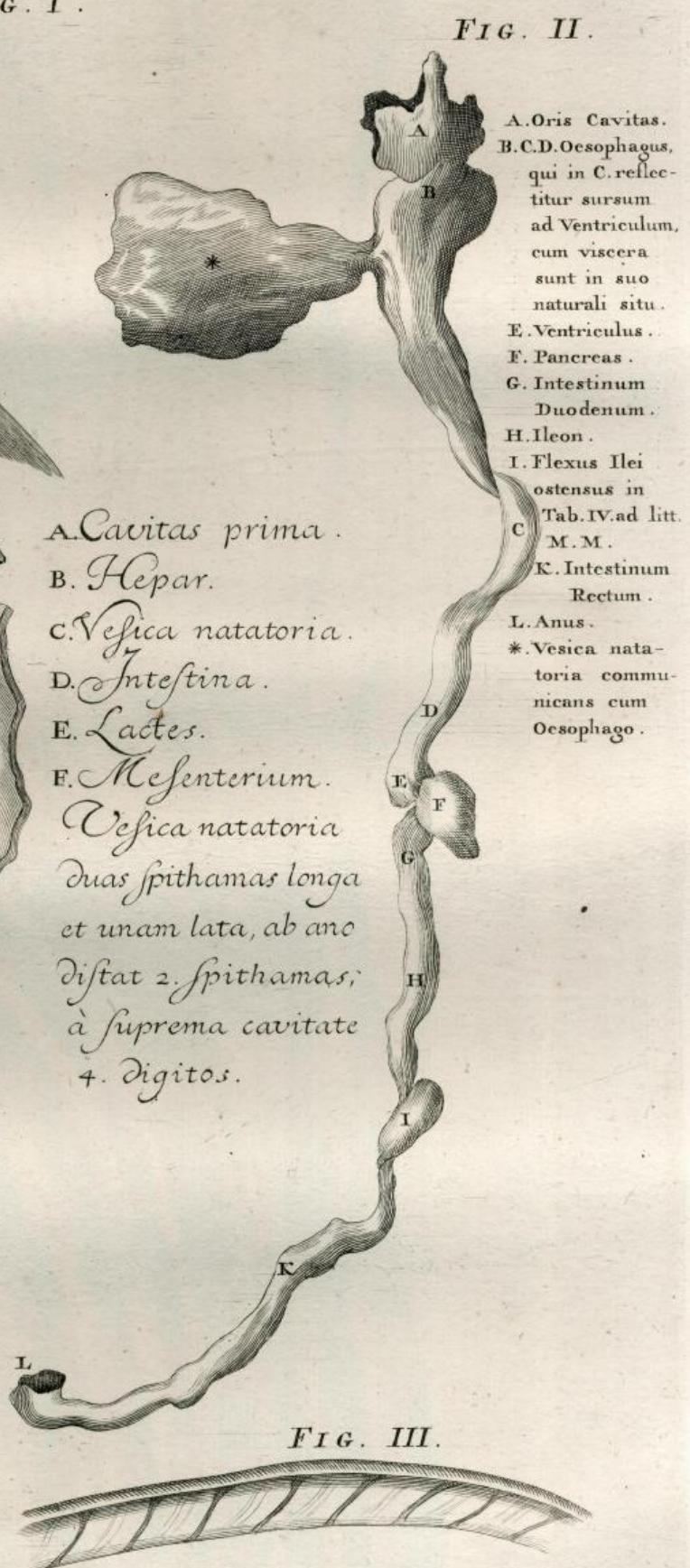
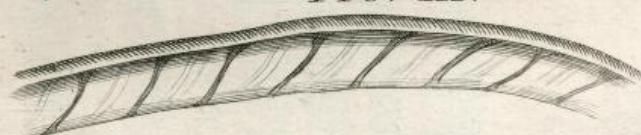
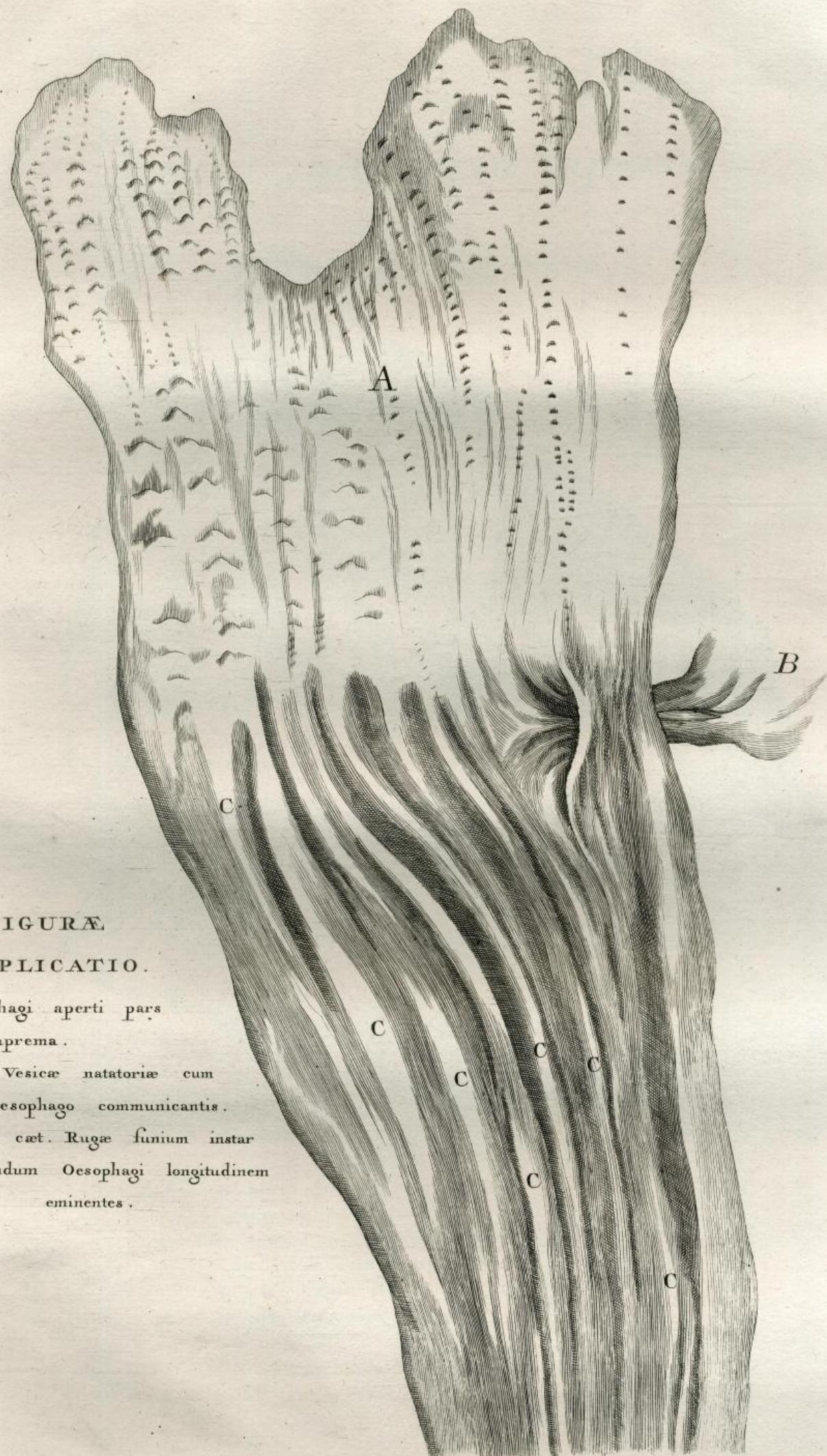

FIG. II.

Intestini Recti Valvula Cochlearis.

FIGURÆ
EXPLICATIO.

- A. Oesophagi aperti pars suprema.
- B. Pars vesicæ natatoriae cum Oesophago communicantis.
- C.C.C. et cæt. Rugæ funium instar secundum Oesophagi longitudinem eminentes.

Vesica natatoria aperta.

FIGURÆ EXPLICATIO.

- A. A. Pars Vesicæ natatoriæ interior, crispaturis undique rugosa, mucilaginosa, coloris albi.
- B. Pars exterior, a qua, Vesica leniter exsiccata, cuticula interior A. A. abstrahitur, et in multiplicem usum adhibetur. Colore cinereo-liuido maculata conspicitur.
- C. Pars, quâ Oesophago adhæret.

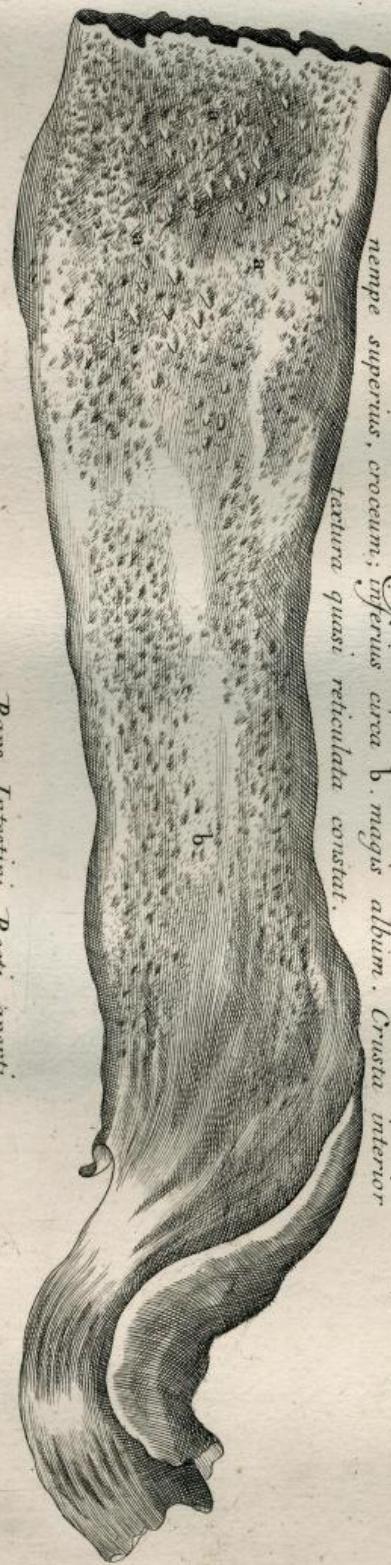

*Glandula cum
annexo frustulo
intestini.*

*Hæc ex durioribus tuberculis tota quasi
et conglomarata. Se autem aperit ad
Pylorum a. Est b. Pars Ventriculi.
c. Pars Intestini Duodeni.*

*Eadem
Glandula Intestinis
adjacens que forte vices
Pancreatis gerit.*

*Pars Intestini Recti aperi-
tus.
substantia carneo-fibrosa cum a.a.a. et cæt. salivulis.*

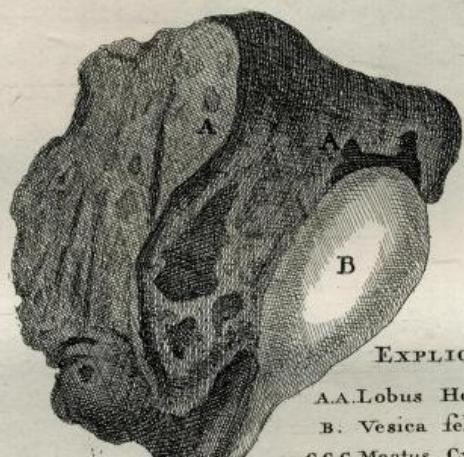
Oculus.

Glandula bissecta.

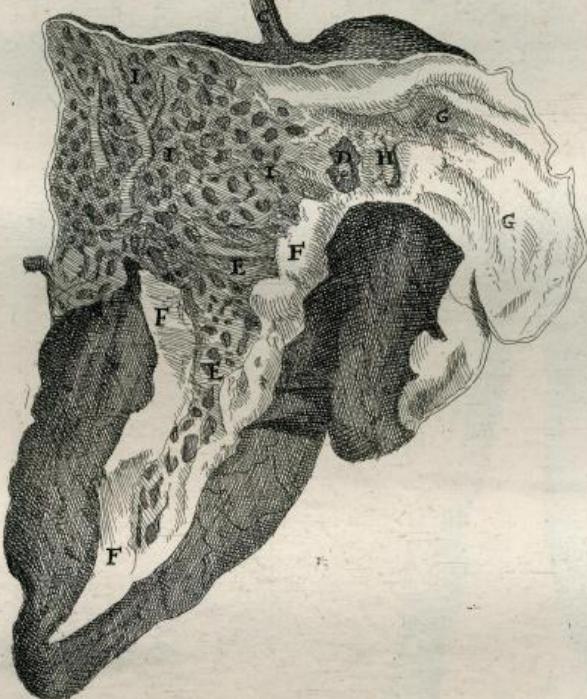

*Parum partium conjunctionem
vide in sectionis Pisces totius
delineatione.*

EXPLICATIO.

- A.A. Lobus Hepatis.
- B. Vesica fellea.
- C.C.C. Meatus Cysticus.
- D. Orificium eiusd. Meatus.
- E.E. Glandula gerens vices
Pancreatis, dissecta.
- F.F. Parietes crassi eiusdem
Glandulæ.
- G.G. Pars Ventriculi.
- H. Pylorus.
- I.I.I. Portio Intestini Duodeni.

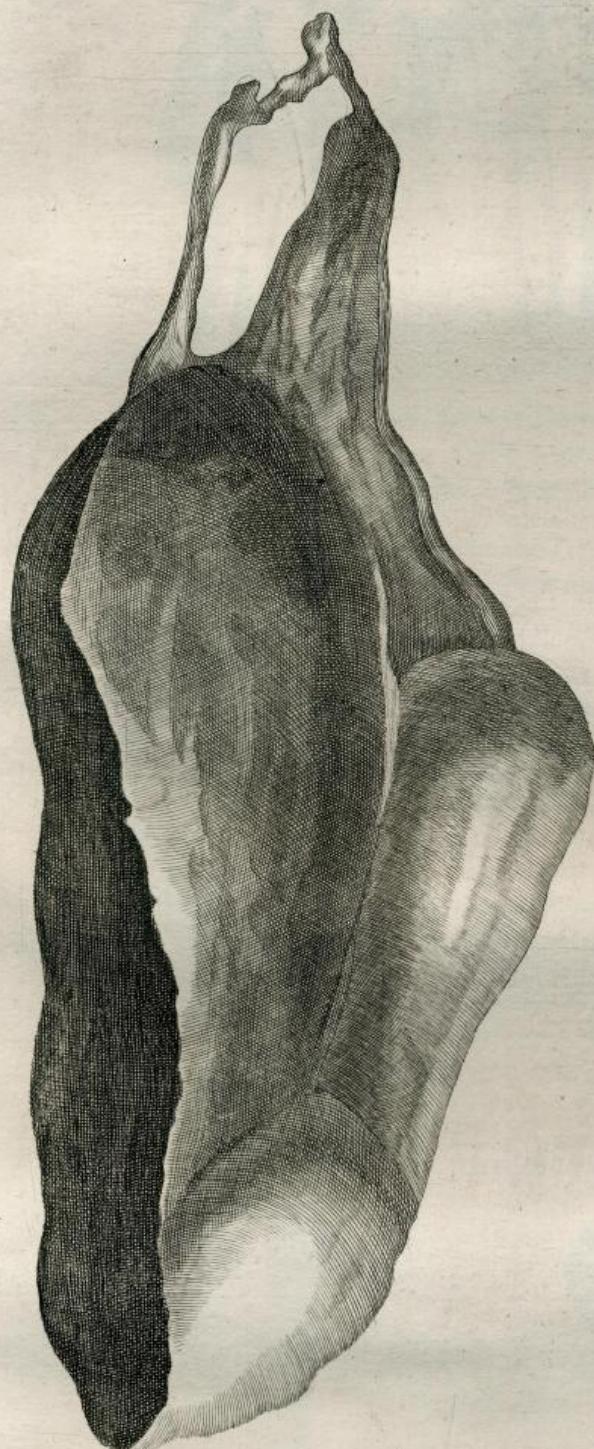

Hepar.

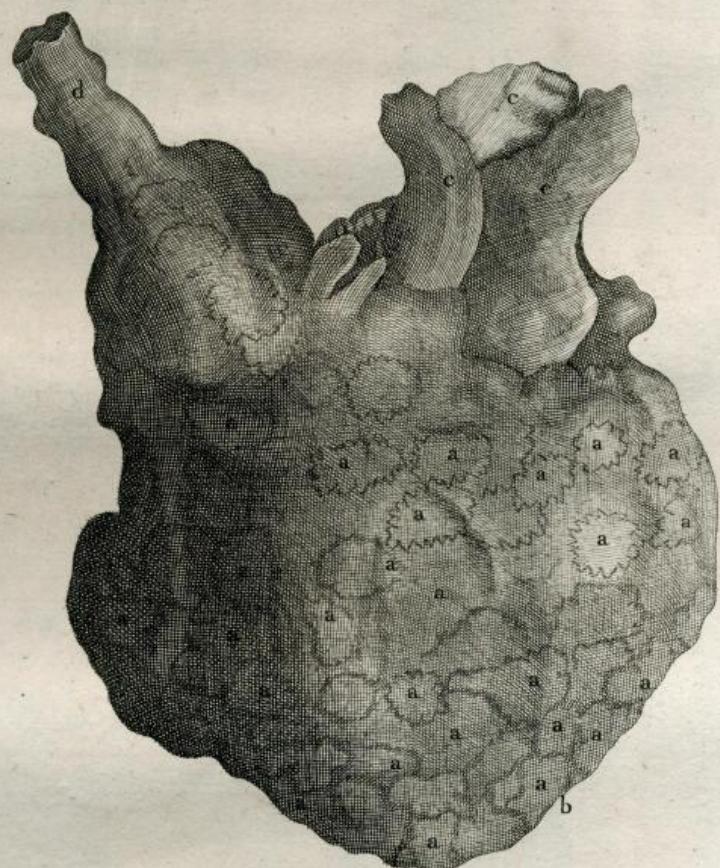
- AA. Vas sanguinea ex hepate prodeuntia & per longitudinem intestinalium excurrentia.
BBBBB. Lobi.
C. Vesicula fellea.

LIEN.

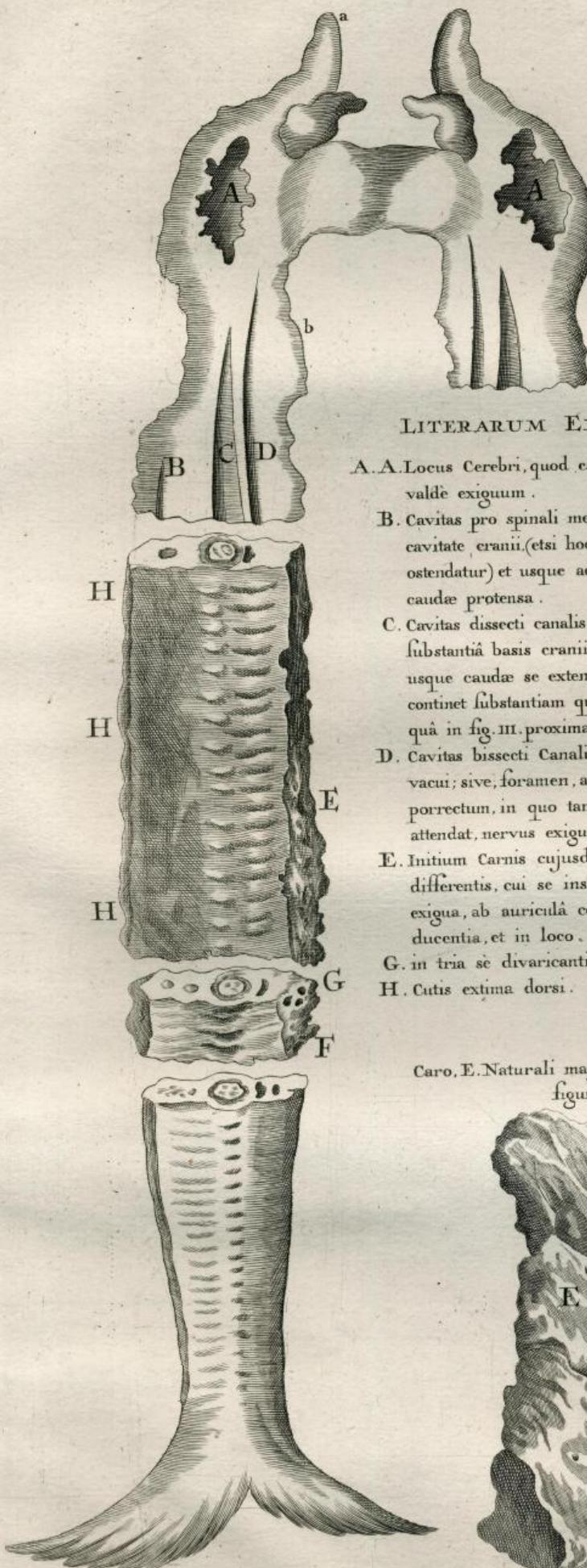

COR.

Substantia Cordis hujus externa, est tunica quædam, glandulis a. a. a. et cæt. tota quasi inspersa, et quidem in parte præcipue inferiori. b. crassioribus: ē quibus lympha quædam ab ipso cordis motu soras exprimitur in cavitatem, cui cor inest, credo, ut eandem præstet utilitatem, quam in homine humor Pericardii. c. c. c. Auricula Cordis.
d. Arteria magna.

SCELETON HUSONIS EJUSDEM.

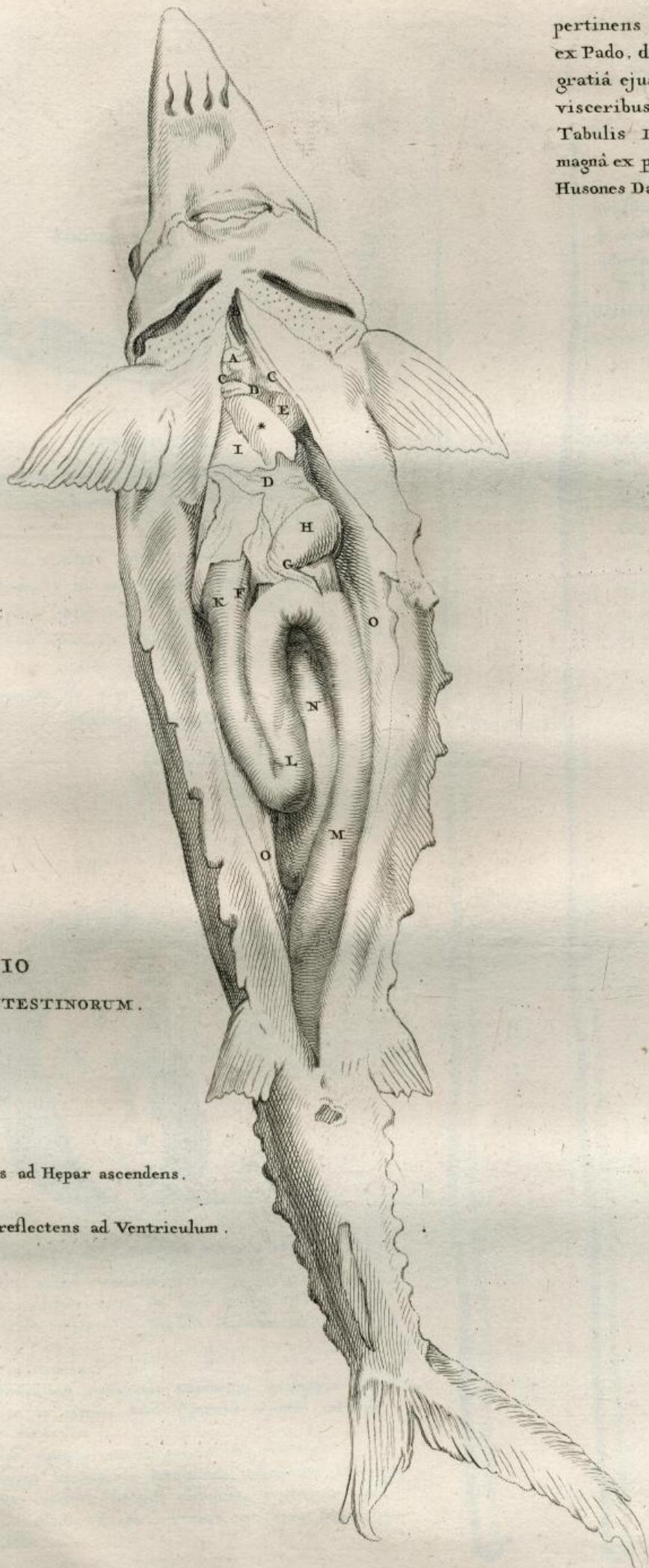
LITERARUM EXPLICATIO.

- A. A. Locus Cerebri, quod est paucissimum, et
valde exiguum.
- B. Cavitas pro spinali medullâ incipiens à
cavitate crani. (etsi hoc initium in fig. non
ostendatur) et usque ad extremitatem
caudæ protensa.
- C. Cavitas dissecti canalis cartilaginosi ab ipsâ
substantiâ basis crani incipientis et in finem
usque caudæ se extendens, qui canalis
continet substantiam quamdam tenacem, de
quâ in fig. III. proximæ Tabulæ XIX.
- D. Cavitas bissecti Canalis Cartilaginosi, plane
vacui; sive, foramen, ad finem usque caudæ
porrectum, in quo tamen, si quis probè
attendant, nervus exiguus protenditur.
- E. Initium Carnis cuiusdam, a pulmone vix
differentis, cui se insinuant duo foramina
exigua, ab auriculâ cordis originem suam
ducentia, et in loco.
- G. in tria se divaricantia.
- H. Cutis extima dorsi.

Caro. E. Naturali magnitudine visa, et
figurâ.

*Os durissimum, incipiens ab extremitate rostri, et desinens
in fine capituli, ad dorsum.*

pertinens ad parvum Husonem
ex Pado, dissectum conferendi
gratiā ejus Anatomen cum
visceribus ostensis in proximis
Tabulis IX. et X. ac facile
magnā ex parte referendum ad
Husones Danubiales V. et VI.

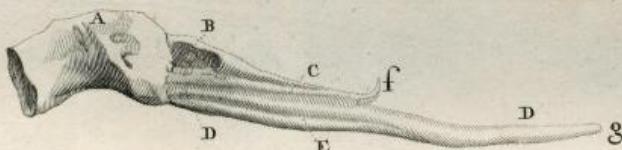

EXPLICATIO

VISCRUM. ATQUE INTESTINORUM.

- A. Cor.
- B. Arteria magna,
- C. Diaphragma.
- D. Hepar.
- E. Vesica fellea.
- F. Vena Portae ab intestinis ad Hepar ascendens.
- G. Lien.
- H. Oesophagus, sursum se reflectens ad Ventriculum.
- *Ventriculus.
- I. Pancreas.
- K. Intestinum Duodenum.
- L. Ileon.
- M. Rectum.
- N. Vesica natatoria.
- O. O. Lactes.

FIGURA II.

EXPLICATIO

Partis Posterioris capitinis parvi Husonis, sectae secundum longitudinem, et visae à latere.

- A. Pars Cranii.
- B. Pars Posterior cavitatis crani apertæ.
- C. Spinalis medulla in suo Canali contenta, incipiens intra cranium, et truncata in f.
- D. Substantia illa tenax, de quâ in fig. III. incipiens valde tenuis sub crani cavitate, et truncata in g.
- E. Cavitas canalis, de quo ad literam D. in Sceleto Husonis Tab. XVII.

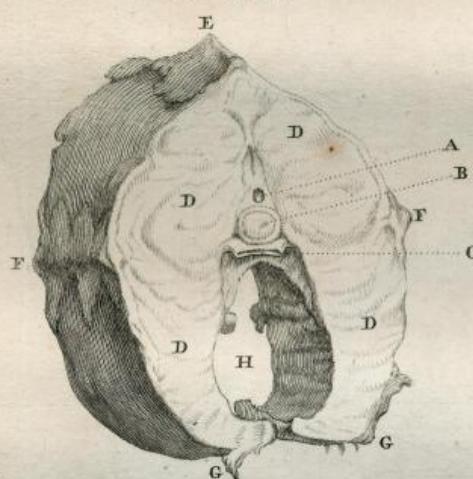
Husonis Tab. XVII.

EXPLICATIO

Substantiae illius tenacis de quâ in proximis figuris indicatum est ad literas B. et D. Haec cocto Pisces durescit, Itaque tota ab initio ad finem exempta hic repræsentatur.

- A. Initium hujus substantiae sub crani cavitate.
- B. Sectio ejusdem substantiae ferè in medio sue longitudinis, ut appareat constare ipsam ex duplice aliâ substantiâ, exteriore unâ, pellucidâ, interiore altera, albâ, opacâ.
- C. Finis descriptæ substantiae in caudæ extremitate.
- D. Caudæ extremitas.

FIGURA I.

EXPLICATIO SECTIONIS PARVI HUSONIS.

- A. Cavitas pro spinali medullâ.
- B. Substantia quædam tenax, de quâ in fig. III.
- C. Cavitas canalis, ostensi in Sceleto-Husonis ad literam D. Tab. XVII.
- D. D. D. Caro musculosa.
- E. Series squamarum ossearum positarum secundum Pisces longitudinem in medio dorsi, quarum acumen est ipsi Pisces ferè verticalis.
- F. Series binæ squamarum lateralium superiorum.
- G. Series totidem squamarum lateralium inferiorum. Hæ quatuor series acumina habent obliquata retrorsum sic, ut Pisces quidem corium munitant, nec ejus tamen motui obsistant.
- H. Cavitas ventris, ex quâ viscera exempta sunt.

FIGURA III.

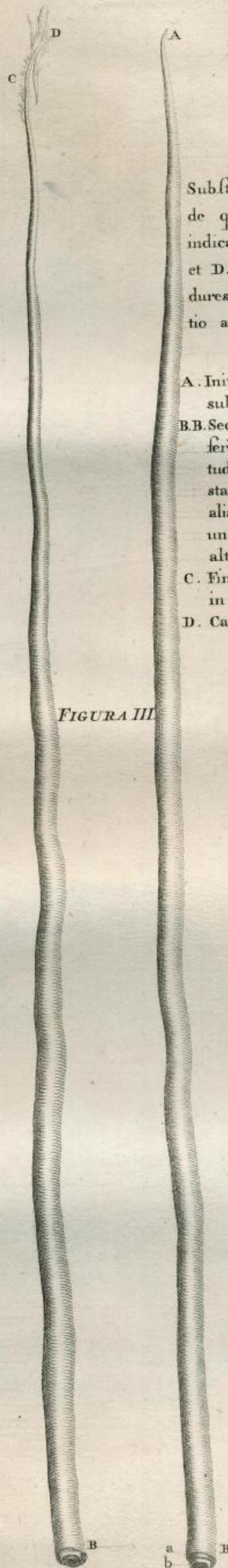

Fig I.

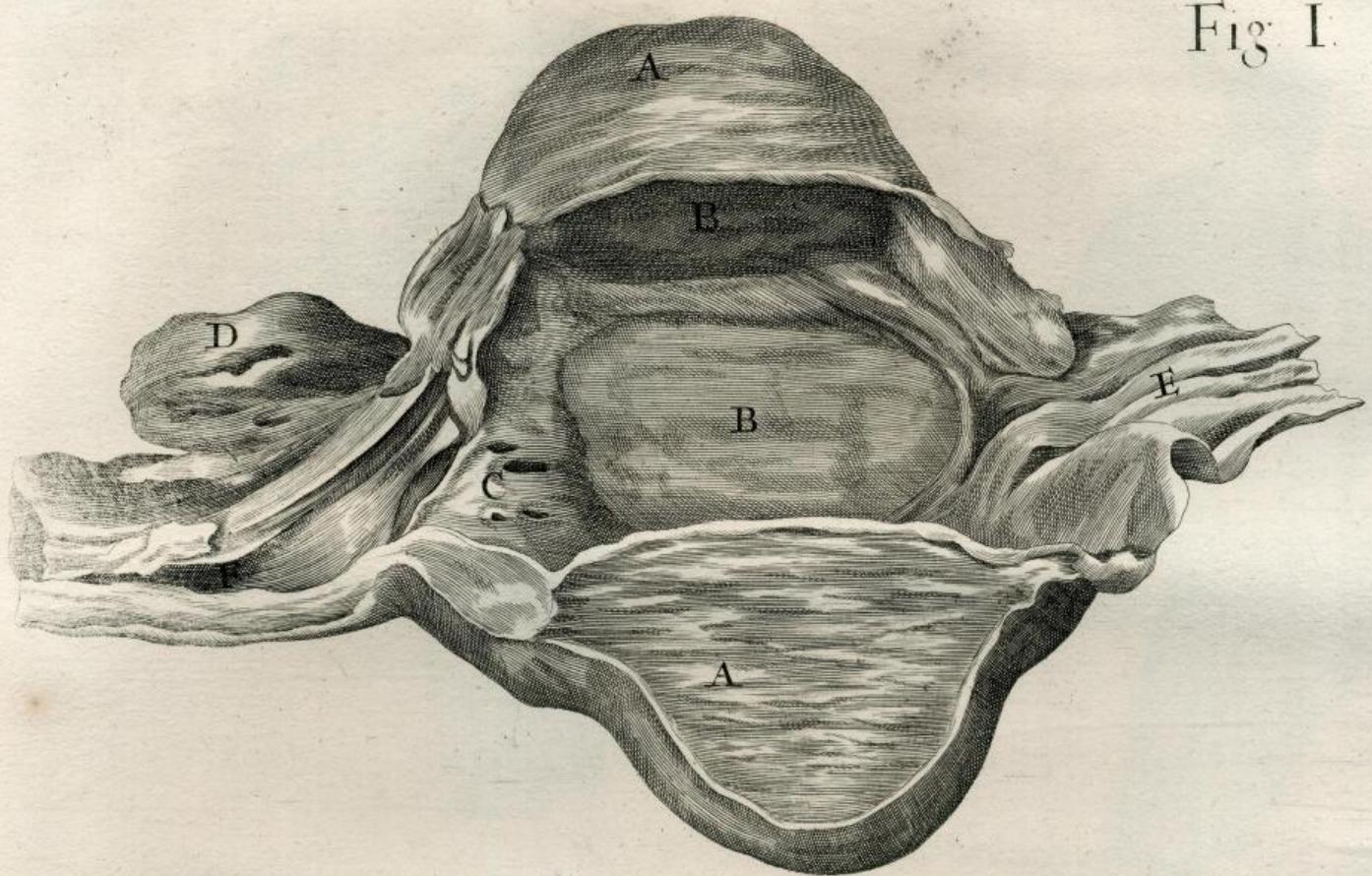

Fig II.

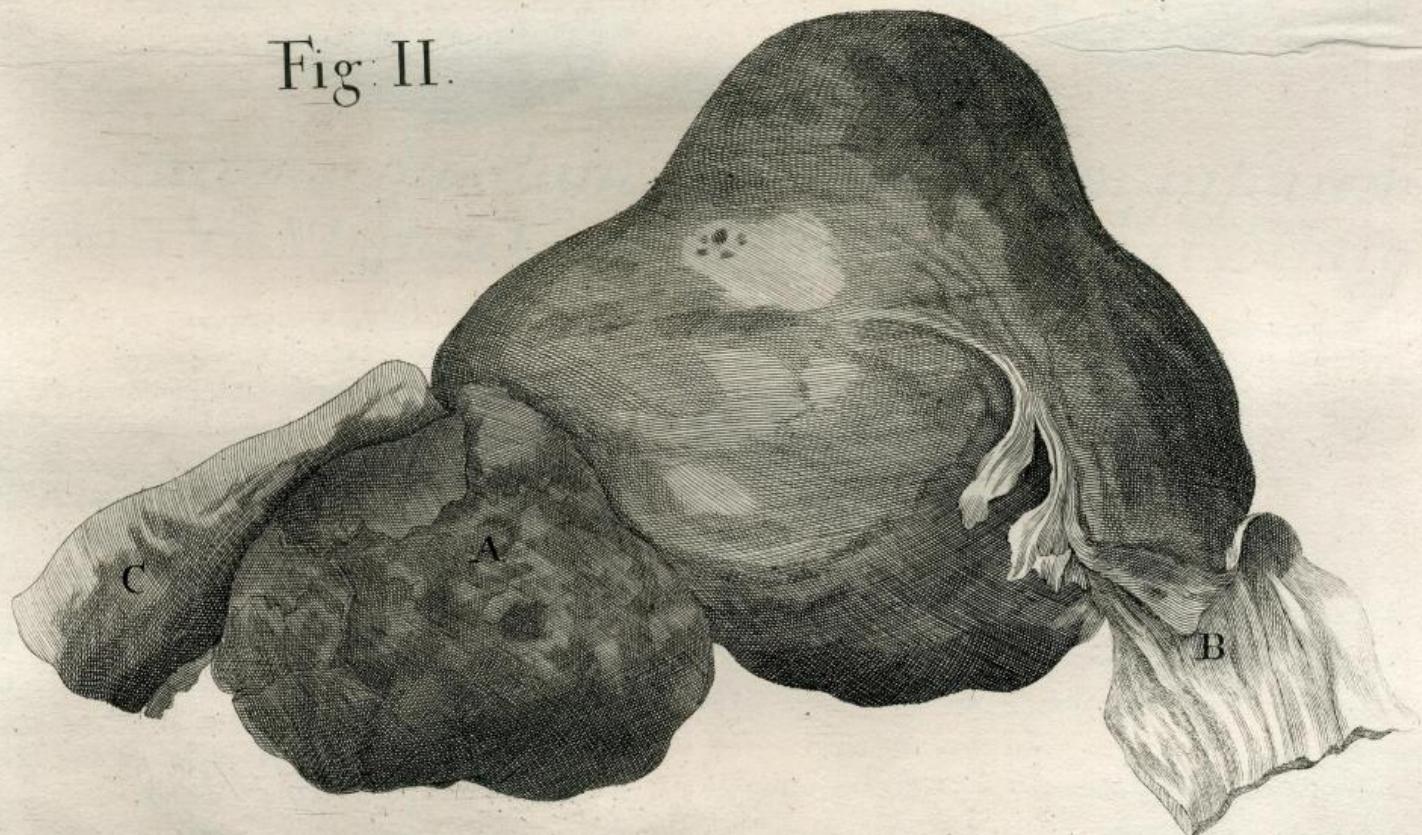

Fig. III.

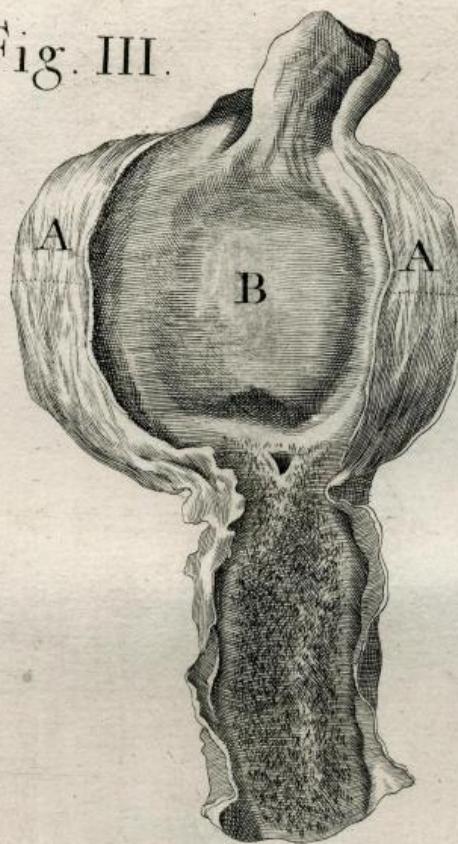

Fig. IV.

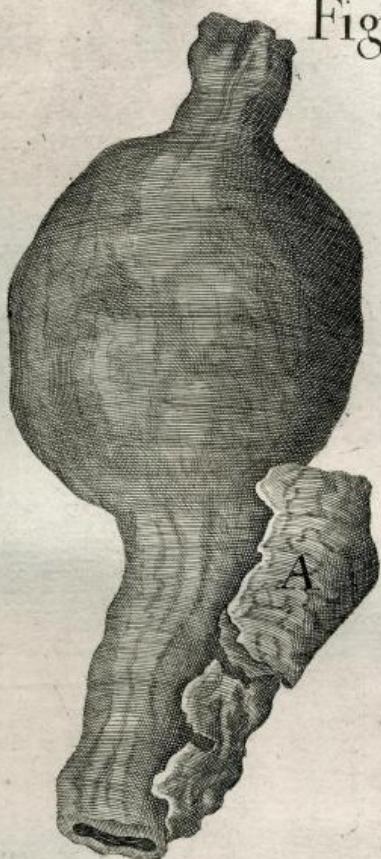

Fig. V.

Fig. VI.

*Annotationes quædam ad anatomiam piscium
Husonis V. & VI quos Germani vocant Ester et Scherg.*

Fig. I. In hac figura exibetur *Ventriculus* *piscis* *Ester* *sectus*
sive *apertus* et sunt littera
A. *Partes carnosæ* cuius *carnis* *crassitatem* *puncta* *ostendunt*.
B. *Pars interior tuberosa* et *levis*.
C. *Foramina* que in *glandulam* *D* *ingrediuntur*. *hoc*
est in Pancreas.
E. *Pars Oesophagi*.
F. *Pars Intestini Duodeni*.

Fig. II. Hæc figura exhibit eundem *Ventriculum*, sicuti
est *integer*, et *clausus*.

A. *Glandula*.
B. *Pars Oesophagi*.

C. *Pars Intestini Duodeni*.

Fig. III. Est *Ventriculus* *Scherg* *sectus* sive *apertus*,
et hic ut supra.

A. Representat *partes carnosas*, earumque *crassitatem*, *puncta*
B. *Pars interior levis* et *protuberans*.
C. *Pars Duodeni* *confusis* *lineamentis* *interius* *sulcata*.

Fig. IV. *Ventriculus* ejusdem *piscis* *integer* cum

A. *Carne glandulosâ adhærente*.

Fig. V. *Cor majoris* *piscis*, sive *Ester*.

Fig. VI. *Cor minoris* *piscis*, sive *Scherg*.

Appendix.

Colorum in hepatibus Husonis V. et VI. differentia *haec* *est*,
quod *piscis minoris* *Scherg* *hepar* *sit* *ceruleo-nigricans*
unctulis subalbidis *intempersum*; *majoris* *vero* *Ester* *ex*
albo rubrum. *inequaliter* *tamen*, *ita* *ut* *alicubi* *albicanthus*
alicubi *rubicundius*. *non* *tamen* *grecis* *terminis* *apparet*.

Omnia *intestina* *predictarum* *speciarum* *exterius*
et *ceruleo* *inigrlicant*, *interior* *rugosa*, *lutea* *sunt* *et*
muco *viscoso* *oblita*.

Fig: I.

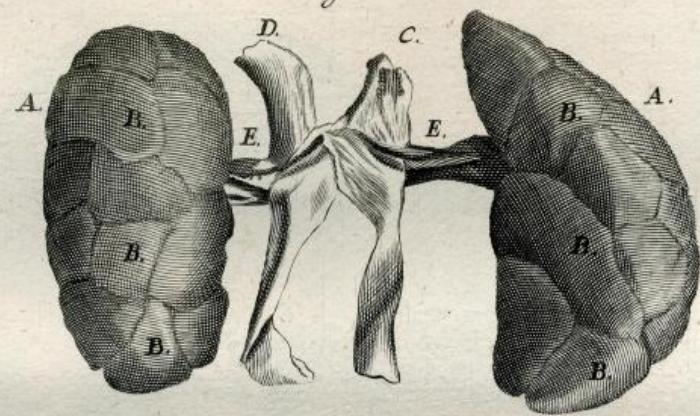

Fig: II.

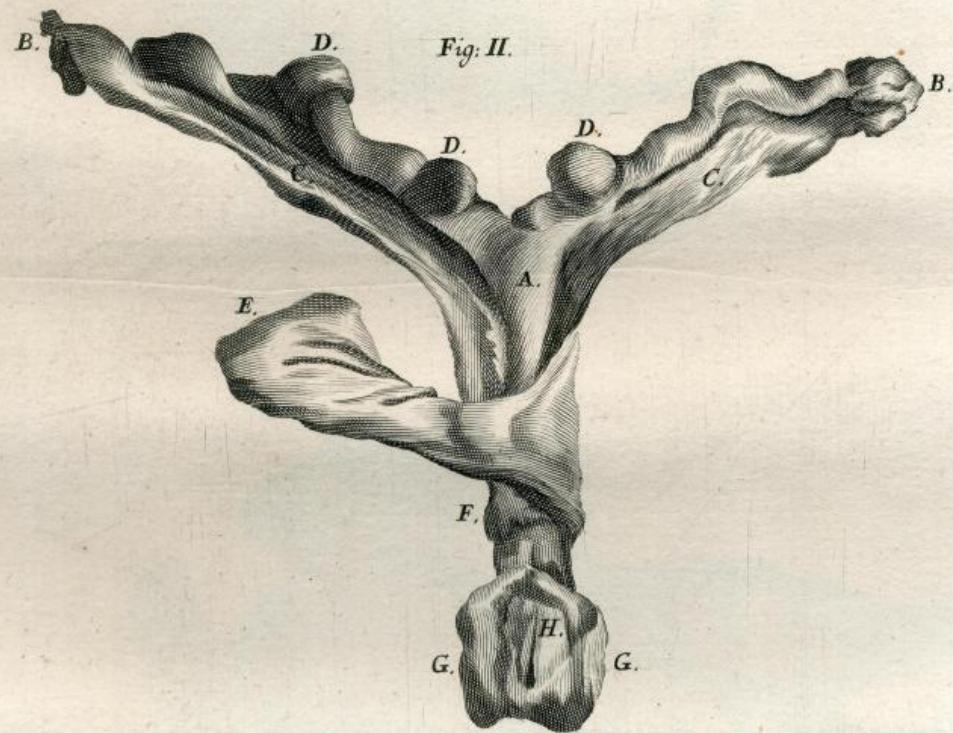
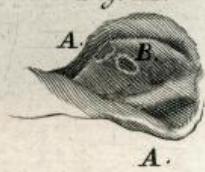
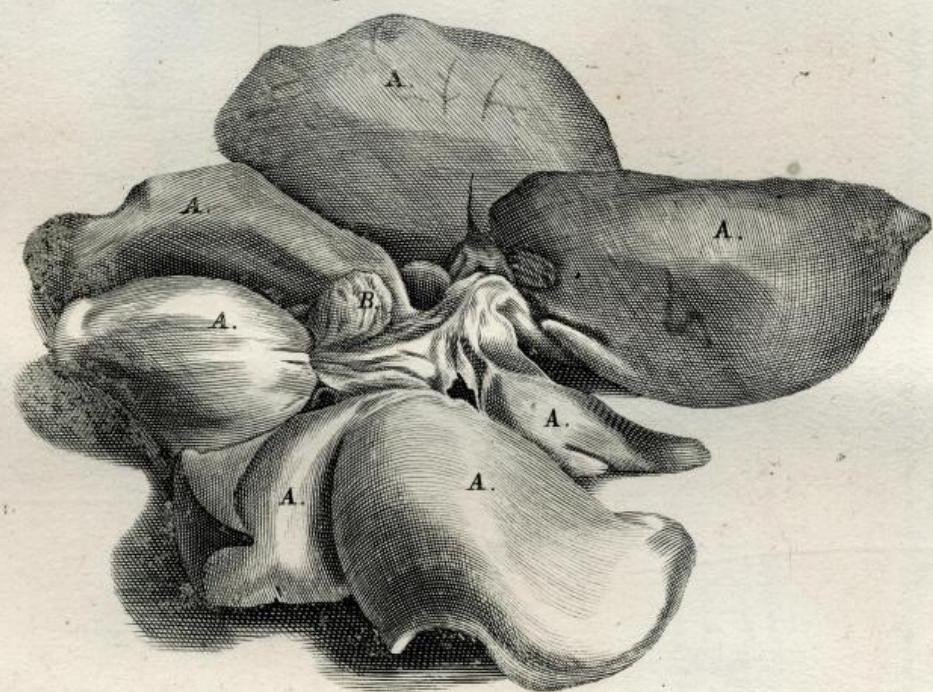

Fig: III.

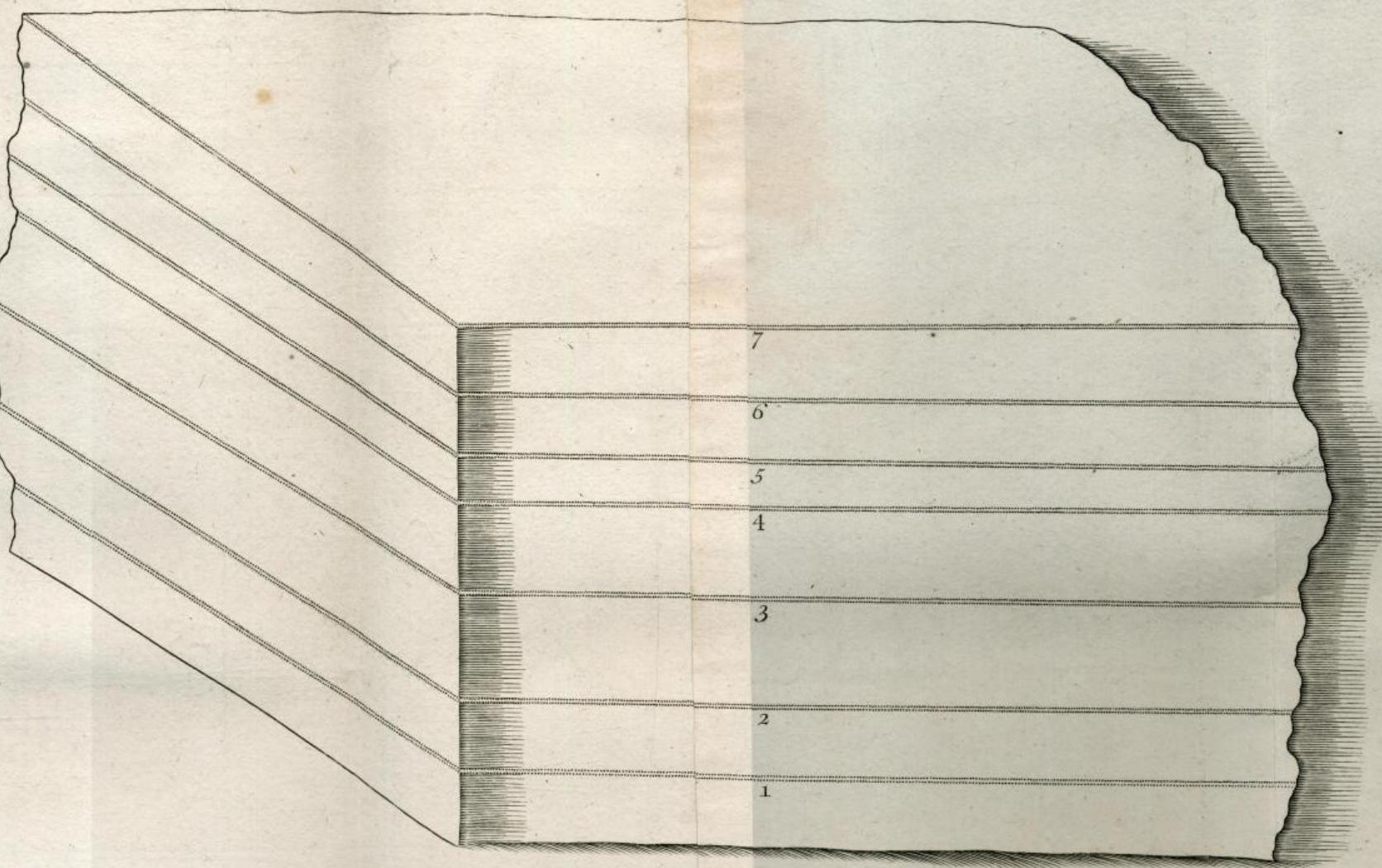

Fig: IV.

Fig: V.

CUBUS GLACIEI E DANUBIO EXTRACTÆ ET EJUS CRASSITIEI, QUALIS IN GLACIE E FLUMINE EXTRACTA
9. JANUARII 1696. VIENNÆ CONSPICIEBATUR. VARIIS STRATIS HIC CUBUS ERAT DISTINCTUS, QUÆ RECTÆ
LINEÆ PICTURÆ EXPRESSÆ DESIGNANT. HÆC STRATA NONNISI AERIS PARTICULÆ SUNT INTRA GLACI-
ALEM SUBSTANTIAM CONCLUSI. EX QUO ILLUD COLLIGI POTEST, GLACIEM MOLE SUÀ AUGERI AD FOR-
MAM STRATORUM, ET IMPETU QUODAM ITA COIRE, UT AEREM IN STRATI JAM FORMATI SUPERFICIE
EXISTENTEM UNA COMPREHENDAT. LINEÆ QUAS GUTTULÆ AERIS FORMARUNT, SIGNATÆ PUNCTULIS
DEMONSTRANTUR PER NUM. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

TABULA EXPERIMENTORUM CIRCA GRANDINEM AD RIPAS DANUBII CADENTEM.

GRANDINUM.	FIGURA.	SITUS EXPERIMENTI	TEMPUS.		COLOR.	ODOR.	SAPOR.	FERMENTATIO.		PONDUS SECUNDUM INCLINATIONEM BILAN- CIS HYDROSTATICÆ IN GR. DIVISÆ, TAM IN AQUA.		COLOR, PER DECOCTIO- NEM.		SEDIMENTUM EVAPORATIONIS, HABEBAT.			
			MENSIS.	DIES.				CUM ALKALI TAR- TARI.	CUM ACIDO VITRI- OLI.	FRIGIDA.	CALEFACTA.	GALLARUM.	CORTICIS POMI GRANATI.	COLOREM.	ODOREM.	SAPOREM.	ACCENSIONEM.
STRUCTURA.		Vienna.	Janua- rius.	9.	Colombinus ob- scurus, Corticem hunc ei concili- ante Frigore vitri	Nullus.	Terreus Alkalicus.	Nulla.	Nulla.	Gr: 5.	Gr: 9.	Vini obscure Albicantis.	Vini minus ob- scure Albican- tis.	Terreum Cinericeum	Vini.	Terreum.	Fumum ex se statim dedit.
Basis. Crystalli colore; Cætera. Lactis: Variae Figuræ ac magni- tudinis, Corpora, Cuncta, notata Num: 1. 2. 3. 4. Fi- guræ 5. 6. Micros copio fuerunt inspectæ.	1 2 3 4 5 6																
		Vienna.	Maius.	19.	clarus.	Nullus.	Amaricans.	Nulla.	Nulla.	Gr: 6.	Gr: 9.	Cerevisiae Albissimæ.	Cerevisiae Obscurioris.				

TABULA

VARIORUM EXPERIMENTORUM TAM CIRCA AQUAS FLUVIALES DANUBII, VARIO Tamen SITU, QUAM ET ALIORUM FLUMINUM,
IN EUNDEM SE EXONERANTIUM; TRACTU ISTO, QUI DESCRIBITUR.

NOMEN FLUMINI S.	LOCUS EXPERI- MENTI.	TEMPUS Anno 1695.		COLOR.	ODOR.	SAPOR.	FERMENTATIO CUM		PONDUS SECUNDUM DEPRESSIONEM BILANCIIS HYDRO- STATICÆ DIVISÆ IN GRAD. TAM IN AQUA		COLOR PER DECOCTIONE		SEDIMENTUM EVAPORATIONE HABET				
		MENSIS.	DIES.				ALKALIKO TARTARI	ACIDO VITRIOLI.	FRIGIDA.	CALEFACTA IGNE.	GALLARUM	CORTICUM POMI GRANAT.	COLOR.	ODOR.	SAPOR.	ACCENSIONE.	
RIPA MERIDIONALI: SEPENTRIONI:	Danubius.	Vienna.	Maius.	6.	Columbinus.	Terreus.	Pinguiter amarus.	Null.	Parvulus globorū cum ortu.	8.	9.	Vini turbidi.	Cinereus.	Album.	Terreum.	Salsum Alkalicu.	Null.
	Danubius.	Buda.	Octobr.	8.	Columbinus.	Arenoso Terreus.	Amarans.	Null.	Null.	8.	8½.	Vini Obscurior.	Cerervisia.	Candicans.	Terreum.	Terreum.	Null.
	Danubius.	Baia.	Iun.	12.	Clarus.	Terreus.	Pinguiter amarus Terreus.	Albida Nibi ad similes quiddam.	Null.	8.	9.	dilute Viridis.	Obscurè cedring.	Obscur.	Terreum.	Null.	Null.
	Darubius.	Colut.	Maius.	20.	Columbinus.	Terreus.	Terreus.	Null.	Null.	6.	9.	Vini.	Cerervisia clara.	Candicans.	Terre.	Terre.	Null.
	Lajta.	Hung-Altenburg.	Octobr.	11.	Clarus.	Terreus.	Amarus.	Null.	Null.	8.		Ceruleo-fubriridis.	Cerervisia.	Candicans.	Paludos.	Terre.	Null.
	Rabniz.	Iavarinum.	Octobr.	13.	Clarus.	Terreus.	Amarus.	Null.	Null.	8.		Ceruleo-fubriridis.	Cerervisia.	Candicans.	Paludos.	Terre.	Null.
	Arrabo.	Iavarinum.	Octobr.	13.	Clarus.	Terreus.	Amarus.	Null.	Null.	8.		Ceruleo-fubriridis.	Cerervisia.	Candicans.	Paludos.	Terre.	Null.
	Tibiscus.	Segedinum.	Maius.	26.	Obscurè lucidus.	Terreus.	Paludosus.	Null.	Null.	8.		Terre-fubriridis.	Cerervisia pin guioris.	Alb.	Terre.	Terre.	Null.
	Tibiscus.	Segedinum.	Octobr.	4.	Obscurus.	Terreus.	Virofus.	Null.	Null.	6.		Tabaci instar.	Densè flavus.	Obscurè Candicans.	Paludos.	Terre.	Null.
	Marupius.	Makott.	Maius.	26.	Turbidus-Columb:	Minus fortiter Terreus quam Tibisci.	Gratus.	Null.	Null.	8.		Musca.	Cerervisia.	Candicans.	Terre.	Null.	Null.
	Marupius.	Makott.	Octobr.	4.	Clarus-Columbin	Null.	Optimus.	Null.	Null.	7.		Violaceo-clarus.	Cerervisia dor.	Alb.	Null.	Null.	Null.

TABULA

EXPERIMENTORUM, IN AQUIS STAGNANTIBUS AD RIPAS DANUBII, ACTIBISCI, PLANITIEQ; EÂ, INTER UTRUMQ; FLUMEN
MEDIÂ, BAZKA DICTA, HABITORUM.

NOMEN STAGNI.	LOCUS EXPERIMENTI	TEMPUS Anno 1695.		COLOR.	ODOR.	SAPOR.	FERMENTATIO CUM		PONDUS SECUNDUM DEPRESSIONEM BILANCIIS HYDROSTATICÆ, DIVISÆ IN GRAD. TAM IN AQUA		COLOR PER DECOCTIONE		SEDIMENTUM EVAPORATIONE HABET			
		MENSIS.	DIES.				ALKALIKO TARTARI	ACIDO VITRIOLI.	FRIGIDA.	CALEFACTA IGNE.	GALLARUM	CORTICUM POMI GRANAT.	COLOR.	ODOR.	SAPOR.	ACCENSIONE.
Palus.	Sobboldiska.	Iun.	6.	Obscurè-clarus.	Graviter Terreus.	Pinguis Paludosus cum multa copia vermium	Null.	Null.	8.		Viridis Obscurè-tetricus.	Tabaci instar.	Alb.	Terre.	Null.	Null.
Pellicz.	II Hor: procula Sobboldiska.	Iun.	6.	Obscurè-clarus.	Nonita graviter Terreus.	Subfalsus	Alba Nubecula quæ subse derat.	Null.	8.		Viridis Rufo mixtus.	Instar Tabaci.	Alb.	Terre.	non adeo fals.	
Czirik.	Ante ora Sege- dini, in Ripa Tibisci.	Octobr.	4.	Turbidus den- st-Obscurus.	Piscium.	Terreo-virosus	Nuli.	Null.	6½.		Furvi Tabaci specie.	Cerervisia pinguioris.	Nigr.	Paludos.	Paludos.	Null.

TABULA

EXPERIMENTORUM, IN AQUIS PUTEALIBUS, HABITORUM AD RIPAS DANUBII.

NOMEN PUTEI.	LOCUS EXPERIMENTI	TEMPUS Anno 1695.		COLOR.	ODOR.	SAPOR.	FERMENTATIO CUM		PONDUS SECUNDUM DEPRESSIONEM BILANCIIS HYDROSTATICÆ, DIVISÆ IN GRAD. TAM IN AQUA		COLOR PER DECOCTIONE		SEDIMENTUM EVAPORATIONIS, HABET			
		MENSIS.	DIES.				ALKALIKO TARTARI	ACIDO VITRIOLI.	FRIGIDA.	CALEFACTA IGNE.	GALLARUM	CORTICUM POMI GRANAT.	COLOR.	ODOR.	SAPOR.	ACCENSIONE.
In Edibus.	Viennæ.	Mai.	6.	Clarus.	Aliqual.	Subacidus.	Nubecula alba ad fundum sedemittit.	Null.	7½.		Viridis.	Flavo-obscurus.				
Ad Arborem Viridem.	Buda.	Octobr.	4.	Clarus.	Null.	Dulcisimus.	Parvula nubes alba.	Null.	7.	8.	Viridis-Obscurus.	Cerervisia.	Candicans.	Null.	Fortiter Sals de natura Nitri.	Fumant. Strident. d'pinguedin. exco modant.
Ad Molendinum.	Baia.	Iun.	14.	Clarus.	Null.	Dulcis.	Parvula nubes alba que sedemittit.	Null.	8.	9.	Tetra-Viridis.	Cerervisia pinguioris.	Alb.	Terre.	Sal-Nitrofi.	

CORNVA ARIETIS SPECIOSA,

Naturali Magnitudine.

TABULA

EXPERIMENTORUM CIRCA AQUAM PLUVIALEM HABITORUM COLLECTAM, AD RIPAS DANUBII.

PLUVIA GLOBULI	LOCUS EX- PERIMENTI B. ATOMI.	TEMPUS ANNO 1695.		COLOR	ODOR	SAPOR	FERMENTATIO CUM		PONDUS SECUNDUM DEPRESSIONEM BILANCIS HYDROSTATICÆ DIVISÆ IN GRAD.TAM IN AQUA		COLOR PER DECOCTI- ONEM		SEDIMENTUM EVAPORATIONIS HABET		ACCENSIONE	
		MENSIS	DIES.				ALKALIKO TAR- TARI	ACIDO VITRIOLI	FRIGIDA.	CALEFACTA IGNE.	GALLARUM.	CORTICUM POMI GRANATI.	COLOR:	ODOR:	SAPOR:	
Globuli.	Baix.	Iun.	15.	non adeo clarus.	Null:	Null:	Null:	Null:	10.		Subflarus limpidus.	Glaucus limpidus.	Nullum	habebatur Sedimentum.		
Globi dif- ciiformes, in instanti quid deluvion causarunt.	Viennæ.	Mai.	16. 96. z.z. Hz. pom	Subviridis.	Null:	Amarus.	Null:	Null:	Subito 8. qua deciderat: per dies plures, uno in loco reposita.	7.	Vini albi turbidioris.	Aqua Hordei, vel Liquiri- tiae.				

TABULA

EXPERIMENTORUM, IN AQUA NIVALI, HABITORUM; AD RIPAS DANUBII.

NIVIUM FLOC- CI.	FIGURA.	LOCUS EX- PERIMENTI.	TEMPUS.		COLOR.	ODOR.	SAPOR.	FERMENTATIO CUM		PONDUS SECUNDUM DEPRESSIONEM BILANCIS HYDROSTATICÆ DIVISÆ IN GRAD.TAM IN AQUA		COLOR PER DECOCTIONE		SEDIMENTUM EVAPORATI- ONIS, HABET			
			MENSIS	DIES				ALKALIKO TAR- TARI	ACIDO VITRIOLI	FRIGIDA.	CALEFACTA IGNE.	GALLARUM.	CORTICUM POMI GRANATI.	COLOR:	ODOR:	SAPOR:	ACCENS:
Grandes	Parvi.	Viennæ.	Januar.	8.	Limpidus.	Null:	Acris, linguam mordi- cans.	Null:	Null:	Grad. 6. $\frac{1}{2}$.		Vini novi turbidi, ob- scure Albert:	Vini Albi turbidi, alte- ro magis tame- Clar:	Cineria- rum obfau-	Null:	Cinerr:	absq; Fumo.

CORNVA DAMÆ MONSTROSA

Naturali Magnitudine.

